

CONSULT SERVICE, LEGIONÁRSKA 13, 831 04 BRATISLAVA

PROJEKT

„ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 - 2013“

I. Časť

„Analýza ekonomických a sociálnych východísk“

ITMS 12110500075

Bratislava, október 2006

OBSAH

	Strana
Identifikácia projektu	
Úvod	4
1. Analýza ekonomických a sociálnych východísk	6
1.1. Makroekonomická analýza	6
1.2. Socio-ekonomická analýza	20
1.3. Analýza realizovaných opatrení	59
1.4. SWOT analýza	72
1.5. Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja	75
1.6. Zhrnutie analýzy	78
Zoznam použitej literatúry	86
Prílohová časť	
1. Zoznam skratiek	
2. Mapové prílohy	

IDENTIFIKÁCIA PROJEKTU

Názov úlohy: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 - 2013

Čiastková úloha: Analýza ekonomických a sociálnych východísk

Cieľ čiastkovej úlohy: Analyzovať makroekonomické východiská, socio-ekonomické ukazovatele, realizo-

vané opatrenia, SWOT analýzu, určiť kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Bratislavského samosprávneho kraja.

Zadávatel': Bratislavský samosprávny kraj

IČO: 36 063 606

Zástupca zadávateľa: Ing. Vladimír B a j a n, predseda BSK

Zhotoviteľ: CONSULT SERVICE, Bratislava

IČO: 11 648 601

Zástupca zhotoviteľa: Ing. Teodor P é c h y, riaditeľ

Riešiteľský tím: Ing. Teodor P é c h y
Doc. Ing. František L i p t á k, DrSc.,
Dr. Ing. Karol H o j o. PhD.

Pracovné metódy: systémová analýza, komparatívna analýza, expertné metódy

Spôsob zadania: verejná súťaž

Termín spracovania: máj – október 2006

(c) CONSULT SERVICE, Bratislava, Bratislavský samosprávny kraj, Odbor regionálneho rozvoja, 2007

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja (PHSR BSK) je základným programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na regionálnej úrovni. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja. Spracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja vychádza zo zákonov č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov a č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Okrem toho uvedená požiadavka nadväzuje na Národný rozvojový plán (NRP), Národný strategický referenčný rámec na roky 2007 – 2013, Operačné programy (OP) a Stratégiu rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja. Posledne menovaný materiál má priamu nadväznosť a bol spracovaný v roku 2003 Bratislavským samosprávnym krajom. Popisuje analýzu rozvojového potenciálu (geografickú charakteristiku, demografickú štruktúru, hospodársky potenciál, dopravnú a technickú infraštruktúru), SWOT analýzu a stratégiu rozvoja (strategický zámer, ciele, priority). Tieto aspekty úzko nadväzovali na programovacie obdobie 2004 – 2006. Uvedený dokument ponúka možnosť oboznámiť sa rámcovo o pripravovaných aktivitách pre odbornú i širokú verejnosť. Na tento materiál úzko nadväzuje PHSR BSK na roky 2007 – 2013.

PHSR obsahuje najmä analýzu ekonomického a sociálneho rozvoja územného obvodu vyššieho územného celku, hlavné trendy jeho vývoja, rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry, rozvoj životného prostredia, vzdelávania, kultúry a ďalších oblastí. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku je v súlade so spracovanou Stratégiou rozvoja BSK.

Obsahová stránka projektu je v súlade s metodikou MVaRR SR a je zameraná na nasledovné okruhy:

- analýzu makroekonomických východísk
- socio-ekonomické ukazovatele
- realizované opatrenia
- SWOT analýzu
- hlavné disparity a faktory rozvoja
- zhrnutie analýzy.

Zámerom tohto materiálu je poskytnúť ucelený pohľad na súčasný stav hospodárskej a sociálnej situácie v Bratislavskom samosprávnom kraji, poukázať na jej silné a slabé stránky, disparity a hlavné rozvojové faktory, na základe ktorých bude možné vykonávať ďalší rozvoj v období rokov 2007 – 2013 za podpory využitia fondov EÚ, štátneho rozpočtu, súkromných zdrojov i vlastných zdrojov.

Projekt vypracovala poradenská firma CONSULT SERVICE, Legionárska 13, Bratislava, v spolupráci s BSK, Odborom regionálneho rozvoja. Po prevzatí projektu patria všetky autorské práva Bratislavskému samosprávnemu kraju.

Projekt „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BSK na roky 2007 – 2013“ bol spracovaný za podpory štrukturálnych fondov EÚ v rokoch 2006 - 2007.

1. ANALÝZA EKONOMICKÝCH A SOCIÁLNYCH VÝCHODÍSK

1.1. Makroekonomická analýza

Makroekonomická analýza vyjadruje dynamiku rozvoja hospodárskych procesov samosprávneho kraja. Rozbor je dôležitým činiteľom ďalšieho rozvoja a riadenia kraja. Pre makroekonomickú identifikáciu regionálneho rozvoja BSK boli spracované štatistické informácie, ktoré porovnávajú jednotlivé ukazovatele v rámci samosprávneho kraja a taktiež medzi samosprávnymi krajinami. Referenčným rokom, ku ktorému sa zisťovali a porovnávali makroekonomické ukazovatele hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónu je rok 2005. Makroekonomické ukazovatele sú členené do nasledovných oblastí:

- polohový a rozvojový potenciál (polohový potenciál, ľudský a ekonomický potenciál)
- ekonomická výkonnosť (HDP na obyvateľa, miera investícií)
- trh práce (zamestnanosť a mzdy)
- životná úroveň (čisté peňažné výdaje, dopravná infraštruktúra)
- životné prostredie (vyprodukované emisie)
- medzinárodné regionálne porovnanie.

Polohový a rozvojový potenciál

BSK sa rozkladá v západnej časti Slovenskej republiky. Hraničí s Trnavským krajom, Rakúskom a Maďarskom. Z vnútroštátneho a medzinárodného hľadiska má polohový potenciál kraja regionálny a nadregionálny význam. Nachádza sa v kontaktnej zóne so strednou Európou, čo vytvára široký priestor pre realizáciu rozvojových aktivít v hospodársko-obchodnej a kultúrno-spoločenskej kooperácii, najmä na trhu práce, v pohybe tovarov, kapitálu a v rozvoji cestovného ruchu.

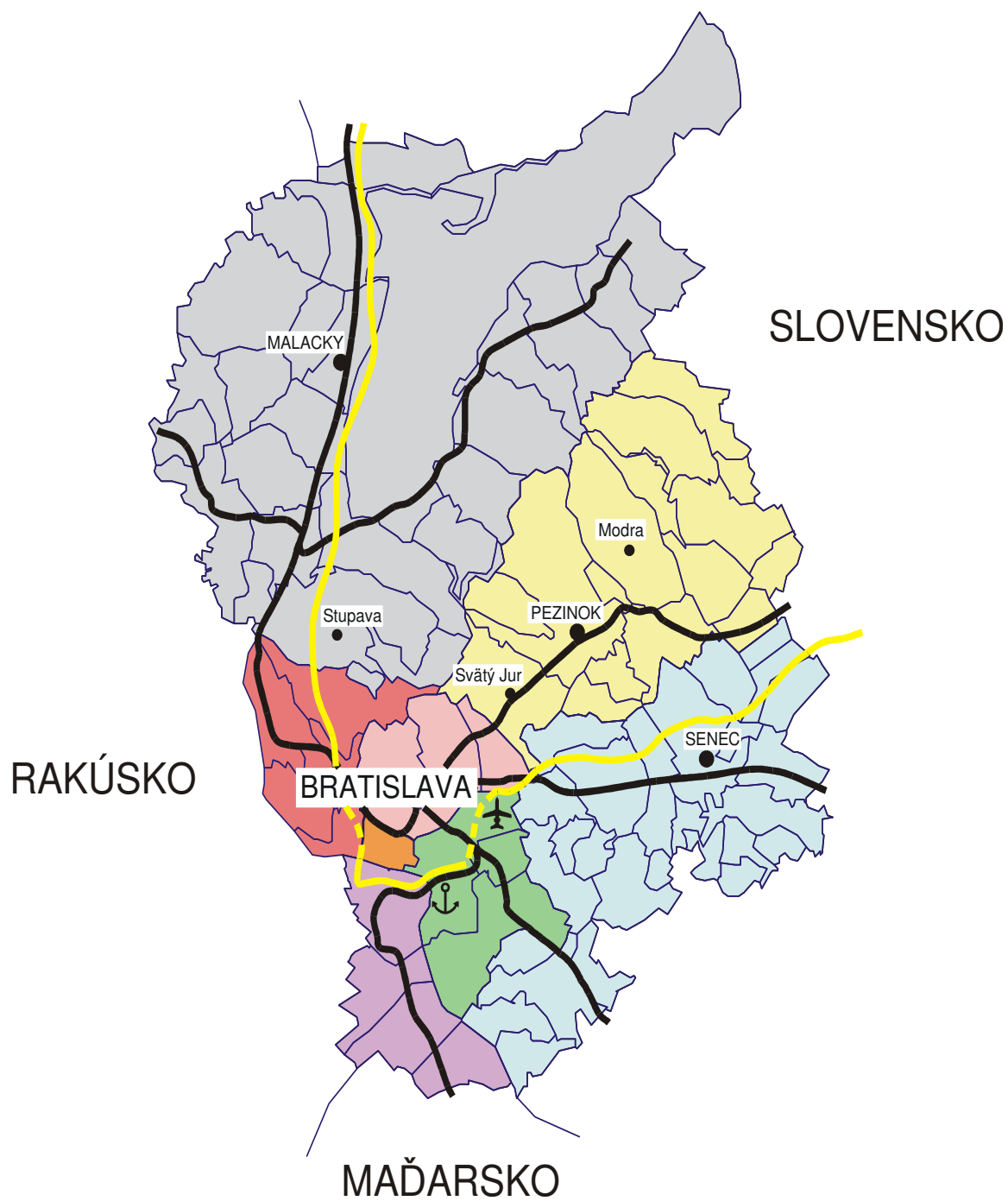
Z ekonomického, spoločenského a vedecko-technického hľadiska patrí kraj k regiónom s vysokým potenciálom rozvoja. Je hybným pólom v rozvoji hospodárstva SR, pričom svojím potenciálom pozitívne ovplyvňuje aj vzdelanostnú a kultúrno-spoločenskú úroveň obyvateľstva.

Územná rozloha 2053 km² predstavuje 4,2 %-ný podiel BSK na rozlohe SR a má najmenšiu rozlohu zo všetkých krajov. Z územnosprávneho hľadiska sa člení na 8 okresov. Okresy Bratislava I - V zaberajú územie hlavného mesta SR Bratislavy o rozlohe 368 km² a okresy Malacky, Pezinok a Senec zvyšok územia o rozlohe 1685 km². Na km² pripadá 301 obyvateľov oproti 110 obyvateľom v SR. Priemerná teplota dosahuje v Bratislavskom kraji 11 °C, úhrn ročných zrážok v priemere činí 530 mm a relatívna vlhkosť v priemere dosahuje 71%.

Schéma č. 1 Mapa Bratislavského samosprávneho kraja

Okresy

	Bratislava I		Bratislava V
	Bratislava II		Malacky
	Bratislava III		Pezinok
	Bratislava IV		Senec

Územie kraja je využívané z hľadiska prírodných daností, a to prostredníctvom poľnohospodárskej a lesnej pôdy, zdrojov pitnej vody, vodných tokov a plôch ako aj nerastného bohatstva.

Ľudský potenciál v roku 2005 na území BSK predstavoval 602 tisíc obyvateľov s 11,4 % podielom na obyvateľstve SR a s klesajúcou tendenciou jeho prírastku. Kraj má charakter mestského osídlenia, až 83 % obyvateľov žije v mestách. Osídlenie kraja je prezentované 73 obcami, z ktorých 7, vrátane hl. m. SR Bratislavy, má štatút mesta.

Tabuľka č. 1. Základné informácie o území (k 31. 12. 2005)

Regióny SR	Rozloha (km ²)	Počet obyvateľov (v tis. os.)	Stupeň urbanizácie v (%)	Počet obcí	Podiel oby- vateľstva (v %)
Bratislavský kraj	2 052	602	83,36	73	11,4
Trnavský kraj	4 147	553	49,57	251	10,2
Trenčiansky kraj	4 502	601	57,36	276	11,1
Nitriansky kraj	6 344	709	47,47	354	13,2
Žilinský kraj	6 801	694	50,84	315	12,8
Banskobystrický kraj	9 455	658	53,97	516	12,3
Prešovský kraj	8 981	797	49,25	666	14,1
Košický kraj	6 752	771	56,27	440	14,3
Spolu SR	49 034	5 385	55,55	2 891	100,0

Prameň: ŠÚ Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Ekonomický potenciál regiónu predstavuje spolupôsobenie ľudských zdrojov, kapitálu a prírodných daností, ktoré umožňujú výrobu a poskytovanie služieb. Ekonomický potenciál je rozhodujúcim faktorom rozvojových možností regiónu a determinantom životnej úrovne jeho obyvateľstva. Je východiskom všetkých rozvojových zámerov, ktoré sa regiónu dotýkajú. Čo najdokonalejšie zmapovanie existujúceho stavu ekonomického potenciálu a prognóza jeho očakávaného vývoja v budúcnosti je rozhodujúcim faktorom úspešnosti každej koncepcie a plánu rozvoja regiónu, ako aj projektu, prostredníctvom ktorého sa tento rozvoj realizuje.

Aktivizácia, resp. využitie ekonomického potenciálu regiónu závisí od viacerých faktorov. Okrem dopytu sú to predovšetkým ekonomicko-technické parametre výrobných zariadení alokovaných v regióne, konkurencieschopnosť ich potenciálnej produkcie, kvalita a dostupnosť pracovnej sily a pod. Úroveň tohto potenciálu a stupeň jeho využitia sa priamo odzrkadľuje v ekonomickej výkonnosti regiónu. Príčinou nízkej ekonomickej výkonnosti regiónu nemusí byť iba nízka úroveň jeho ekonomického potenciálu. Môže sa stať, že ekonomický potenciál regiónu je síce významný, ale jeho využitie je iba čiastočné.

Potenciál obyvateľstva v BSK dosahuje 602 tis. obyvateľov, pričom 65% je v produktívnom veku, 14% v predproduktívnom veku a 21% v poproduktívnom veku. Podobná situácia je aj v ostatných regiónoch, až na východoslovenský región, kde je situácia vyrovnaná.

Veková štruktúra obyvateľov kraja je relatívne priaznivá, avšak z hľadiska dlhodobejšej retrospektívy sa zhoršuje, obyvateľstvo starne. V porovnaní s vekovým zložením obyvateľstva Slovenska je situácia nepriaznivá, najmä v predproduktívnom a poproduktívnom veku. Priemerný vek 39 rokov je v rámci krajov najvyšší (priemer za SR je 36,2 rokov).

Tabuľka č. 2. Potenciál obyvateľstva podľa regiónov a vekových kategórií k 31.12.

Región	2000	2001	2002	2003	2004	2005
z toho predproduktívny vek v %						
BSK	15,6	15,2	14,8	14,5	14,2	13,8
Záp. Slovensko	17,9	17,4	16,9	16,4	16,0	15,5
Stred. Slovensko	19,5	18,9	18,4	17,9	17,4	16,9
Vých. Slovensko	21,8	21,1	20,5	19,9	19,3	18,8
Priemer SR	19,2	18,6	18,1	17,6	17,1	16,6
z toho produktívny vek v %						
BSK	65,3	65,5	65,4	65,3	65,2	65,0
Záp. Slovensko	63,1	63,4	63,6	63,8	64,0	64,0
Stred. Slovensko	62,4	62,9	63,2	63,5	63,7	63,8
Vých. Slovensko	61,6	62,2	62,6	63,0	63,3	63,5
Priemer SR	62,7	63,2	63,4	63,7	63,8	63,9
z toho poproduktívny vek v %						
BSK	19,0	19,3	19,7	20,2	20,6	21,2
Záp. Slovensko	19,0	19,2	19,5	19,8	20,1	20,4
Stred. Slovensko	18,1	18,2	18,4	18,7	18,9	19,3
Vých. Slovensko	16,5	16,7	16,9	17,1	17,4	17,7
Priemer SR	18,1	18,2	18,5	18,8	19,1	19,5

Prameň: MVAR SR: Údaje podporujúce vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja

Ekonómická výkonnosť

Základným vyjadrením ekonomickej výkonnosti regiónu je hodnota HDP na obyvateľa vytvoreného v regióne. Ekonomická výkonnosť regiónu zvyčajne súvisí s jeho podielom na tvorbe HDP a počte nezamestnaných v národnom hospodárstve. Vo všeobecnosti platí, čím je vyššia ekonomická výkonnosť regiónu, tým je vyšší jeho podiel na tvorbe HDP a je nižší jeho podiel na počte nezamestnaných v národnom hospodárstve. Ekonomická výkonnosť je charakterizovaná tabuľkami vytvoreného nominálneho HDP, na obyvateľa a podľa regiónov.

Vytvorený HDP v BSK na obyvateľa prekračuje celoštátny priemer a je najvyšší spomedzi všetkých samosprávnych krajov. Podieľa sa na vytvorení 23% HDP Slovenskej republiky. HDP na obyvateľa je dvojnásobne vyšie ako celoštátny priemer. V medzikrajovom porovnaní HDP na obyvateľa je taktiež 2 – 2,5 násobne vyššie. Vplyv na tom má vysoká miera verejnej a súkromnej spotreby, kladného salda zahraničného obchodu (Volkswagen) a tvorby fixného kapitálu (rozsiahlych investícií v kraji).

Tabuľka č. 3. Vytvorený nominálny HDP a na obyvateľa (v bežných cenách)

Ukazovateľ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
BSK (v mld Sk)	210	229	251	307	318	340
HDP SR (v mld Sk)	934	1009	1100	1202	1355	1472
HDP/obyv. BSK (v tis. Sk)	331,5	374,1	407,8	512,4	520,2	564,0
HDP/obyv. SR (v tis. Sk)	172,9	187,7	203,7	223,5	250,5	267,8
Podiel regiónu na tvorbe HDP (v %)	22,5	22,7	22,8	22,8	22,9	22,9

Prameň: Symsite Research, 2006

Tabuľka č. 4. Regionálny HDP na obyvateľa za rok 2003 (v bežných cenách)

Kraj	(v tis. Sk)	Index Kraj/SR	(v EUR)
Bratislavský	512,4	229,2	12114
Trnavský	232,2	103,9	5712
Trenčiansky	202,0	90,4	4970
Nitriansky	192,8	86,3	4743
Žilinský	178,0	79,6	4367
Banskobystrický	190,8	85,3	4680
Prešovský	134,8	60,3	3296
Košický	197,9	88,5	4838
SR spolu	223,5	100,0	5433

Prameň: ŠÚ SR, KS Bratislava, Infostat, 2006

Investície v regiónoch predstavujú dôležitý faktor ekonomickej sebestačnosti a celkovej ekonomickej aktivity. Investície sú nástrojom zvyšovanie zamestnanosti a celkového rozvoja spoločnosti. Investičné aktivity regiónov v SR sú zmapované ukazovateľmi miery investícií podľa regiónov a priamych zahraničných investícií na obyvateľa podľa regiónov.

BSK dosahuje najvyšší absolútny objem investícií i medzročný rast investícií zo všetkých samosprávnych krajov a pohybuje sa nad 30% v medzročnom raste. V relatívnom vyjadrení dosahujú priame zahraničné investície v BSK hodnotu okolo 493 tis. Sk/r na obyvateľa, čo je 6,5 krát viac ako celoštátny priemer.

K najvýznamnejším zahraničným investorom v kraji patria: Volkswagen Slovakia Bratislava, Billa Bratislava, Eurotel Bratislava, Henkel Slovensko, Hirocem Rohožník, IBM Slovensko, Probugas Bratislava, Siemens Bratislava, Tatra banka Bratislava, Tesco Stores SR, Unilever Slovensko, Jacobs Suchard Figaro Bratislava, Whirlpool Slovakia Bratislava, OMV Slovensko Bratislava, Polus Investment Bratislava, Carrefour. Z hľadiska krajín najviac investícií do Bratislavského samosprávneho kraja prichádza z Nemecka a Rakúska. Z odvetvového hľadiska investície smerovali najmä do a priemyselnej výroby.

Objem priamych zahraničných investícií v Bratislavskom samosprávnom kraji ku koncu roka 2005 predstavoval 7 801 mil. Sk, čo činilo 38,8% na celoslovenskom objeme priamych zahraničných investícií. Z celkového objemu investícií tvorili hmotné investície 96,8% podiel. Z medzikrajového porovnania vyplýva, že podobný trend bol len v Žilinskom kraji, kde podiel investícií činil necelých 35% z celkových investícií, z titulu investície automobilky KIA.

Tabuľka č. 5 Priame zahraničné investície na obyvateľa a miera investícií

Región	2000	2001	2002	2003	2004	2005
BSK (v tis. Sk)	160,1	242,4	363,3	404,0	449,7	493,4
Priemer SR (tis. Sk)	32,8	43,0	56,4	62,8	69,9	76,7
Priemer SR (v %)	29,5	31,3	29,8	29,0	28,4	27,8

Prameň: Symsite Research, 2006

Tabuľka č. 6 Priame zahraničné investície za rok 2005

Kraj	(v mil. Sk)	(%)
Bratislavský	7 801	38,8
Trnavský	276	1,4
Trenčiansky	2 858	14,2
Nitriansky	428	2,1
Žilinský	1 974	34,7
Banskobystrický	845	4,2
Prešovský	123	0,1
Košický	818	4,1
SR spolu	20 123	100,0

Prameň: ŠÚ SR, KS Bratislava, Bulletin, 2006

Trh práce

Hlavným poslaním trhu práce je zapojenie ekonomicky aktívneho obyvateľstva do výrobného procesu. Rozhodujúci vplyv na fungovanie trhu práce má okrem jeho kvalitatívnych parametrov ponuka a dopyt po práci. Základným rysom doterajšieho vývoja slovenského trhu práce je hlboká nerovnováha medzi ponukou a dopytom po práci, ktorá sa prejavuje v nezamestnanosti. Z hľadiska

využitia ľudskej zložky ekonomického potenciálu regiónov Slovenska hrá najvýznamnejšiu úlohu vývoj v oblasti dopytu po práci. Veľkosť tohto dopytu je priamo závislá od dynamiky hospodárskeho rastu. Zamestnanosť v BSK dosahuje 340 tis. zamestnancov a miera evidovanej nezamestnanosti činí 5,1%, čo znamená v absolútnom vyjadrení okolo 17 tis. nezamestnaných a je pod celoštátnym priemerom.

Podiel kraja na celkovej zamestnanosti SR dosiahol 27,0%. Na celkovej zamestnanosti kraja sa podielali bratislavské okresy až 94,4 %. Prevládajúcim sektorom v kraji je terciárny sektor, v ktorom pracovalo 72,3 % zamestnancov, pritom v Bratislave až 73,8 %.

Mzdy predstavovali cenu práce prostredníctvom aktivizovanej pracovnej sily. Mali rozhodujúci vplyv na formovanie trhu práce. Hodnota priemernej mzdy dosiahla v BSK 25,1 tis. Sk, čo je najviac zo všetkých krajov a je o 6,2 tis. Sk nad celoštátny priemer. V porovnaní s ostatnými kraji v SR je to najvyššia priemerná mzda. Bližšie porovnanie krajov v zamestnanosti a mzdách je v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č.7 Zamestnanci (prepočítané počty) a priemerná nominálna mesačná mzda

Kraj	Priemerný evidenčný počet zamestnancov		Priemerná nominálna mesačná mzda v Sk		Odpracované hodiny na 1 zam.
	rok 2005	index 2005/2004	rok 2005	index 2005/2004	
Bratislavský	340 174	101,1	25 126	109,4	1 735
Trnavský	103 139	103,9	17 643	108,8	1 759
Trenčiansky	134 596	100,2	16 358	108,1	1 714
Nitriansky	117 555	100,9	15 655	106,9	1 737
Žilinský	123 389	101,6	16 688	108,3	1 717
Banskobystrický	142 592	97,2	16 031	108,6	1 700
Prešovský	118 118	103,3	14 408	104,1	1 698
Košický	130 706	102,0	18 447	108,1	1 685
Spolu SR	1 210 268	101,1	18 894	108,3	1 720

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Životná úroveň

Štruktúru a objem peňažných príjmov a výdavkov domácností možno považovať za hlavné ukazovatele vývoja životnej úrovne. Objem príjmov determinuje dopyt na trhu po tovaroch a službách a peňažný trh má rozhodujúci vplyv na ich alokáciu v rámci spotrebného koša. Základnou charakteristikou dôchodkovej situácie domácností sú hrubé peňažné príjmy domácností, ktoré predstavujú základ pre čisté peňažné príjmy domácností. Čisté peňažné príjmy domácností sú na jednej strane hlavným určovateľom miery uspokojenia potrieb domácností a ich správania sa na spotrebiteľskom trhu a na strane druhej majú dôležitý vplyv na hospodársky rast v regióne (sú rozhodujúcim faktorom vnútroregionálneho dopytu). Objem čistých peňažných príjmov určuje úroveň spotrebných výdavkov domácností.

Životná úroveň je charakterizovaná tabuľkou čistých peňažných výdavkov domácností podľa regiónov. Z uvedenej tabuľky vyplýva, že ako v BSK, tak aj v ostatných krajoch je štruktúra spotrebných výdavkov približne rovnaká. Najväčší podiel výdavkov pripadá na potravinárske tovary cca 28%, spotrebné tovary okolo 20%, bývanie 17%, dopravu 10%, voľný čas a vzdelávanie 10% a na ostatné výdavky 15%. V absolútnom vyjadrení BSK má čisté peňažné výdavky na osobu za mesiac vo výške 9,9 tis. Sk, čo je najviac zo všetkých regiónov.

Tabuľka č. 8 Čisté peňažné výdavky domácností podľa regiónov v Sk na osobu a mesiac

Región	2000	2001	2002	2003	2004	2005
BSK	6879	7903	7960	8445	9245	9951
potraviny a nápoje	1974	2044	2141	2170	2358	2488
nepotravinár. tovar	1471	1579	1603	1691	1895	2110
bývanie a energie	1107	1224	1322	1351	1553	1722
doprava	553	709	599	802	925	1045
voľný čas a vzdelávanie	683	797	821	845	925	995
ostatné výdavky	1091	1550	1474	1586	1590	1592
Priemer SR	5643	6269	6466	6864	7365	7926
potraviny a nápoje	1654	1705	1743	1846	1966	2093
nepotravinár. tovar	1189	1324	1365	1458	1572	1707
bývanie a energie	921	978	1034	1087	1190	1304
Doprava	444	578	526	667	742	823
voľný čas a vzdelávanie	455	492	513	535	570	612
ostatné výdavky	979	1193	1286	1270	1324	1388

Prameň: MVAR SR: Údaje podporujúce vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja

Životné prostredie

V oblasti životného prostredia vo všeobecnosti Bratislava patrí k 9 najznečistenejším oblastiam na Slovensku. Dokladuje to aj fakt, že ročne sa v kraji vyprodukuje okolo 10 tis. t oxidu siričitého a 6,8 tis. t oxidov dusíka. Priaznivejšia situácia je produkcii oxidu uhoľnatého i tuhých emisií. Tento stav je zapríčinený vysokou priemyselnou koncentráciou, najmä chemického priemyslu a pomalšieho tempa zavádzania ekologických technológií a opatrení. V zlepšovaní životného prostredia BSK sú jednoznačne rezervy a bude nutné ich aj riešiť.

Tabuľka č. 9 Emisie základných znečisťujúcich látok za rok 2005 (v tis. t/r)

Región	Tuhé emisie	Oxid siričitý	Oxidy dusíka	Oxid uhoľnatý
BSK	0,6	10,5	6,8	2,0
Slovenská republika	30,6	89,2	46,8	135,2

Prameň: Eurostat, 2006

Medzinárodné regionálne porovnanie

Pre efektívny rozvoj BSK je potrebné poznať nie len medzikrajové vzťahy a postavenie, ale aj medzinárodné porovnanie a postavenie. Pre tento účel boli vybrané základné porovnateľné údaje ako sú HDP na obyvateľa v EUR a parite kúpnej sily (PKS). Taktiež sa porovnáva absolútna výška HDP v EUR, PKS a index HDP na obyvateľa PKS EU 25 = 100%. Aktuálne údaje boli získané z Eurostatu za rok 2003.

HDP na obyvateľa bola porovnávaná v EUR a v PKS. V oblasti HDP na obyvateľa v EUR BSK zaostáva za priemerom EU o 55,7%, kým v PKS je situácia priaznivá a presahuje priemer na 115,8%.

Pri porovnávaní HDP na obyvateľa v EUR možno konštatovať, že BSK sa môže porovnávať len regiónmi v Grécku a Portugalsku, kde je podobná situácia. Pri porovnávaní s regiónmi pôvodných členských štátov je ich úroveň cca 2 krát vyššia. Priaznivá situácia je však pri porovnávaní s regiónmi prístupujúcich krajín, kde úroveň BSK je vyššia resp. výrazne vyššia. Na základe uvedených faktov možno konštatovať, že BSK je v lepšej polovičke regiónov EU 25.

Pri porovnávaní HDP na obyvateľa v PKS je situácia priaznivá a presahuje priemer EU 25 na 115,8%. BSK sa môže porovnávať aj s regiónmi v SRN, Francúzsku, Veľkej Británii i ďalších krajinách. Zaostáva len za najvyspelejšími regiónmi ak sú Luxemburg, Hamburg, Brusel Cap., Ile de France, kde je úroveň opäť cca 2-násobne vyššia. Podrobnejšie údaje podáva komparačná tabuľka medzinárodného porovnávania regiónov.

Tabuľka č. 10. Medzinárodné porovnanie regiónov EÚ vo vytvorenom HDP

REGIÓN Y NUTS	HDP 2003 v mil. EUR	HDP na obyvateľa 2003 EUR	HDP 2003 v mil. PKS	HDP na obyvateľa 2003 PKS	HDP na obyvateľa 2003 PKS EU25=100
EU25	9 953 329	21 741	9 953 329	21 741	100,0
Belgicko	274 582	26 468	266 371	25 677	118,1
Bruxelles-Cap. / Brussels Hfdst.	53 025	53 251	51 439	51 658	237,6
Vlaams Gewest	157 280	26 194	152 577	25 410	116,9
Région Wallonne	64 277	19 052	62 355	18 483	85
Česká republika	80 254	7 867	150 471	14 750	67,8
Praha	18 643	16 029	34 954	30 052	138,2
Střední Čechy	8 425	7 445	15 797	13 959	64,2
Jihozápad	8 447	7 192	15 837	13 485	62
Severozápad	7 295	6 491	13 678	12 170	56
Severovýchod	10 122	6 836	18 978	12 817	59
Jihovýchod	11 770	7 182	22 069	13 466	61,9

Střední Morava	7 749	6 309	14 529	11 828	54,4
Moravskoslezsko	7 803	6 189	14 629	11 603	53,4
Dánsko	189 641	35 184	141 837	26 315	121
SRN	2 163 400	26 217	1 944 955	23 569	108,4
Baden-Württemberg	316 989	29 694	284 981	26 696	122,8
Bayern	384 375	30 990	345 563	27 861	128,2
Berlin	78 663	23 205	70 720	20 862	96
Brandenburg	47 265	18 334	42 493	16 483	75,8
Bremen	23 514	35 493	21 140	31 909	146,8
Hamburg	77 045	44 505	69 266	40 011	184
Hessen	192 586	31 626	173 140	28 433	130,8
Mecklenburg-Vorpommern	30 893	17 774	27 774	15 979	73,5
Niedersachsen	183 157	22 936	164 663	20 620	94,8
Nordrhein-Westfalen	469 672	25 985	422 248	23 361	107,5
Rheinland-Pfalz	93 902	23 143	84 421	20 806	95,7
Saarland	25 383	23 879	22 820	21 468	98,7
Sachsen	83 476	19 259	75 047	17 314	79,6
Sachsen-Anhalt	46 120	18 190	41 463	16 353	75,2
Schleswig-Holstein	67 012	23 769	60 245	21 369	98,3
Thüringen	43 347	18 196	38 970	16 359	75,2
Estónsko	8 138	6 002	14 223	10 489	48,2
Grécko	155 543	14 110	194 390	17 634	81,1
Voreia Ellada	46 197	13 035	57 735	16 291	74,9
Kentriki Ellada	34 057	13 922	42 563	17 399	80
Attiki	59 214	15 075	74 002	18 840	86,7
Nisia Aigaiou, Kriti	16 075	14 545	20 090	18 178	83,6
Španielsko	780 550	18 582	889 424	21 174	97,4
Noroeste	66 066	15 344	75 281	17 485	80,4
Noreste	91 610	21 979	104 389	25 045	115,2
Madrid	138 638	24 584	157 976	28 013	128,8
Centro (ES)	81 529	15 294	92 901	17 427	80,2
Este	242 777	20 529	276 641	23 392	107,6
Sur	127 894	14 385	145 733	16 392	75,4
Canarias	32 035	17 371	36 503	19 794	91

Francúzsko	1 585 172	25 650	1 496 340	24 213	111,4
Île de France	448 534	39 924	423 398	37 687	173,3
Bassin parisien	235 879	22 379	222 661	21 125	97,2
Nord - Pas-de-Calais	81 463	20 251	76 898	19 117	87,9
Est	119 031	22 695	112 361	21 423	98,5
Ouest	181 588	22 660	171 412	21 390	98,4
Sud-ouest	147 681	23 008	139 405	21 718	99,9
Centre-est	177 849	24 739	167 882	23 353	107,4
Méditerranée	166 929	22 667	157 574	21 397	98,4
Départements d'Outre-Mer	26 218	14 798	24 748	13 969	64,3
Irsko	139 097	34 852	116 383	29 161	134,1
Taliansko	1 335 354	23 181	1 350 706	23 448	107,9
Nord Ovest	426 346	28 188	431 247	28 513	131,1
Nord Est	298 742	27 618	302 177	27 936	128,5
Centro (IT)	281 476	25 467	284 712	25 760	118,5
Sud	221 038	15 808	223 579	15 990	73,5
Isole	107 752	16 257	108 991	16 444	75,6
Cyprus	11 667	16 142	12 560	17 377	79,9
Lotyšsko	9 978	4 291	20 653	8 882	40,9
Litva	16 443	4 760	34 007	9 846	45,3
Luxembursko	25 684	57 075	22 880	50 844	233,9
Maďarsko	73 538	7 260	130 635	12 896	59,3
Közép Magyarország	32 829	11 612	58 319	20 627	94,9
Dunántúl	20 588	6 634	36 573	11 784	54,2
Alföld es Észak	20 121	4 792	35 744	8 513	39,2
Malta	4 293	10 773	6 294	15 797	72,7
Holandsko	476 349	29 363	440 166	27 132	124,8
Noord-Nederland	46 327	27 312	42 808	25 237	116,1
Oost-Nederland	84 209	24 608	77 812	22 738	104,6
West-Nederland	244 809	32 378	226 214	29 918	137,6
Zuid-Nederland	101 004	28 502	93 332	26 337	121,1
Rakúsko	226 968	27 959	213 348	26 282	120,9
Nord Ostösterreich	103 054	30 135	96 870	28 327	130,3
Südösterreich	41 512	23 725	39 021	22 301	102,1

Westösterreich	82 402	27 949	77 457	26 272	120,8
Polsko	191 408	5 011	390 144	10 215	47
Centralny	51 889	6 710	105 764	13 678	62,9
Poludniowy	39 765	4 992	81 052	10 174	46,8
Wschodni	24 848	3 658	50 647	7 455	34,3
Północno-Zachodni	30 076	4 962	61 303	10 113	46,5
Poludniowo-Zachodni	19 113	4 828	38 957	9 840	45,3
Północny	25 719	4 526	52 422	9 226	42,4
Portugalsko	137 523	13 171	165 402	15 841	72,9
Continente	130 923	13 145	157 464	15 810	72,7
Açores	2 642	11 038	3 178	13 275	61,1
Madeira	3 958	16 346	4 760	19 659	90,4
Slovinsko	24 860	12 453	32 993	16 527	76
Slovenská republika	29 229	5 433	60 780	11 298	52
Bratislavský kraj	7 265	12 114	15 108	25 190	115,9
Západné Slovensko	9 515	5 103	19 785	10 611	48,8
Stredné Slovensko	6 115	4 520	12 716	9 400	43,2
Východné Slovensko	6 334	4 054	13 170	8 430	38,8
Fínsko	145 938	27 995	127 915	24 538	112,9
Manner-Suomi	144 931	27 943	127 033	24 492	112,7
Itä-Suomi	13 992	20 857	12 264	18 281	84,1
Etelä-Suomi	82 541	32 198	72 348	28 222	129,8
Länsi-Suomi	32 602	24 635	28 576	21 593	99,3
Pohjois-Suomi	15 796	25 116	13 846	22 015	101,3
Aland	1 007	38 267	882	33 542	154,3
Švédsko	269 548	30 090	225 680	25 193	115,9
Stockholm	76 089	41 005	63 706	34 331	157,9
Östra Mellansverige	38 404	25 491	32 154	21 342	98,2
Sydsverige	36 117	27 809	30 239	23 283	107,1
Norra Mellansverige	21 356	25 824	17 880	21 621	99,5
Mellersta Norrland	10 192	27 397	8 533	22 938	105,5
Övre Norrland	13 818	27 156	11 569	22 737	104,6
Smaland med öarna	21 589	27 063	18 076	22 659	104,2
Västsverige	51 983	29 016	43 523	24 294	111,7

Veľká Británia	1 598 172	26 836	1 504 772	25 267	116,2
North East	54 052	21 282	50 893	20 038	92,2
North West (including Merseyside)	161 397	23 723	151 964	22 337	102,7
Yorkshire & the Humber	118 937	23 733	111 986	22 346	102,8
East Midlands	103 780	24 415	97 715	22 988	105,7
West Midlands	129 317	24 316	121 759	22 895	105,3
East of England	141 337	25 893	133 077	24 380	112,1
London	298 657	40 402	281 203	38 040	175
South East	236 805	29 320	222 966	27 606	127
South West	124 810	24 963	117 516	23 504	108,1
Wales	62 099	21 142	58 470	19 907	91,6
Scotland	130 492	25 785	122 865	24 278	111,7
Northern Ireland	36 490	21 432	34 358	20 179	92,8

Zdroj: Eurostat, 2006

Ako doplnkové ukazovatele boli vybrané porovnateľné údaje ako sú percento ekonomicky aktívneho obyvateľstva z celkového počtu obyvateľstva, miera zamestnanosti, miera nezamestnanosti a hrubé domáce výdaje na vedu a výskum z HDP. Do porovnateľných subjektov boli vybrané EU 15 (priemer pôvodných 15 krajín EU), priemer za SRN, priemer za SR a aktuálny údaj za BSK za rok boli získané za rok 2003.

Percento ekonomicky aktívneho obyvateľstva v BSK prevyšuje EU 15 o 5,9% a SRN o 5,3%, čo je výsledkom nízkej miery nezamestnanosti v BSK.

Miera zamestnanosti vyjadruje podiel zamestnaných osôb vo veku od 15 – 64 rokov a dosahuje 69% z celkového počtu obyvateľstva. Miera zamestnanosti pre BSK je priaznivá a prevyšuje priemer EU 15 o 4,4% a SRN o 3,7%. Miera nezamestnanosti je taktiež priaznivá v BSK a je nižšia ako v EU 15 o 3% a SRN o 3,7%.

Hrubé domáce výdaje na vedu a výskum sú pre SR i BSK nepriaznivé nakoľko sú 3 – 4 krát nižšie. Tento ukazovateľ vyplýva najmä z ekonomického postavenia jednotlivých krajín a dosahovaného HDP a jeho následného prerozdelenia. V budúcom období bude jednoznačne nutné venovať pozornosť tomuto ukazovateľu, nakoľko je zárukou budúceho rozvoja krajiny i regiónu.

Tabuľka č. 11 Dopĺňujúce ukazovatele charakterizujúce medzinárodné porovnanie BSK s vybranými krajinami za rok 2003

Ukazovatele	EU 15	SRN	SR	BSK
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (v %)	57,6	58,2	59,4	63,5
Miera zamestnanosti (v %)	64,8	65,5	58,0	69,2
Miera nezamestnanosti (v %)	8,1	8,8	15,6	5,1
Hrubé domáce výdaje na vedu a výskum (v % z HDP)	2,0	2,8	0,67	--

Prameň: Eurostat a Štatistická ročenka SR, 2005

1.2. Socio-ekonomická analýza

Socio-ekonomická analýza Bratislavského samosprávneho kraja, je zameraná na zmapovanie základných súvislostí na úrovni príslušného regiónu. Ide o určenie toho potenciálu, ktorý má rozhodujúci vplyv na ekonomický a sociálny vývoj na území samosprávneho kraja. Výsledky rozvojového potenciálu predstavujú dôležitý podklad na kvalitnú a komplexnú realizáciu socio-ekonomickej analýzy na úrovni samosprávneho kraja. K týmto potenciálom patria predovšetkým:

- demografický vývoj
- zamestnanosť, nezamestnanosť a mzdy
- odvetvové ekonomiky.

Demografický vývoj

Vývoj počtu obyvateľov v Bratislavskom samosprávnom kraji má stagnujúcu tendenciu v dôsledku znižovania prirodzeného prírastku obyvateľov. Stredný stav obyvateľstva v BSK k 31.12.2005 dosiahol 602 tis. obyvateľov. Najväčším okresom je Bratislava V so 119 tis. obyvateľmi. Celkový počet živo narodených činil v uvedenom roku 5872 osôb a zomretých 5920 osôb, čo predstavuje prirodzený úbytok – 48 osôb.

V oblasti migrácie obyvateľstva je situácia kraja priaznivejšia, nakoľko za prácou sa najmä do Bratislavy viac osôb prisťahuje ako vysťahuje. Počas roka 2005 celkový počet prisťahovaných dosiahol 9 140 osôb a vysťahovaných 6 525 osôb, čo znamenal nárast počtu obyvateľstva o 2 615 osôb.

V Bratislave bolo celkove prisťahovaných 5 350 osôb a vysťahovaných 4 942 osôb. Najväčší prirodzený prírastok obyvateľstva bol v okrese Bratislava II v počte 1071 osôb a zároveň aj najvyšší úbytok vo výške 1 258 osôb. Mimo Bratislavu najväčší pohyb sťahovaním bol zaznamenaný v Pezinku, kde sa počas roka prisťahovalo 475 osôb a odsťahovalo 388 osôb. Ďalšími mestami sú Malacky a Senec.

Vo vidieckych obciach (mimo miest) najväčší pohyb obyvateľstva bol v Ivánke pri Dunaji kde sa prisťahovalo 203 osôb a vysťahovalo 79 osôb. Nasledne sú obce Bernolákovo a Šenkvice.

Uvedené fakty naznačujú, že migráciou obyvateľstva sa ich počet v BSK mierne zvyšuje preatraktívnu polohu a dobrú infraštruktúru. Platí to aj o mimo bratislavských obciach.

Tabuľka č. 12 Prehľad pohybu obyvateľstva za rok 2005 (absolútne údaje)

	Okres, obec, mestská časť	Stredný stav oby- vateľstva	Narodení živo	Zomretí	Prirodzený prírastok (-úbytok)	Sťahovanie		
						prist'a- hovaní	vyst'a- hovaní	prírastok (-úbytok)
	Bratislava, hl. m. SR	425 208	4 012	4 116	-104	5 350	4 942	408
	v tom okres							
	Bratislava I	42 569	394	608	-214	1 120	1 523	-403
	v tom mestská časť							
1	Bratislava - Staré Mesto	42 569	394	608	-214	1 120	1 523	-403
	Bratislava II	108 434	1 071	1 258	-187	2 941	2 423	518
2	Bratislava – Podu- najské Biskupice	19 930	210	151	59	585	527	58
3	Bratislava - Ružinov	69 570	687	1 051	-364	2 181	1 800	381
4	Bratislava - Vrakuňa	18 934	174	56	118	635	556	79
	Bratislava III	61 764	561	813	-252	1 853	1 487	366
5	Bratislava - Nové Mesto	37 159	347	587	-240	1 243	1 093	150
6	Bratislava - Rača	20 334	170	197	-27	541	444	97
7	Bratislava - Vajnory	4 271	44	29	15	180	61	119
	Bratislava IV	93 178	925	744	181	2 545	1 980	565
8	Bratislava - Devín	985	21	24	-3	55	29	26
9	Bratislava - Devínska Nová Ves	15 525	161	80	81	504	355	149
10	Bratislava - Dúbravka	34 473	357	322	35	1 059	1 079	-20
11	Bratislava - Karlova Ves	33 350	309	212	97	1 155	905	250
12	Bratislava - Lamač	6 414	53	82	-29	235	169	66
13	Bratislava - Záhorská Bystrica	2 431	24	24	-	127	33	94
	Bratislava V	119 263	1 061	693	368	2 129	2 767	-638
14	Bratislava - Čunovo	914	13	14	-1	31	25	6
15	Bratislava - Jarovce	1 238	11	15	-4	19	27	-8
16	Bratislava - Petržalka	114 987	1 017	646	371	2 065	2 769	-704
17	Bratislava - Rusovce	2 124	20	18	2	92	24	68
	Malacky	66 126	675	729	-54	1 126	559	567
1	Borinka	505	4	10	-6	39	10	29
2	Gajary	2 835	30	32	-2	114	45	69
3	Jablonové	1 074	8	14	-6	20	19	1
4	Jakubov	1 395	18	10	8	42	33	9
5	Kostolište	1 051	10	9	1	54	23	31
6	Kuchyňa	1 653	20	18	2	52	19	33
7	Láb	1 397	10	19	-9	31	19	12
8	Lozorno	2 821	23	32	-9	64	32	32
9	Malacky	17 863	186	166	20	338	369	-31
10	Malé Leváre	1 082	8	18	-10	31	23	8
11	Marianka	1 047	7	14	-7	55	20	35
12	Pernek	803	7	9	-2	35	16	19
13	Plavecké Podhradie	697	8	5	3	3	7	-4
14	Plavecký Mikuláš	717	8	9	-1	5	14	-9
15	Plavecký Štvrtok	2 298	28	27	1	45	37	8

16	Rohožník	3 497	38	16	22	74	66	8
17	Sološnica	1 502	14	9	5	32	19	13
18	Studienka	1 611	20	22	-2	46	24	22
19	Stupava	8 366	95	137	-42	326	134	192
20	Suchohrad	583	5	2	3	17	5	12
21	Veľké Leváre	3 568	32	35	-3	85	70	15
22	Vysoká pri Morave	1 927	20	24	-4	37	23	14
23	Záhorie (voj. obvod)	290	1	2	-1	11	15	-4
24	Záhorská Ves	1 636	18	26	-8	38	23	15
25	Závod	2 685	26	30	-4	80	54	26
26	Zohor	3 223	31	34	-3	50	38	12
	Pezinok	55 585	590	546	44	991	486	505
27	Báhoň	1 610	15	25	-10	66	15	51
28	Budmerice	2 111	26	26	-	50	21	29
29	Častá	2 099	12	29	-17	34	33	1
30	Doľany	1 021	7	11	-4	7	4	3
31	Dubová	899	4	12	-8	14	12	2
32	Jablonec	819	6	12	-6	21	11	10
33	Limbach	1 367	15	9	6	70	27	43
34	Modra	8 629	80	93	-13	186	126	60
35	Pezinok	21 232	258	158	100	475	388	87
36	Píla	281	1	1	-	2	-	2
37	Slovenský Grob	1 920	21	27	-6	38	23	15
38	Svätý Jur	4 824	59	51	8	117	88	29
39	Šenkvice	4 363	43	49	-6	132	45	87
40	Štefanová	326	2	1	1	2	7	-5
41	Viničné	1 638	14	18	-4	85	20	65
42	Vinosady	1 069	13	5	8	53	19	34
43	Vištuk	1 377	14	19	-5	16	24	-8
	Senec	55 380	595	529	66	1 673	538	1 135
44	Bernolákovo	4 901	56	55	1	183	63	120
45	Blatné	1 521	18	17	1	39	18	21
46	Boldog	416	3	9	-6	22	12	10
47	Čataj	978	12	14	-2	19	7	12
48	Dunajská Lužná	3 166	22	25	-3	137	34	103
49	Hamuliakovo	1 121	13	9	4	54	18	36
50	Hrubá Borša	389	2	5	-3	11	1	10
51	Hrubý Šúr	647	6	5	1	10	2	8
52	Hurbanova Ves	261	3	4	-1	6	5	1
53	Chorvátsky Grob	1 832	23	24	-1	119	28	91
54	Igram	541	3	7	-4	3	4	-1
55	Ivanka pri Dunaji	5 469	62	47	15	203	79	124
56	Kalinkovo	978	7	7	-	47	18	29
57	Kaplna	716	7	8	-1	6	7	-1
58	Kostolná pri Dunaji	466	4	7	-3	8	8	-
59	Kráľová pri Senci	1 439	13	11	2	37	19	18
60	Malinovo	1 406	14	15	-1	25	16	9
61	Miloslavov	1 068	15	7	8	106	8	98
62	Most pri Bratislave	1 617	16	23	-7	55	22	33
63	Nová Dedinka	1 776	14	16	-2	61	28	33
64	Nový Svet	59	1	2	-1	1	-	1
65	Reca	1 257	12	15	-3	25	5	20
66	Rovinka	1 405	15	14	1	90	9	81

67	Senec	15 283	193	115	78	382	296	86
68	Tomášov	2 176	20	23	-3	87	22	65
69	Tureň	887	8	10	-2	34	12	22
70	Veľký Biel	2 213	17	22	-5	61	29	32
71	Vlky	417	4	3	1	14	12	2
72	Zálesie	975	12	10	2	78	6	72
	BSK	602 299	5872	5920	- 48	9140	6525	2615

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Tabuľka č. 13 Národnostná štruktúra obyvateľstva BSK v roku 2005 (v tis. osobách a %)

Obyvateľstvo Spolu	Národnosť						
	slovenská	maďarská	rómska	česká	rusínska	ukrajinská	iná
602	548	27	1	10	0,5	0,5	15
100,0	91,3	4,5	0,1	1,7	0,1	0,1	2,3

Prameň: Krajský školský úrad v Bratislave, štatistické prehľady za rok 2005, 2006

Zamestnanosť, nezamestnanosť a mzdy

Na trhu práce v Bratislavskom samosprávnom kraji v roku 2005 bolo 316,8 tis. ekonomicky aktívneho obyvateľstva, čo je 14,1% z počtu Slovenska a je to najviac zo všetkých krajov.

Za obdobie roka 2005 v organizáciách so sídlom v Bratislavskom kraji priemerný evidenčný počet zamestnancov (prepočítaný) dosiahol 340 174 osôb a v medziročnom porovnaní sa zvýšil o 1,1 %, pričom rovnaká dynamika sa zaznamenala i v rámci SR. Najvyššie podiely podľa ekonomických činností pripadli na odvetvia priemysel spolu (18,8 %) a doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie (17,4 %). Nevýrobná sféra je zastúpená najviac odvetviami veľkoobchod, maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru (11,5 %), verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie (10,5 %), nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti (10,4 %), finančné sprostredkovanie (8,7 %) a školstvo (7,0 %). Vo vlastníckej štruktúre v medziročnom porovnaní pokračoval rast podielu súkromného sektora o 2,3 percentuálneho bodu na 56,1 % z celkového počtu zamestnancov.

Najvyšší počet zamestnancov v rámci Bratislavského samosprávneho kraja vykazuje okres Bratislava I a to 125 tis. osôb. Najnižší počet zamestnancov vykazuje okres Pezinok 7,1 tis. zamestnancov.

Priemerný evidenčný počet zamestnancov územnou metódou podľa miesta pracoviska v Bratislavskom kraji predstavoval 370 632 fyzických osôb a z úhrnu SR 17,9 %. V porovnaní s rokom 2004 vzrástol o 2,0 %. Priemerná nominálna mesačná mzda na 1 zamestnanca dosiahla 25 125 Sk a medziročne vzrástla o 10,4 %. Oproti priemeru SR bola vyššia o 34,4 %. Úroveň reálnej mzdy sa v porovnaní s rokom 2004 zvýšila o 7,5 %. Podľa výsledkov výberového zisťovania pracovných síl v Bratislavskom kraji počet pracujúcich v sledovanom roku 2005 predstavoval 313,5 tis. osôb (index 103,4) s podielom 14,1 % z úhrnu pracujúcich v SR. Miera nezamestnanosti činila 5,2 %.

Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny počet uchádzačov o zamestnanie dosiahol k 31. decembru 2005 v Bratislavskom kraji 9 810 osôb. Oproti stavu ku koncu roka 2004 bol nižší o 2 826 osôb (index 77,6). Miera evidovanej nezamestnanosti vyjadrená z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie činila 2,60 % a v porovnaní s koncom roka 2004 bola nižšia o 0,79

percentuálneho bodu. V medzikrajskom porovnaní mala najnižšiu úroveň, pričom priemer za SR predstavoval 11,36 %.

Tabuľka č. 14 Nezamestnanosť v Bratislavskom kraji k 31.12.2005

Okres	Ekono- micky aktívne oby- vateľstvo	Uchá- dzači O za- mest- nanie	Uchádzači o zamestnanie, ktorí bezprostredne nemôžu nastúpiť do zamestnania z dôvodu			Disponi- bilný počet Uchádzačov o zamest- nanie
			rekva- lifikácie	dočasnej PN a OCR	absol. praxe	
Bratislavský kraj	316 821	9 810	637	731	207	8 235
v tom						
Bratislava I	21 303	526	35	50	6	435
Bratislava II	53 864	1 364	100	123	25	1 116
Bratislava III	30 603	776	67	57	12	640
Bratislava IV	50 103	1 069	81	78	23	887
Bratislava V	73 491	2 097	145	171	56	1 725
Bratislava I-V spolu	229 364	5 832	428	479	122	4 803
Malacky	32 336	1 837	83	155	38	1 561
Pezinok	28 916	1 148	71	45	19	1 013
Senec	26 205	993	55	52	28	858

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Tabuľka č. 15 Pracujúci a nezamestnanosť podľa výberového zisťovania pracovných síl

Kraj	Pracujúci ¹⁾			Nezamestnanosť ²⁾				
	2005 (tis. osôb)	Podiel na SR v %	Indexy 2005 2004	Počet nezamestnaných			Miera nezamestnanosti	
				2005 (tis. os.)	Podiel SR (v %)	Indexy 2005 2004	2005 (v %)	Zmena oproti 2004 v bodoch
SR	2 216,2	100,0	102,1	427,5	100,0	88,9	15,6	-1,9
V tom								
Bratislavský	316,8	14,1	103,4	17,1	4,0	63,3	5,2	-3,0
Trnavský	258,5	11,7	103,2	30,1	7,0	83,6	10,4	-2,1
Trenčiansky	271,1	12,2	100,7	23,9	5,6	94,1	8,1	-0,5
Nitriansky	284,4	12,8	102,0	61,4	14,4	86,5	17,8	-2,5
Žilinský	281,1	12,7	102,7	50,3	11,8	86,9	15,2	-2,3
Banskobystrický	248,8	11,2	104,0	77,6	18,2	89,4	23,8	-2,8
Prešovský	292,8	13,2	102,4	80,1	18,7	93,8	21,5	-1,4
Košický	266,1	12,0	98,5	87,0	20,4	95,3	24,7	-0,5

¹⁾metodika VZPS je v súlade s medzinárodnými definíciami a odporúčaniami ILO a Eurostatu; vrátane osôb na riadnej materskej dovolenke, profesionálnych príslušníkov ozbrojených zložiek a pracujúcich v zahraničí

²⁾ definícia nezamestnanosti je v súlade s Nariadením komisie (ES) č. 1897/2000

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Priemerná nominálna mesačná mzda v BSK dosahuje 25 126 Sk. V rámci okresov najvyššiu priemernú mzdu vykazuje okres Bratislava II vo výške 26,3 tis. Sk mesačne. Tento stav je daný tým,

že tu pôsobia veľké podniky ako sú SPP, a.s. a Slovnaft, a.s. Na druhom mieste je okres Bratislava I a to najmä z titulu množstva centrálnych úradov. Najnižšie priemerné zárobky vykazuje okres Pezinok vo výške 17,1 tis. Sk mesačne.

Bola s najrýchlejším medziročným rastom v medzikrajskom porovnaní o 9,4 %, pričom reálna mzda sa zvýšila o 6,5 %. V medzikrajskom porovnaní bola najvyššia priemerná mzda v Bratislavskom kraji a oproti priemeru SR vyššia o 33,0 %.

Tabuľka č. 16 Zamestnanci a priemerná nominálna mesačná mzda na 1 zamestnanca v BSK

Okres	Priemerný evidenčný počet zamestnancov		Priemerná nominálna mesačná mzda v Sk	
	rok 2005	index <u>2005</u> 2004	rok 2005	index <u>2005</u> 2004
Spolu	340 174	101,1	25 126	109,4
v tom				
Bratislava I	124 297	93,5	25 893	111,4
Bratislava II	105 523	112,1	26 344	108,3
Bratislava III	43 341	102,3	24 069	110,4
Bratislava IV	25 308	100,9	25 567	105,9
Bratislava V	16 640	99,3	22 472	105,2
Bratislava I - V spolu	315 110	101,2	25 586	109,6
Malacky	10 071	91,6	21 293	105,7
Pezinok	7 154	101,7	17 402	107,9
Senec	7 839	110,1	18 572	106,5

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Tabuľka č. 17 Priemerná mesačná mzda za jednotlivé kraje za rok 2005

Kraje	Rok 2005		
	Spolu (v Sk)	Index SR=100	Index 2005 2004
Bratislavský	25 126	134,4	110,4
Trnavský	16 086	93,1	109,7
Trenčiansky	15 121	87,5	108,7
Nitriansky	14 257	82,5	107,6
Žilinský	15 172	87,8	108,9
Banskobystrický	14 541	84,2	109,3
Prešovský	13 185	76,3	105,2
Košický	16 768	97,1	108,6
SR spolu	17 274	100,0	109

Poľnohospodárstvo

V poľnohospodárstve prevládali podniky a družstvá od 20 – 50 zamestnancov. Počas roku 2005 tržby dosiahli za predaj vlastných výrobkov 2,1 mld. Sk, ktorých objem v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástol o 9,1 %. Z úhrnu SR v porovnaní s ostatnými kraji predstavovali najnižší podiel 4,2 %. V štruktúre tržieb prevládali tržby za predaj vlastných rastlinných výrobkov

s podielom 53,0 %. V medzikrajskom porovnaní dosiahol Bratislavský kraj najvyššiu priemernú dennú dojnosť 18,7 l mlieka na 1 kravu, ktorá oproti roku 2004 vzrástla o 2,2 litra. Priemerná denná dojnosť za SR dosiahla 14,7 l. Priemerná znáškovosť vajec na 1 sliepku dosiahla 237,0 ks a v medzikrajskom porovnaní bola najvyššia. V medziročnom porovnaní sa zvýšila o 13,9 kusov. Priemer za SR predstavoval 202,0 kusov vajec.

Poľnohospodárstvo v Bratislavskom samosprávnom kraji hospodári na rozlohe 96 174 ha poľnohospodárskej pôdy, z ktorej pripadá na ornú pôdu 77 130 ha. Podiel poľnohospodárskej pôdy na rozlohe kraja predstavuje 47 %. Kraj obhospodaruje najnižšiu výmeru poľnohospodárskej pôdy zo všetkých krajov SR. Má výraznú špecializáciu v pestovaní hrozna. Po Nitrianskom kraji je jeho najväčším producentom v SR.

Z hľadiska štruktúry druhov pozemkov prevláda orná pôda s podielom 80%, trvalé trávnaté porasty 9 % a vinice 5 %. Tendencia vo vývoji štruktúry poľnohospodárskej pôdy smeruje k poklesu výmery ornej pôdy, viníc a záhrad a k nárastu výmery ovocných sádov, trvalých trávnatých porastov a prekategORIZáciu na stavebné pozemky. Z titulu výhodným pôdno-klimatickým podmienkam je možné pestovať na území BSK aj menej tradičné plodiny.

Produkcia rastlinnej a živočíšnej výroby (najmä v mimobratislavských okresoch) je zameraná na zásobovanie trhu v SR, osobitne však hl. m. SR Bratislavy. K ďalším typickým odvetviam poľnohospodárstva v kraji patrí ovocinárstvo, zeleninárstvo a vinohradníctvo, najmä v Malokarpatskej oblasti, ktorá patrí k najintenzívnejším vinohradníckym oblastiam na Slovensku.

Vlastnícke formy poľnohospodárskej pôdy sú charakterizované 59%-ným podielom výmery družstevného sektora, 21%-ným podielom verejného sektora a 16%-ným podielom štátneho sektora. Zvyšok cca 4% tvorí súkromný sektor a výmera nezaradená do sektorov.

Rekapitulácia poľnohospodárskej pôdy v BSK (ha)

- orná pôda	77 798
- vinice	5 108
- záhrady	5 436
- ovocné sady	1 340
- trávnaté porasty	7 438
Poľnohospodárska pôda celkom	96 220

Tabuľka č. 18 Tržby za vlastné výrobky v poľnohospodárstve¹⁾ (bežné ceny)

Kraj	Tržby za predaj vlastných výrobkov 1) v poľnohospodárstve		
	2005 (mil. Sk)	podiel na SR v %	indexy <u>2005</u> 2004
SR	40 698	100,0	99,2
v tom			
Bratislavský	2 132	5,2	109,1
Trnavský	9 193	22,6	102,6

Trenčiansky	4 036	9,9	100,2
Nitriansky	12 932	31,8	104,1
Žilinský	2 260	5,6	94,0
Banskobystrický	4 081	10,0	91,4
Prešovský	2 680	6,6	90,0
Košický	3 384	8,3	89,1

¹⁾ za poľnohospodárske podniky zapísané v obchodnom registri a za vybraných samostatne hospodáriacich roľníkov so spravodajskou povinnosťou

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Tabuľka č. 19 Stavby hospodárskych zvierat v Bratislavskom kraji k 31.12.2005 (v ks)

Okres	HD spolu	z toho kravy	Ošípané spolu	z toho prasnice	Hydina spolu	z toho sliepky	Ovce spolu	z toho bahnice
Bratislavský kraj	16 756	7 740	25 890	2 601	487 259	254 490	815	690
v tom								
Bratislava I-V spolu	2 501	1 092	1 489	112	12 234	11 104	570	476
Malacky	6 274	2 852	5 099	355	38 529	31 237	189	161
Pezinok	2 494	1 134	12 654	1 648	228 702	14 630	36	35
Senec	5 487	2 662	6 648	486	207 794	197 519	20	18

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Tabuľka č. 20 Stavby hospodárskych zvierat podľa krajov SR k 31.12.2005 (v ks)

Kraj	HD spolu	z toho kravy	Ošípané spolu	z toho prasnice	Hydina spolu	z toho sliepky	Ovce spolu	z toho bahnice
SR	527 763	229 607	1 108 265	79 529	14 084 235	5 591 569	320 472	233 230
v tom								
Bratislavský	16 756	7 740	25 890	2 601	487 259	254 490	815	690
Trnavský	87 240	34 266	278 275	22 328	2 102 074	564 058	1 873	1 178
Trenčiansky	53 166	22 472	120 808	8 607	2 332 655	605 944	24 025	16 364
Nitriansky	83 539	33 234	317 470	22 432	3 738 784	1 593 775	10 072	6 626
Žilinský	72 516	33 067	36 700	1 591	1 242 994	391 911	74 488	54 852
Banskobystrický	81 511	36 680	139 109	11 062	1 451 716	656 014	101 939	75 329
Prešovský	81 139	39 618	83 724	4 420	1 183 055	554 928	67 307	49 680
Košický	51 896	22 530	106 289	6 488	1 545 698	970 449	39 953	28 511

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Lesné hospodárstvo kraja predstavuje výmeru 75 463 ha lesných pozemkov s 37%-ným podielom na územnej rozlohe kraja. K rozhodujúcim lesom patrí najmä lesný masív Malých Karpát, lesy v Záhorskej nížine a lužné lesy v povodí Dunaja , resp. Moravy. Z hľadiska funkcie lesov pripadá na hospodárske lesy 68%, lesy osobitného určenia 27 % a na ochranné lesy 5 % výmery z celkovej plochy lesov kraja. Zameranie lesnej výroby je orientované na produkciu ihličnatej a listnatej hmoty pre stavebné a obchodné organizácie v rámci zásobovania obyvateľstva v kraji a mimo kraja. Popri produkčnom využívaní lesov plnia lesy v kraji najmä nekomerčné verejno-prospešné funkcie (napr. Bratislavský lesopark).

Priemysel

Priemysel Bratislavského samosprávneho kraja je charakterizovaný polyfunkčným charakterom odvetví a významným (33 %-ným) podielom na objeme celoslovenskej priemyselnej produkcie. V odvetvovej štruktúre má dominantné postavenie chemický, strojársky a potravinársky priemysel. Konkrétne dominuje v automobilovom priemysle firma Volkswagen a chemickom priemysle firma Slovnaft. V priemyselných organizáciách so sídlom na území kraja pracuje cca 76 tis. zamestnancov. Medzi najpriemyselnejšie okresy kraja z hľadiska lokalizácie podnikov, počtu zamestnancov a dosiahnutej produkcie patrí okres Bratislava II a IV. Rozsiahly sortiment produkuje odvetvie výroby potravín a nápojov. Medzi ťažiskové odvetvia patrí tiež výroba elektrických zariadení a strojov, vydavateľstvo a tlač.

V priemysle je zamestnaných 20,7 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov. V štruktúre priemyselnej výroby najvyššia zamestnanosť bola v nasledovných činnostiach: chemická a automobilová výroba, výroba potravín a nápojov, výroba dopravných prostriedkov, výroba elektrických a optických prístrojov.

V priemyselných podnikoch dominujú veľké podniky nad 2000 zamestnancov, ktoré tvorili až 69% objemu tržieb za vlastné výkony a tovar. Celkove za rok 2005 dosiahli tržby za vlastné výkony 611,2 mld. Sk a v medziročnom porovnaní klesol o 4,0 %. Z úhrnu SR tvoril 38,3 %, najviac v medzikrajskom porovnaní. V priemyselných podnikoch s 20 a viac zamestnancami pracovalo 63 tis. zamestnancov. V tejto kategórii objem týchto tržieb v porovnaní s rokom 2004 klesol o 5,9 % a v štruktúre vlastníckych foriem rozhodujúce podiely z tržieb predstavovali subjekty v medzinárodnom vlastníctve s prevažujúcim súkromným sektorom (47,4 %), v zahraničnom vlastníctve (14,9 %) a v štátnom vlastníctve (12,1 %). Priemyselná výroba (spracovateľský priemysel), v ktorej tržby medziročne klesli o 7,8 % sa na tržbách za vlastné výkony a tovar v tejto veľkostnej kategórii podieľala 67,6 %.

Tabuľka č. 21 Tržby za vlastné výkony a tovar v priemysle podľa krajov

Kraj	Tržby za predaj vlastných výkonov a tovarov v priemysle		
	2005 (mil. Sk)	Podiel na SR v %	indexy <u>2005</u> <u>2004</u>
SR	1 597 651	100,0	105,3
v tom			
Bratislavský	611 170	38,3	96,0
Trnavský	181 943	11,4	127,9
Trenčiansky	159 763	10,0	110,1
Nitriansky	99 723	6,2	103,5
Žilinský	152 560	9,5	110,2
Banskobystrický	117 633	7,4	109,9
Prešovský	73 647	4,6	106,7
Košický	201 211	12,6	108,5

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Tabuľka č. 22 Vybrané ukazovatele v priemyselných podnikoch s počtom zamestnancov 20 a viac v Bratislavskom kraji podľa druhov vlastníctva

Druh vlastníctva	Tržby za vlastné výkony a tovar v tis. Sk		Priemerný evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách	
	Rok 2005	podiel v %	rok 2005	podiel v %
Spolu BSK	558 575 517	100,0	64 112	100,0
z toho				
súkromné tuzemské	33 336 226	6,0	15 113	23,6
Družstevné	224 524	0,0	769	1,2
Štátne	67 801 441	12,1	10 724	16,7
územnej samosprávy	270 093	0,0	80	0,1
Zahraničné	83 441 646	14,9	14 459	22,6
medzinár. súkromné	264 607 636	47,4	16 606	25,9

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

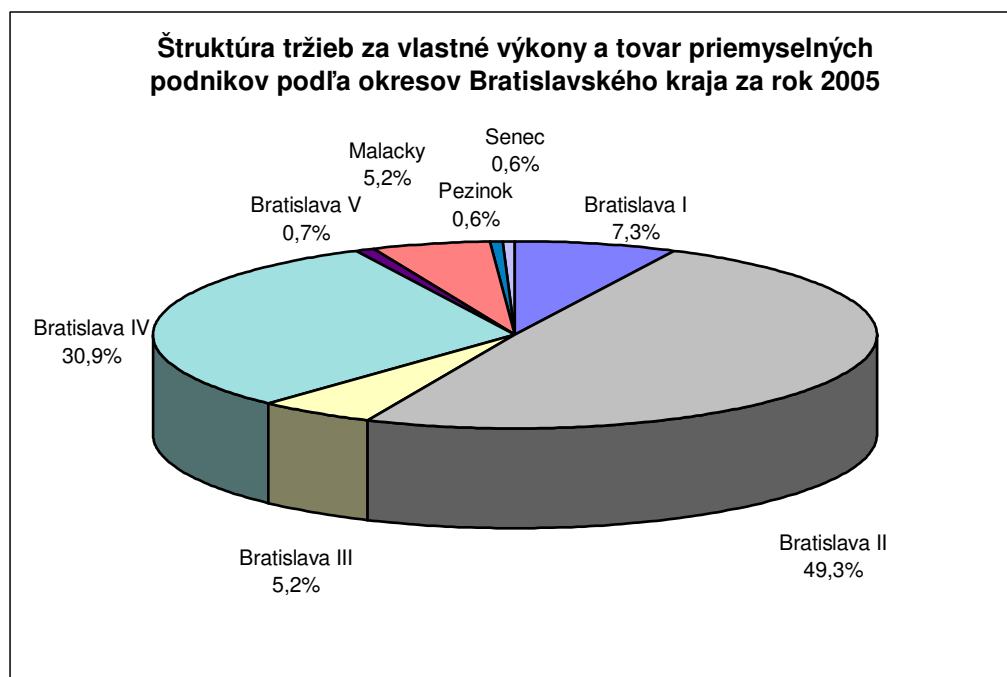
Významnú úlohu v priemyselnej oblasti zohrávajú technologické a priemyselná parky. V rámci BSK bolo schválených 7 parkov, ktoré sú v štádiu realizácie. Ich lokalizáciu podáva mapa parkov v prílohe projektu. Ide o parky s nasledovnými parametrami.

Tabuľka č. 23 Zoznam schválených priemyselných a technologických parkov pre BSK

P.č.	Názov parku	Veľkosť parku v ha	Plánovaný min. počet zamestnancov	Aktivity
1.	TP Malacky – sever	235	2790	Elektronika, výpočtová technika, biotechnológie, regul. technika, automobilový priemysel
2-	TP Vasková – Pod Marcheckými rybníkmi	320	4130	High Tech Centrum, Inkubátor, Výskum a vývoj, služby
3.	TP Malacky – juh	72,8	1970	Potravinársky priemysel, ľahký priemysel, výroba a montáž kompletáž komponentov
4.	PP Lozorno	74,5	1820	Automobilový priemysel
5.	PP Jablonové – Ľadnica	82,2	3700	Automobilový, elektrotechnický, Potravinársky priemysel, devo- Výroba a služby
6.	PP Zohor	47	1300	Automobilový priemysel
7.	PP Vištuk - Polanka	7,2	250	Remeselná výroba, skladové služby

Prameň: BSK, Stratégia rozvoja BSK, 2003 (inovované údaje v roku 2005)

Graf č. 1

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Stavebníctvo

V stavebných podnikoch rozhodujúce úlohy zabezpečovali podniky nad 250 zamestnancov. Objem stavebnej produkcie za rok 2005 dosiahol 31,7 mld. Sk, čo znamenalo v medziročnom porovnaní vzrast o 8,9 %. Objem stavebnej produkcie tvoril z úhrnu SR najvyšší podiel v medzikrajskom porovnaní 26,1 %. Tržby za vlastné výkony a tovar dosiahli 59,6 mld. Sk a oproti roku 2004 vzrástli o 15,1 %. Z úhrnu SR tvorili najvyšší podiel 31,2 %. Kategória podnikov s 20 a viac zamestnancami sa na týchto tržbách podieľala 73,2 %. V tejto kategórii je vo vlastníckej štruktúre stále dominantný súkromný sektor s podielom 99,6 % z objemu stavebnej produkcie.

Stavebný priemysel využíva surovinovú základňu, ktorá je zameraná na stavebné suroviny. Konkrétne sa v kraji vyskytujú stavebný kameň (Devínska Nová Ves, Borinka, Marianka, Pernek, Sološnica, Plavecký Mikuláš, Pezinok), štrkopiesky (Malé Leváre, Vysoká pri Morave, Senec, Rovinka), tehliarska surovina (Devínska Nová Ves, Senec, Pezinok), zlievárenské piesky (Lozorno, Plavecký Mikuláš, Plavecký Štvrtok), rašelina (Gajary, Kostolište, Jakubov, Studienka, Láb, Veľké Leváre, Lozorno, Plavecký Štvrtok, Sološnica, Rohožník, Jur), antimónová ruda, zlatá ruda, pyrit (Pezinok), zemný plyn (Vysoká pri Morave, Plavecký Štvrtok, Láb, Jakubov, Gajary, Malacky, Závod, Studienka), ropa (Láb, Jakubov, Gajary, Veľké Leváre, Studienka), lignit (Lakšárska Nová Ves), vysokopercenčný vápenec, sialitická surovina (Rohožník), gazolín (Závod, Gajary).

Tabuľka č. 24 Tržby za vlastné výkony a tovar v stavebníctve

Kraj	Tržby za predaj vlastných výkonov a výrobkov v stavebníctve		
	2005 (mil. Sk)	podiel na SR v %	indexy <u>2005</u> 2004
SR	190 746	100,0	117,3
v tom			
Bratislavský	59 601	31,2	115,1
Trnavský	16 715	8,8	101,7
Trenčiansky	18 073	9,5	120,9
Nitriansky	15 190	8,0	107,2
Žilinský	30 670	16,1	139,7
Banskobystrický	10 864	5,7	112,3
Prešovský	16 279	8,5	103,9
Košický	23 354	12,2	130,4

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

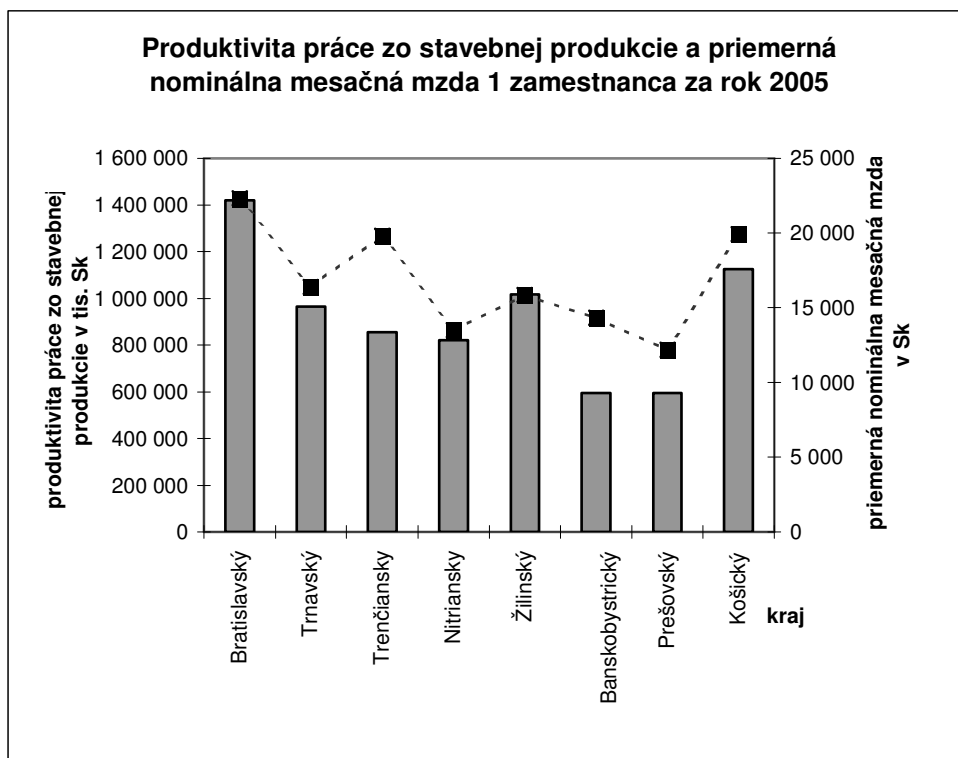
V stavebných podnikoch rozhodujúce úlohy zabezpečovali podniky nad 250 zamestnancov. Objem stavebnej produkcie za rok 2005 dosiahol 31,7 mld. Sk, čo znamenalo v medziročnom porovnaní vzrast o 8,9 %. Objem stavebnej produkcie tvoril z úhrnu SR najvyšší podiel v medzikrajskom porovnaní 26,1 %. Tržby za vlastné výkony a tovar dosiahli 59,6 mld. Sk a oproti roku 2004 vzrástli o 15,1 %. Z úhrnu SR tvorili najvyšší podiel 31,2 %. Kategória podnikov s 20 a viac zamestnancami sa na týchto tržbách podieľala 73,2 %. V tejto kategórii je vo vlastníckej štruktúre stále dominantný súkromný sektor s podielom 99,6 % z objemu stavebnej produkcie.

Tabuľka č. 25 Stavebná produkcia podľa krajov za rok 2005

Kraj	Stavebná produkcia ¹⁾		
	2005 (mil. Sk)	Podiel na SR v %	Indexy <u>2005</u> 2004
SR	121 303	100,0	114,7
v tom			
Bratislavský	31 672	26,1	108,9
Trnavský	11 408	9,4	108,1
Trenčiansky	11 936	9,8	114,2
Nitriansky	10 355	8,5	113,0
Žilinský	21 276	17,5	135,3
Banskobystrický	7 006	5,8	102,4
Prešovský	12 315	10,2	108,5
Košický	15 335	12,7	121,7

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Graf č.2

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Bytová výstavba

V bytovej výstavbe sa v roku 2005 dokončilo 4673 bytov, čím sa v medziročnom vývoji dosiahol rast o 39,5 %, najvyšší v medzikrajskom porovnaní. Počet dokončených bytov bol zo všetkých krajov najvyšší a z úhrnu SR predstavoval 31,5 %. Z celkového počtu bytov až 90,9 % sa dokončilo v súkromnom tuzemskom vlastníctve, z toho 42,8 % tvorili rodinné domy. Z hľadiska izbovosti najviac, 1488 bytov (31,8 %) bolo 3-izbových. Priemerná obytná plocha 1 dokončeného bytu dosiahla 72,9 m², čo je o 7,6 m² menej ako v roku 2004. V sledovanom roku sa bytový fond znížil o 155 bytov, z toho 106 bytov ubudlo asanáciou.

Bytová situácia obyvateľov BSK bola ku koncu roka 2005 prezentovaná celkovým bytovým fondom v počte 245 tis. bytov. Z nich pripadalo 98% na trvale obývané byty a 2% na neobývané byty. Štvrtina z trvale obývaných bytov bola v rodinných domoch. Územné rozloženie bytov v kraji má svoje špecifikum z hľadiska jeho osídlenia v tom, že až 3/4 trvale obývaných bytov je lokalizovaných na území Bratislavy a iba štvrtina v mimobratislavských okresoch.

Tabuľka č. 26 Začaté, dokončené a rozostavané byty podľa okresov v BSK

Okres	Začaté byty za rok			Dokončené byty za rok			Rozostavané k 31.12.2005
	2005	2004	index <u>2005</u> <u>2004</u>	2005	2004	index <u>2005</u> <u>2004</u>	
Bratislavský kraj	7 079	4 947	143,1	4 673	3 349	139,5	12 033
v tom							
Bratislava I	165	128	128,9	208	178	116,9	302
Bratislava II	1 692	1 064	159,0	1 556	443	351,2	2 193
Bratislava III	1 411	292	483,2	473	272	173,9	1 950
Bratislava IV	1 080	956	113,0	698	645	108,2	2 187
Bratislava V	974	393	247,8	276	449	61,5	1 424
Bratislava I-V spolu	5 322	2 833	187,9	3 211	1 987	161,6	8 056
Malacky	494	406	121,7	325	367	88,6	1 010
Pezinok	412	415	99,3	351	335	104,8	923
Senec	851	1 293	65,8	786	660	119,1	2 044

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

V rámci medzikrajového porovnania možno konštatovať, že najväčší počet bytov sa postavil v BSK v počte 7 079 a taktiež bolo najviac dokončených v počte 4 673 bytov a taktiež rozostavaných v počte 12 033 bytov.

Tabuľka č. 27 Začaté, dokončené a rozostavané byty podľa krajov SR

Kraj	Začaté byty za rok			Dokončené byty za rok			Rozostavané k 31.12.2005
	2005	2004	index <u>2005</u> <u>2004</u>	2005	2004	index <u>2005</u> <u>2004</u>	
SR	19 796	16 586	119,4	14 863	12 592	118,0	48 874
v tom							
Bratislavský	7 079	4 947	143,1	4 673	3 349	139,5	12 033
Trnavský	3 681	2 409	152,8	2 055	1 675	122,7	7 616
Trenčiansky	1 634	1 649	99,1	1 575	1 476	106,7	3 903
Nitriansky	1 388	1 613	86,1	1 087	1 408	77,2	4 486
Žilinský	2 208	2 287	96,5	1 997	1 648	121,2	6 871
Banskobystrický	909	757	120,1	772	816	94,6	3 193
Prešovský	1 672	1 907	87,7	1 760	1 343	131,0	5 821
Košický	1 225	1 017	120,5	944	877	107,6	4 951

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Cestovný ruch a služby

Cestovný ruch je pozitívnym faktorom v rozvoji hospodárstva kraja, najmä z hľadiska ekonomického prínosu, výmeny informácií, poznávania kraja ako aj podnetov k rozširovaniu obslužných činností. Táto skutočnosť vyplýva predovšetkým z polohového, hospodársko-spoločenského a kultúrneho potenciálu kraja.

Ku koncu roka 2005 bolo v kraji evidovaných 158 ubytovacích zariadení s počtom 12 tis. lôžok, čo predstavuje 9,3%-ný podiel na počte lôžok Slovenska. Z hľadiska územnej lokalizácie je ich nadpolovičná časť /55/ umiestnená v centre cestovného ruchu kraja v Bratislave s počtom 7 654 lôžok /t.j. 80% zo všetkých lôžok v kraji/. Na celkovom počte lôžok v SR predstavuje BSK 7,5%-ný podiel.

Tieto zariadenia využilo 786 266 návštevníkov, z toho 60,1 % bolo zo zahraničia. V medzročnom porovnaní počet návštevníkov vzrástol o 9,0 %, z toho zahraničných o 9,9 %. Na celkovom počte návštevníkov SR sa Bratislavský kraj podieľal 22,9 %. Z počtu zahraničných návštevníkov ich najviac prišlo z Česka (19,0 %), Nemecka (13,6 %), Talianska (8,2 %), Spojeného kráľovstva (7,9 %), Poľska (5,9 %), Francúzska (5,2 %), Rakúska (4,4 %) a USA (3,7 %). Tržby za ubytovanie vrátane DPH dosiahli 2047,8 mil. Sk, z toho 79,8 % bolo od zahraničných návštevníkov. Z úhrnu SR tvorili 32,4 %. Priemerná cena za ubytovanie na 1 noc dosiahla 1231 Sk, v prípade zahraničného návštevníka 1739 Sk.

Územie kraja, najmä Bratislavy, ponúka v strediskách cestovného ruchu možnosti pre obchodnú turistiku, výstavy, veľtrhy, kongresovú turistiku, poznávaciu, rekreačnú a kultúrnu turistiku, vidiecku, vodnú turistiku a cykloturistiku, prezentovanú medzinárodnou cykloturistickou trasou Passau-Viedeň-Bratislava-Komárno-Budapešť.

Tabuľka č. 28 Tržby za vlastné výkony a tovar v službách podľa krajov SR

Kraj	Veľkoobchod ²⁾			Maloobchod ¹⁾			Doprava a skladovanie ³⁾		
	2005 (mil. Sk)	podiel na SR v %	indexy 2005 2004	2005 (mil. Sk)	podiel na SR v %	indexy 2005 2004	2005 (mil. Sk)	podiel na SR v %	indexy 2005 2004
SR	678 271	100,0	117,9	385 782	100,0	109,7	103 913	100,0	111,7
v tom									
Bratislavský	257 966	38,0	118,4	138 400	35,9	123,7	61 619	59,3	118,1
Trnavský	61 769	9,1	111,3	34 750	9,0	77,8	5 917	5,7	90,4
Trenčiansky	55 074	8,1	98,3	26 134	6,8	86,1	5 155	5,0	109,8
Nitriansky	56 467	8,3	114,3	36 194	9,4	115,6	8 602	8,3	102,9
Žilinský	86 122	12,7	118,4	55 025	14,2	116,9	4 638	4,5	80,9
Banskobystrický	42 225	6,3	138,6	39 257	10,2	108,3	5 463	5,2	110,3
Prešovský	54 907	8,1	124,1	30 015	7,8	135,6	5 235	5,0	103,2
Košický	63 741	9,4	130,0	26 007	6,7	93,3	7 284	7,0	133,3

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Tabuľka č. 29 Vybrané ukazovatele vo vnútornom obchode, hoteloch a reštauráciách v podnikoch s počtom zamestnancov 20 a viac v BSK

Okres	Priemerný evidenčný počet zamestnancov (vo fyz. osobách)	Podiel priemerného evidenčného počtu zamestnancov na kraji (%)	Priemerná nominálna mesačná mzda (v Sk)	Tržby za vlastné výkony a tovar bez DPH (v tis.Sk)	Podiel tržieb za vl. výkony a tovar (%)	Produktivita práce z tržieb za vl. výkony a tovar spolu bez DPH (v Sk)
Bratislavský kraj	45 437	100,0	22 170	354 749 907	100,0	7 807 512
v tom						
Bratislava I	14 173	31,2	17 362	89 001 471	25,1	6 279 649
Bratislava II	13 417	29,5	24 185	124 266 099	35,0	9 261 839
Bratislava III	10 860	23,9	26 431	90 570 437	25,5	8 339 819
Bratislava IV	741	1,6	26 034	4 823 547	1,4	6 509 510
Bratislava V	3 340	7,4	22 987	22 812 725	6,4	6 830 157
Malacky	517	1,1	22 518	3 739 831	1,1	7 233 716
Pezinok	531	1,2	19 763	2 678 115	0,8	5 043 531
Senec	1 858	4,1	16 964	16 857 682	4,7	9 073 026

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

V odvetví vnútorný obchod, hotely a reštaurácie najväčšie tržby dosiahli podniky od 20 – 49 zamestnancov. V roku 2005 objem tržieb za vlastné výkony a tovar v podnikoch s počtom zamestnancov 20 a viac dosiahol 354,7 mld. Sk. V ich štruktúre najvyšší podiel 47,6 % tvorili tržby z veľkoobchodu, 29,4 % tržby za predaj, údržbu a opravu motorových vozidiel, 21,6 % tržby za maloobchod a ostatok 1,4 % pripadol na hotely a reštaurácie. V tejto kategórii rozhodujúcu časť z celkových tržieb 56,2 % realizovali podniky v zahraničnom vlastníctve. Tržby za vlastné výkony a tovar vrátane odhadov za podniky s počtom zamestnancov do 19 a živnostníkov dosiahli vo veľkoobchode 258,0 mld. Sk (index 118,4), maloobchode 138,4 mld. Sk (index 123,7) a predaji, údržbe a oprave motorových vozidiel 109,5 mld. Sk (index 108,0).

Obchodné činnosti a ostatné služby v podnikoch Bratislavského kraja v roku 2005 dosiahli objem tržieb za vlastné výkony a tovar v čiastke 112,1 mld. Sk, čo znamená o 14,7 % viac ako v roku 2004. V medzikrajskom porovnaní dosiahnutý objem tržieb je v Bratislavskom kraji najvyšší, keď z úhrnu SR predstavoval 55,4 %. Na celkových tržbách za vlastné výkony a tovar sa podniky s počtom zamestnancov 20 a viac podieľali 58,6 %. V tejto kategórii najvyššie podiely z celkových tržieb pripadli na iné obchodné služby (35,9 %), rekreačné, kultúrne a športové činnosti (32,2 %) a počítačové a iné súvisiace činnosti (22,4 %). Najvyšší podiel z tržieb za vlastné výkony a tovar 32,9 % tvorili podniky s vlastníctvom súkromným tuzemským.

Tabuľka č. 30 Vybrané ukazovatele vo vnútornom obchode, hoteloch a reštauráciách v podnikoch s počtom zamestnancov 20 a viac podľa krajov SR za rok 2005

Kraj	Tržby za vlastné výkony a tovar bez DPH (v tis. Sk)	Podiel tržieb (%)	Priemerný evidenčný počet zamest. vo (fyz.os.)	Priemerná nomin.mesač mzda (v Sk)	Produktivita práce (v Sk)
SR	597 584 224	100,0	103 638	18 056	5 766 073
v tom					
Bratislavský	354 749 907	59,4	45 437	22 170	7 807 512
Trnavský	44 351 724	7,4	8 191	17 226	5 414 690
Trenčiansky	47 082 855	7,9	10 192	14 668	4 619 589
Nitriansky	38 413 295	6,4	8 110	15 155	4 736 535
Žilinský	38 585 465	6,4	10 501	14 935	3 674 456
Banskobystrický	20 172 819	3,4	7 505	13 813	2 687 917
Prešovský	30 317 516	5,1	8 032	12 720	3 774 591
Košický	23 910 643	4,0	5 670	15 491	4 217 045

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Tabuľka č. 31 Vybrané ukazovatele vo vnútornom obchode, hoteloch a reštauráciách v podnikoch s počtom zamestnancov 20 a viac podľa činností v Bratislavskom kraji za rok 2005

Ekonomická činnosť podľa OKEČ	Tržby za vlastné výkony a tovar bez DPH (v tis. Sk)	Podiel tržieb (%)	Priemerný evidenčný počet zamest. vo (fyz.osobách)	Priemerná nomin. mesačná mzda (v Sk)	Produktivita práce (v Sk)
Spolu	354 749 907	100,0	45 437	22 170	7 807 512
v tom					
predaj, údržba vozidiel ¹⁾	104 129 023	29,4	3 776	31 975	27 576 542
veľkoobchod ²⁾	168 970 372	47,6	14 190	31 611	11 907 708
maloobchod ³⁾	76 586 145	21,6	21 912	16 137	3 495 169
hotely, reštaurácie	5 064 367	1,4	5 559	15 187	911 021

¹⁾ Predaj, údržba a oprava motorových vozidiel a motocyklov; maloobchodný predaj pohonných látok

²⁾ Veľkoobchod a sprostredkovanie veľkoobchodu okrem motorových vozidiel a motocyklov

³⁾ Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov; oprava tovaru osobnej potreby a potrieb pre domácnosť

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 200

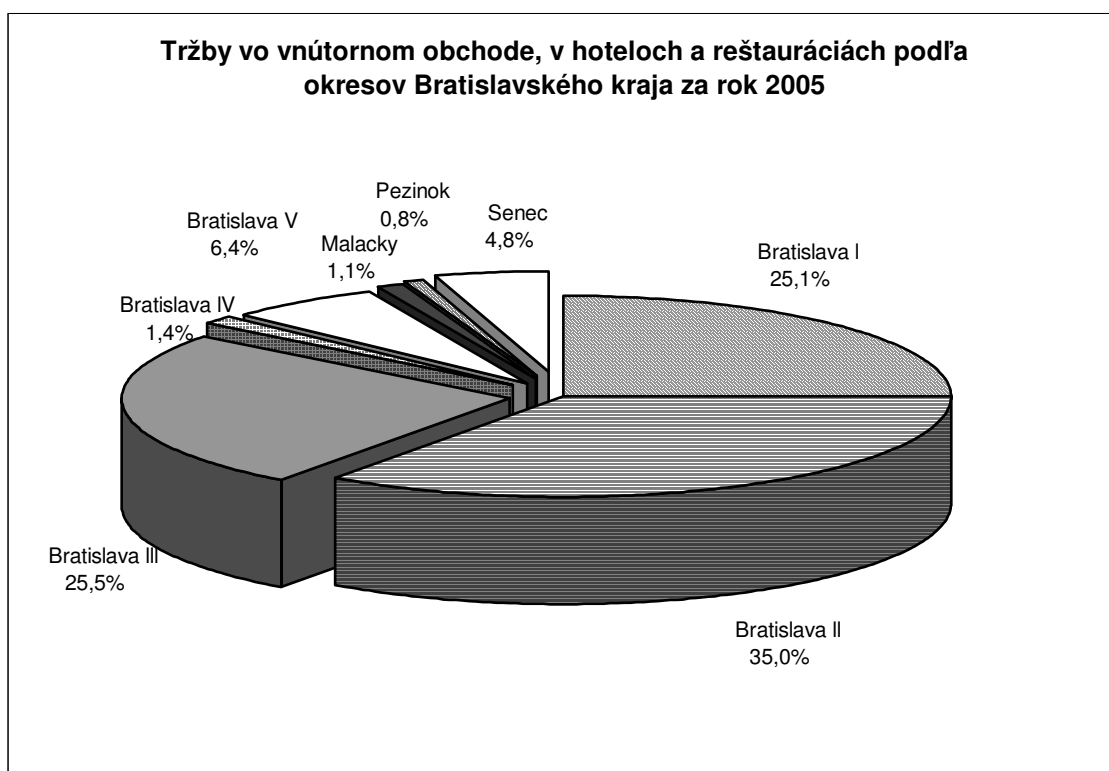
Tabuľka č. 32 Kapacity ubytovacích zariadení cestovného ruchu podľa okresov v Bratislavskom kraji za rok 2005

Ukazovateľ	Počet ubytovacích zariadení	Počet izieb	Počet lôžok			Počet miest na voľnej ploche
			Spolu	Stále lôžka	Príležitostné lôžka	
Bratislavský kraj						
Ubytovacie zariadenia spolu	158	6 272	13 712	12 927	785	6 862
z toho hotely (motely, botely) spolu	71	4 163	8 821	8 250	571	-
v tom okres						
Bratislava I						
Ubytovacie zariadenia spolu	23	1 536	3 007	2 927	80	-
z toho hotely (motely, botely) spolu	16	1 422	2 792	2 716	76	-
Bratislava II						
Ubytovacie zariadenia spolu	22	1 579	3 409	3 214	195	1 050
z toho hotely (motely, botely) spolu	16	1 344	2 813	2 650	163	-
Bratislava III						
Ubytovacie zariadenia spolu	13	734	1 498	1 475	23	-
z toho hotely (motely, botely) spolu	7	372	744	727	17	-
Bratislava IV						
Ubytovacie zariadenia spolu	9	748	1 520	1 515	5	-
z toho hotely (motely, botely) spolu	4	99	219	219	-	-
Bratislava V						
Ubytovacie zariadenia spolu	4	107	214	212	2	-
z toho hotely (motely, botely) spolu	D	D	D	D	D	D
Malacky						
Ubytovacie zariadenia spolu	14	367	925	894	31	1 400
z toho hotely (motely, botely) spolu	7	233	556	529	27	-
Pezinok						
Ubytovacie zariadenia spolu	39	587	1 470	1 364	106	-
z toho hotely (motely, botely) spolu	11	289	721	649	72	-
Senec						
Ubytovacie zariadenia spolu	34	614	1 669	1 326	343	4 412
z toho hotely (motely, botely) spolu	8	323	816	600	216	-

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

V kraji, predovšetkým v hl. m. SR Bratislave sa vytvorila hustá sieť zariadení vnútorného obchodu, hotelov a reštaurácií, v ktorých podnikalo 42,8 % z celkového počtu podnikov zameraných na tvorbu zisku a viac ako tretina z počtu živnostníkov v kraji. Popri obchode transformačný proces ekonomiky rozšíril terciárny sektor o množstvo subjektov ponúkajúcich rôzne druhy trhových služieb. Približne tretina 33,7 % z celkového počtu subjektov - právnických osôb zameraných na tvorbu zisku a 27,1 % z celkového počtu živnostníkov v Bratislavskom kraji podnikala v oblasti nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti.

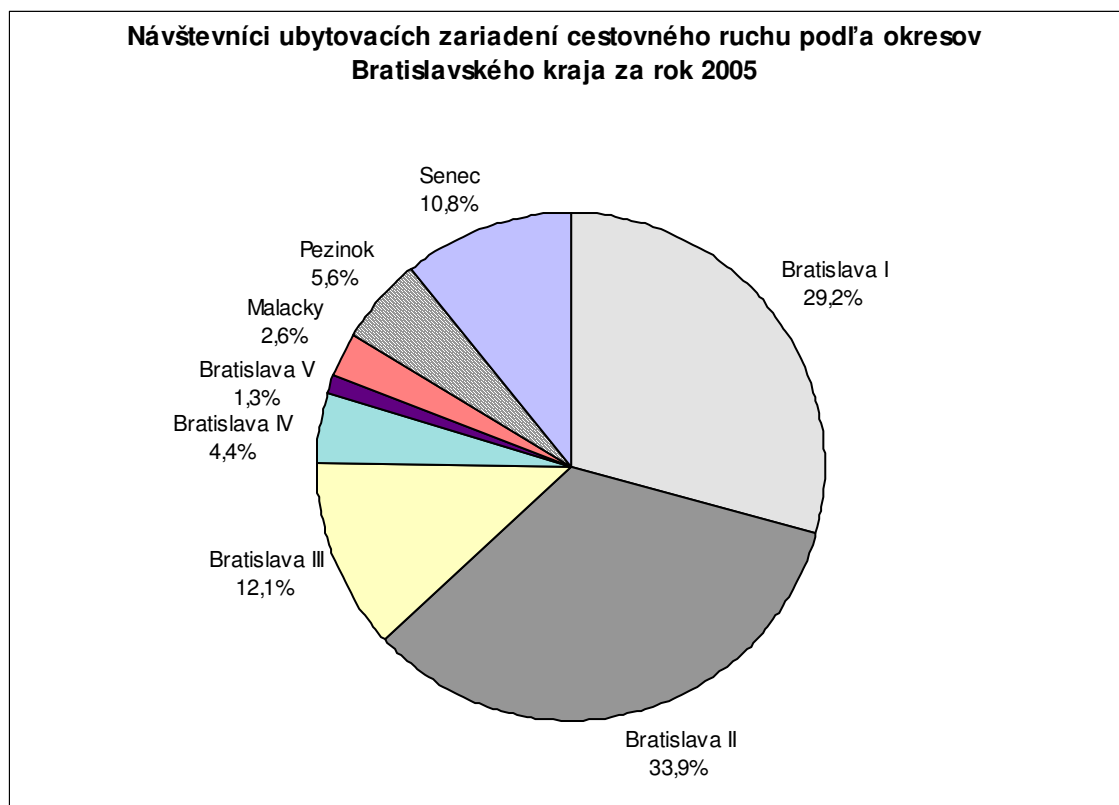
Graf č. 3

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Atraktivity cestovného ruchu v BSK sú graficky znázornené v mapovej prílohe projektu.

Graf č. 4

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Rozvoj podnikania

Počet a štruktúra podnikateľských subjektov, vrátane malého a stredného podnikania, boli na území kraja prezentované zaregistrovaním 33,4 tis. právnických osôb, z toho 25,5 tis. organizácií bolo zameraných na tvorbu zisku. Podľa právnych foriem prevládali obchodné spoločnosti (91 %) a v rámci nich spoločnosti s ručením obmedzeným. Podľa vybraných ekonomických činností prevládali odvetvia obchodu a nehnuteľností.

Podnikajúcich fyzických osôb bolo v kraji registrovaných celkom 59,8 tis. subjektov (živnostníci, slobodné povolania, samostane hospodariaci roľníci). a oproti koncu predchádzajúceho roku vzrástol o 0,2 %. Z úhrnu SR dosiahol 16,3 %. Z ich celkového počtu 94,7 % tvorili živnostníci.

V odvetvovej štruktúre podnikateľov - fyzických osôb tvoria živnosti v odvetví obchodu a nehnuteľností 59,4 %-ný podiel. Osobitosťou kraja na tomto úseku je vysoká koncentrácia subjektov malého a stredného podnikania v Bratislave.

Počet registrovaných organizácií Bratislavského kraja k 31. decembru 2005 obsahovala 93 301 právnych aktívnych subjektov. V medzoročnom porovnaní počet týchto subjektov vzrástol o 4,2 %. Z ich celkového počtu podiel právnických osôb predstavoval 35,8 %. Počet právnických osôb vzrástol oproti koncu predchádzajúceho roku o 12,6 %. Z úhrnu právnických osôb činil podiel podnikateľských subjektov 76,3 %, v rámci ktorých dominantné bolo odvetvie obchodu, opráv motorových vozidiel a spotrebného tovaru s 38,7 %. Počet podnikateľských subjektov právnických osôb v Bratislavskom kraji tvoril z úhrnu SR 30,5 %, najviac v medzikrajskom porovnaní. Vo vlastníckej štruktúre právnických

osôb až 97,5 % pripadá na súkromný sektor, v ktorom 59,8 % subjektov je v súkromnom tuzemskom vlastníctve.

Tabuľka č. 33 Štruktúra fyzických osôb - podnikateľov podľa okresov a právnych foriem v BSK K 31.12.2005

Ukazovateľ	Spolu	v tom okres							
		Bratislava					Malacky	Pezinok	Senec
		I	II	III	IV	V			
Spolu ¹⁾	59 890	5 804	10 973	6 588	8 693	12 495	4 953	5 293	5 091
v tom									
živnostníci	56 740	5 030	10 386	6 210	8 385	12 101	4 751	5 062	4 815
slobodné povolanie	2 596	762	535	339	286	363	115	104	92
SHR ²⁾	554	12	52	39	22	31	87	127	184

¹⁾ nezapísaní v obchodnom registri

²⁾ samostatne hospodáriaci roľník

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Tabuľka č. 34 Živnostníci podľa okresov a ekonomických činností v BSK k 31.12.2005

Kategória OKEČ	Spolu	v tom okres							
		Bratislava					Malacky	Pezinok	Senec
		I	II	III	IV	V			
Spolu ¹⁾	56 740	5 030	10 386	6 210	8 385	12 101	4 751	5 062	4 815
v tom									
poľnohosp., poľovníctvo									
a lesníctvo	379	10	31	26	36	56	83	80	57
rybolov, chov rýb	2	-	-	-	-	1	1	-	-
ťažba nerastných surovín	1	-	-	1	-	-	-	-	-
priemyselná výroba	5 805	423	929	587	808	1 099	636	736	587
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	2	1	-	-	1	-	-	-	-
stavebníctvo	6 064	269	842	481	743	1 199	982	743	805
obchod, oprava mot. voz. a spotrebného tovaru	18 282	1 500	3 387	2 126	2 519	3 856	1 446	1 733	1 715
hotely a reštaurácie	2 646	294	434	246	315	515	295	308	239
doprava, skladov., pošty a telekomunikácie	3 926	212	752	383	557	964	375	330	353
finančné sprostredkovanie	348	17	112	31	44	73	22	25	24
nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti	15 203	1 884	3 104	1 878	2 695	3 449	631	800	762
verejná správa a obrana; povin. soc. zabezpečenie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
školsťvo	853	100	156	110	159	201	34	43	50
zdravotníctvo a soc. pomoc	134	24	23	15	28	28	6	5	5
ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	3 095	296	616	326	480	660	240	259	218
činnosti domácností	-	-	-	-	-	-	-	-	-
exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ nezapísaní v obchodnom registri

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Tabuľka č. 35 Štruktúra právnických osôb podľa okresov a právnych foriem v BSK k 31.12.2005

Ukazovateľ	Spolu	v tom okres							
		B r a t i s l a v a					Malacky	Pezinok	Senec
		I	II	III	IV	V			
Spolu	33 411	8 598	8 151	5 247	3 720	3 626	1 293	1 423	1 353
z toho									
Zamerané na tvorbu zisku	25 505	6 465	6 802	4 057	2 611	2 772	885	960	953
z toho									
Obchodné spoločnosti	24 042	6 083	6 479	3 820	2 456	2 593	834	902	875
v tom									
verejné obch. spol.	155	29	29	30	19	25	9	10	4
spoločnosti s r.o.	21 794	5 318	5 804	3 449	2 288	2 460	786	859	830
komanditné spol.	89	37	20	15	3	8	2	2	2
Akciové spoločnosti	2 004	699	626	326	146	100	37	31	39
Družstvá	232	52	54	30	18	26	10	20	22
Štátne podniky	12	2	6	2	1	1	-	-	-
Organizačné zložky zahr.os.	648	258	166	91	46	56	7	9	15
FO zapísaní v OR	450	47	79	101	73	80	18	21	31
z toho									
živnostníci	447	47	78	101	73	79	17	21	31

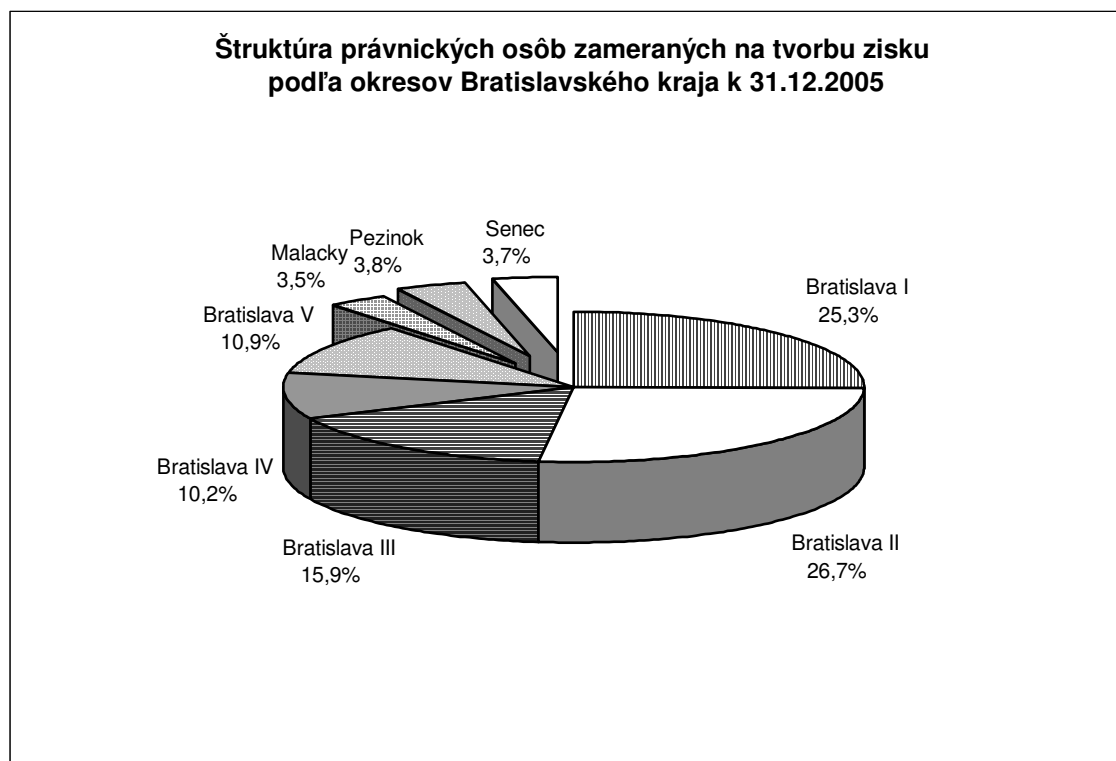
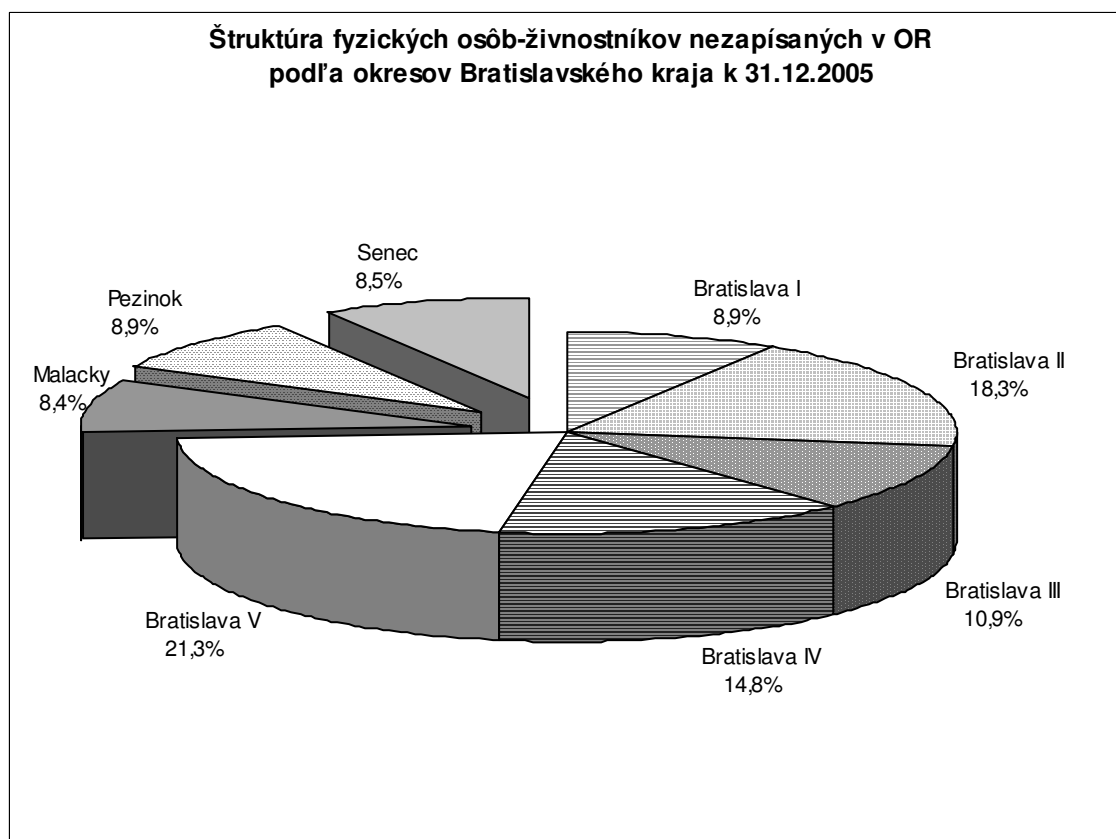
Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Tabuľka č. 36 Štruktúra právnických osôb podľa veľkostných skupín a ekonomických činností v BSK k 31.12.2005

Kategória OKEČ	Spolu celkom	spolu malé 0 - 49	spolu stredné 50-249	spolu veľké 250 a viac
Spolu	33 411	32 284	923	204
v tom				
poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	194	171	21	2
rybolov, chov rýb	3	3	-	-
ťažba nerastných surovín	14	13	-	1
priemyselná výroba	1 990	1 810	145	35
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	34	24	4	6
stavebníctvo	1351	1 300	39	12
obchod, oprava motorových vozidiel a spotrebného tovaru	9881	9 727	133	21
hotely a reštaurácie	725	692	30	3
doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	930	859	54	17
finančné sprostredkovanie	376	335	25	16
nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti	9 990	9 784	178	28
verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	209	118	59	32
Školstvo	544	407	131	6
zdravotníctvo a sociálna pomoc	707	654	42	11
ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	6 463	6 387	62	14
činnosti domácností				
exteritoriálne organizácie a združenia				

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Graf č. 5

Graf č. 6

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Doprava

Doprava je v kraji z hľadiska jeho polohového potenciálu charakterizovaná všetkými druhmi dopravy. Cestnú komunikačnú sieť tvoria úseky diaľnic, prietahy ciest I. triedy, počiatkové alebo koncové úseky ciest II. a III. triedy a miestne komunikácie.

Na diaľničnú sieť je kraj napojený diaľnicou E 65 na Českú republiku a Maďarsko (D-2), ťahom E 75 (D-61) na Rakúsko a ťahom E 57 cez ďalšie územie Slovenska na Poľsko a Ukrajinu.

Nadregionálne cesty I. triedy predstavujú cestnú sieť I/2 hranica Maďarska - Bratislava - hranica ČR, I/61 - hranica Rakúska - Bratislava - Žilina a I/62 Senec - Sládkovičovo- Nitra.

Regionálne cesty II. triedy zabezpečujú funkčné prepojenie medzi jednotlivými sídlami vo vnútri kraja. Rozhodujúca je cesta II/ 502, ktorá zabezpečuje celý podkarpatský pás, II/503 spája regionálne rozvojové centrá Malacky, Pezinok, Senec, a Šamorín. Ostatné cesty II. a III. triedy majú lokálny charakter.

Cez kraj prechádza medzinárodná železničná magistrála E 61 smerom na Českú republiku a Maďarsko a E 63 cez Žilinu a Košice na Poľsko a Ukrajinu. Bratislava má železničné napojenie s Viedňou cez Devínsku Novú Ves - Marchegg a Petržalku - Kittsee.

Z hľadiska nákladnej dopravy má významné postavenie Ústredná nákladná stanica so zariadením pre kontajnerovú dopravu a železničná stanica Bratislava - východ.

Tabuľka č. 37 Cestná sieť v bratislavskom kraji

Trieda	Dĺžka ciest (km)					Počet mostných objektov (ks)*				
	v okresoch					v okresoch				
	Bratislava	Malacky	Pezinok	Senec	Spolu	Bratislava	Malacky	Pezinok	Senec	spolu
I.	53,0	35,018	0	42,57	130,588	29	x	x	x	29
II.	31,0	90,955	59,22	28,764	209,939	6	30	21	4	61
III.	20,0	116,485	75,966	140,287	352,738	4	25	19	18	66
Spolu	104,0	242,458	135,186	211,621	693,265	39	55	40	22	156

* na cestách II. a III. triedy v okresoch Malacky, Pezinok, Senec

Prameň: Regionálne cesty BSK, 2005, Magistrát hl. mesta SR Bratislavy, IV. sekcia – oddelenie cestného hospodárstva

V leteckej doprave má kraj letisko M.R.Štefánika v Bratislave s vnútorným a medzinárodným prepojením a vzhľadom na mimoriadne vhodné meteorologické podmienky a výhodnú polohu v stredoeurópskom regióne je diverzným letiskom pre Prahu, Viedeň a Budapešť. Športové letisko vo Vajnoroch má neistú budúcnosť, nakoľko má zaniknúť z titulu rozvoja bytovej výstavby.

Vodná doprava je zabezpečovaná z bratislavského prístavu na východ do Čierneho mora a na západ cez kanál Dunaj - Mohan - Rýn do Severného mora. Prístavy sú vybudované pre osobnú aj nákladnú dopravu v Bratislave.

V mestskej hromadnej doprave sa na území hl.m. SR Bratislavy v roku 2005 prepravilo 250,0 mil. osôb, čo je o 1,8 % viac ako v predchádzajúcom roku. Výkony zabezpečovalo v priemere 865,2 vozidiel, čím sa v medziročnom porovnaní vozidlový park znížil o 9,6 vozidiel. Rozhodujúci podiel na výkonoch mala autobusová doprava s podielom 57,0 % z celkového počtu prepravených osôb a 60,8 % z najazdených km. Tržby (vrátane pokút a bez nepravideľnej dopravy) dosiahli 1,0 mld. Sk a

v medzioroční porovnaní vzrástli o 2,3 %. Na druhom mieste je električková doprava a posledná je trolejbusová doprava v počte prepravených osôb i najazdených kilometrov.

Tabuľka č. 38 Mestská hromadná doprava v hl.m. SR Bratislave

Ukazovateľ	Rok 2005	Rok 2004	Rozdiel oproti roku 2004	Index 2005 2004
Prepravené osoby spolu v tis.	249 973	245 497	4 476	101,8
v tom električkami	80 017	78 314	1 703	102,2
Trolejbusmi	27 470	26 096	1 374	105,3
autobusmi	142 486	141 087	1 399	101,0
Najazdené km spolu v tis.km	42 723	42 908	-185	99,6
v tom električkami	11 407	11 380	27	100,2
trolejbusmi	5 350	5 213	137	102,6
autobusmi	25 966	26 315	-349	98,7

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

V nákladnej doprave (za podniky s 20 a viac zamestnancami) sa v roku 2005 v medzioroční porovnaní v preprave tovarov v t zaznamenal rast len v cestnej doprave o 118,5 %. Z ostatných druhov dopravy sa relatívne najvyšší pokles o 30,0 % zaznamenal v leteckej doprave. Výkony v tkm vzrástli v cestnej doprave o 75,5 % a vplyvom predĺženia priemerných prepravných vzdialeností o 7,8 % v leteckej a o 0,4 % vo vodnej doprave.

V osobnej doprave pokračovala vyššia dynamika v leteckej doprave, v ktorej v porovnaní s rokom 2004 počet prepravených cestujúcich vzrástol o 133,7 % a výkony v oskm vzrástli o 94,9 %. Mierny rast v preprave osôb o 0,2 % zaznamenala železničná doprava. V ostatných druhoch dopravy v preprave osôb zaostali za úrovňou predchádzajúceho roka, relatívne najviac vo vodnej doprave o 23,7 % a v oskm o 26,4 %.

V doprave celkove tržby za vlastné výkony a tovar v cestnej, železničnej, leteckej, vodnej doprave a skladovaní spolu (bez cestovných kancelárií), vrátane odhadov za podniky do 19 zamestnancov a živnostníkov predstavovali za sledovaný rok činili 61,6 mld. Sk a v medzioroční porovnaní boli vyššie o 18,1 %. Z úhrnu SR tvorili 59,3 %. V doprave pracovalo celkove 41,8 tis. zamestnancov, včítane MHD.

Tabuľka č. 39 Ukazovatele jednotlivých druhov dopravy za podniky v Bratislavskom kraji

Ukazovateľ	Merná jednotka	Rok 2005	Rok 2004	Index ¹⁾ 2005 2004
Cestná doprava				
Preprava tovaru	v tis. t	3 416,7	1 563,7	218,5
z toho medzinárodná	v tis. t	737,5	423,3	174,2
Výkony	v tis. tkm	884 372,6	503 899,0	175,5
z toho medzinárodná	v tis. tkm	577 106,4	380 208,6	151,8
Počet prepravených osôb	v tis.	18 305,8	19 198,6	95,4
z toho medzinárodná	v tis.	358,1	339,1	105,6
Výkony	v tis. oskm	438 517,2	481 315,1	91,1
z toho medzinárodná	v tis. oskm	88 515,1	104 995,3	84,3

Priemerný evidenčný počet				
zamestnancov	vo fyz. osob.	2 112	1 710	123,5
Mzdy a náhrady mzdy	v tis. Sk	451 132	365 946	123,3
Priem.nomin.mes.mzda zamest.	v Sk	17 800	17 829	99,8
Tržby za nákl.dopr.bez DPH	v tis. Sk	2 277 136	1 281 626	177,7
Tržby za osob.dopr.bez DPH	v tis. Sk	511 870	567 863	90,1
Železničná doprava				
Preprava tovaru	v tis. t	47 744,6	49 756,1	96,0
z toho medzinárodná	v tis. t	40 889,2	42 574,3	96,0
Výkony	v tis. tkm	9 326 190,0	9 675 015,0	96,4
z toho medzinárodná	v tis. tkm	8 113 683,5	8 299 838,5	97,8
Počet prepravených osôb	v tis.	50 345,2	50 268,3	100,2
z toho medzinárodná	v tis.	2 477,4	2 149,0	115,3
Výkony	v tis. oskm	2 180 598,9	2 227 267,4	97,9
z toho medzinárodná	v tis. oskm	142 575,5	128 667,3	110,8
Priemerný evidenčný počet				
zamestnancov	vo fyz. osob.	36 582	39 154	93,4
Mzdy a náhrady mzdy	v tis. Sk	8 065 989	8 014 938	100,6
Priem.nomin.mes.mzda zamest.	v Sk	18 374	17 059	107,7
Tržby za nákl.dopr.bez DPH	v tis. Sk	13 876 276	14 491 342	95,8
Tržby za osob.dopr.bez DPH	v tis. Sk	2 518 513	2 173 076	115,9
Letecká doprava				
Preprava tovaru	v t	177	253	70,0
z toho medzinárodná	v t	177	224	79,0
Výkony	v tis. tkm	791,1	733,7	107,8
z toho medzinárodná	v tis. tkm	791,1	710,1	111,4
Počet prepravených osôb	v tis.	1 675,1	716,7	233,7
z toho medzinárodná	v tis.	1 612,8	682,4	236,3
Výkony	v tis. oskm	2 360 883,0	1 211 483,5	194,9
z toho medzinárodná	v tis. oskm	2 342 691,6	1 195 277,9	196,0
Priemerný evidenčný počet				
zamestnancov	vo fyz. osob.	785	551	142,4
Mzdy a náhrady mzdy	v tis. Sk	438 082	253 719	172,7
Priem.nomin.mes.mzda zamest.	v Sk	46 496	38 355	121,2
Tržby za nákl.dopr.bez DPH	v tis. Sk	4 661	8 450	55,2
Tržby za osob.dopr.bez DPH	v tis. Sk	6 184 334	3 012 476	205,3
Vodná doprava				
Preprava tovaru	v tis. t	1 399,4	1 473,1	95,0
z toho medzinárodná	v tis. t	1 399,4	1 473,1	95,0
Výkony	v tis. tkm	714 140,3	711 067,3	100,4
z toho medzinárodná	v tis. tkm	714 140,3	711 067,3	100,4
Počet prepravených osôb	v tis.	73,0	95,7	76,3
z toho medzinárodná	v tis.	29,0	38,0	76,2
Výkony	v tis. oskm	2 696,3	3 662,1	73,6
z toho medzinárodná	v tis. oskm	2 013,6	2 629,1	76,6
Priemerný evidenčný počet				
zamestnancov	vo fyz. osob.	721	702	102,7
Mzdy a náhrady mzdy	v tis. Sk	190 500	165 867	114,9
Priem.nomin.mes.mzda zamest.	v Sk	22 026	19 694	111,8
Tržby za nákl.dopr.bez DPH	v tis. Sk	415 472	415 463	100,0
Tržby za osob.dopr.bez DPH	v tis. Sk	24 523	27 568	89,0

¹⁾ v cenách bežného roku

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Dopravná poloha Bratislavského kraja a osobitne hl. m. SR Bratislavy je významne exponovaná predovšetkým z hľadiska medzinárodného tranzitu. Zastúpené sú všetky druhy dopravy. Špecifické postavenie má vodná doprava, využívajúca vodnú cestu po Dunaji s realizáciou časti výkonov v námornej a pobrežnej doprave. Hlavné dopravné trasy a koridory sú znázornené v mapách dopravných trás a širších vzťahov BSK v prílohe projektu.

Tabuľka č. 40 Vybrané ukazovatele za pošty a telekomunikácie v Bratislavskom kraji za rok 2005

Okres	Tržby za vlastné výkony a tovar (bez DPH) v tis. Sk ¹⁾									
	S p o l u	Index 2005 2004	z toho činnosť							
			pošto- vá	Index 2005 2004	doručo- vateľská	Index 2005 2004	teleko- muni- kačná	Index 2005 2004	Rádioko- munikač- ná	Index 2005 2004
Bratislavský kraj	59 443 530		-	-	1 839 650	153,5	54 738 344	107,2	897 069	98,4
v tom										
Bratislava I	16 953 204	95,4	-	-	1 678	-	15 575 642	94,0	794 639	98,9
Bratislava II	25 054 898	113,5	-	-	1 682 952	156,9	22 368 702	111,2	92 293	90,7
Bratislava III	15 052 835	113,5	-	-	113 047	119,2	14 528 084	114,3	-	-
Bratislava IV	2 075 745	124,2	-	-	41 973	133,8	2 013 359	125,9	7 511	140,3
Bratislava V	287 928	435,1	-	-	-	-	242 988	452,2	-	-
Malacky	7 668	155,6	-	-	-	-	5 042	109,1	2 626	852,6
Pezinok	11 252	58,4	-	-	-	-	4 527	210,2	-	-
Senec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ tržby sú uvádzané v bežných cenách

Prameň: ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006

Objem tržieb v poštových a telekomunikačných službách za vlastné výkony a tovar v roku 2005 dosiahol 59,4 mld. Sk s medziročným rastom o 8,3 %. Podiel Bratislavského kraja z úhrnu SR tvoril 88,1 %. Dominantný podiel 92,1 % z celkových tržieb predstavovali tržby za telekomunikačnú činnosť.

Rekapitulácia tržieb za vlastné výkony v jednotlivých odvetviach za rok 2005 (bez DPH):

- poľnohospodárstvo	2,1 mld. Sk
- priemysel	611,2 mld. Sk
- vnútorný obchod	354,7 mld. Sk
- stavebníctvo	59,6 mld. Sk
- ostatné služby	112,1 mld. Sk
- doprava	61,6 mld. Sk
- pošty a telekomunikácie	59,4 mld. Sk
Spolu BSK	1 260,7 mld. Sk

Technická infraštruktúra

Technickú infraštruktúru predstavuje v BSK tvoria energetické nosiče, ako sú elektrická energia, ropa, zemný plyn. Na úseku energetiky sú pre BSK k dispozícii potrebné energetické médiá a im zodpovedajúca prenosová sieť. V zásobovaní elektrickou energiou a zemným plynom nie je kraj sebestačný a je odkázaný na ich dovoz, a to v elektrickej energii na cca 75 % a v zemnom plyne takmer na 100%. Zásobovanie teplom zo sústavy centrálnych zdrojov tepla je ovplyvňované ponukou a dopytom hlavne v komunálnom - bytovom sektore miest kraja. Obce kraja sú elektrifikované. Plne plynofikovaných je 58 obcí. Pozornosť sa sústreďuje na úsporu energií a využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Zásoby hlavných energetických surovín sú nasledovné:

- Zemný plyn	(mil. m3)	11 050
- Podzemný zásobník ZP Láb	(mil. m3)	2 500
- Ropa	(tis. t)	4 100
- Gazolín	(tis. t)	970

Školstvo a vzdelávanie

V Bratislavskom kraji je najväčšie sústredenie vysokých škôl v SR. V hl. m. SR Bratislave v školskom roku 2004/2005. Na úseku vzdelávania a školstva sú v kraji vytvorené optimálne podmienky v sieti škôl a vzdelávacích inštitúcií. BSK je charakterizovaný všetkými druhmi školských a vzdelávacích zariadení koncentrovaných predovšetkým v Bratislave. Počty škôl majú klesajúcu tendenciu z titlu nižšieho prírastku obyvateľstva. Priemerná mzda v školstve v roku 2005 dosiahla 17,3 tis. Sk.

V roku 2005 bolo na území BSK 243 materských škôl, ktoré navštevovalo 16,3 tis. detí. Zriaďovateľmi materských škôl v súčasnosti sú obce, krajské úrady, cirkev a súkromné subjekty.

Na území kraja je v súčasnosti 165 základných škôl s 53 tis. žiakmi, z toho 149 štátnych, 5 súkromných a 11 cirkevných škôl. Zriaďovateľmi týchto škôl sú obce, cirkev, súkromné subjekty. Počet žiakov na základných školách má mierne klesajúcu tendenciu.

V Bratislavskom kraji je 141 stredných škôl v ktorých študuje 33 tis. študentov. Stredné školy sú zastúpené vo všetkých mestách BSK a v obciach Ivánka pri Dunaji, Malinovo, Bernolákovo. Z miest má nedostatočné zastúpenie strednými školami metso Malacky, kde sú len 2 gymnáziá..Na stredných školách pôsobí vyše 3200 pedagogických pracovníkov.

Vo vysokoškolskom vzdelávaní má kraj dominantné postavenie v rámci Slovenska, keď na území Bratislavy je lokalizovaných 10 vysokých škôl, na ktorých študuje 40% (37 tis.) študentov denného štúdia z počtu študentov v SR. Ďalších 8 tisíc študuje popri zamestnaní. Ide o nasledovné vysoké školy:

- Univerzita Komenského v Bratislave
- Slovenská technická univerzita v Bratislave
- Ekonomická univerzita v Bratislave
- Vyšoká škola múzických umení v Bratislave

- Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave
- Akadémia policajného zboru
- Bratislavská vysoká škola práva
- Vysoká škola ekonómie a manažmentu
- Slovenská zdravotnícka univerzita
- Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce.

Tabuľka č. 41 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v BSK v roku 2005 (v ti. osobách)

Stupeň školského vzdelania	Spolu	Muži	Ženy
Základné	91	33	58
Učňovské	66	41	25
Odborné bez maturity	49	25	24
Učňovské s maturitou	23	15	8
Stredné odborné	108	42	66
Stredné všeobecné	42	15	27
Vyššie	5	2	3
Vysokoškolské	102	54	48
Deti do 16 rokov	98	50	48
Bez údajov o vzdelaní	18	9	9
BSK spolu	602	286	316

Prameň: Krajský školský úrad v Bratislave, štatistické prehľady za rok 2005, 2006

Z hľadiska vzdelanostnej úrovne je obyvateľstvo kraja výrazne ovplyvnené obyvateľmi Bratislavy, kde takmer 55 % obyvateľov má stredné a vysokoškolské vzdelanie, z toho takmer 22 % vysokoškolské. Podstatne nižšia úroveň vzdelania je však v mimobratislavských okresoch. Zatiaľ čo napr. v okrese Pezinok má takmer 33 % obyvateľov stredoškolské a vysokoškolské vzdelanie, v okrese Senec je to 30 % a v okrese Malacky len 24 %.

Tabuľka č. 42 Školy a počty žiakov v roku 2005

P.č.	Typy škôl	Počet škôl (v tis.)	Počet žiakov (v tis.os.)
1.	Materské školy	203	15,9
2.	Základné školy	157	45,5
3.	Stredné školy	117	40,3
4.	Vysoké školy	10	45,0

Prameň: Krajský školský úrad v Bratislave, štatistické prehľady za rok 2005, 2006

Tabuľka č. 43 Počty materských škôl podľa okresov bratislavského kraja v roku 2005

Okres	Počet škôl	Počet tried	Počet detí	Počet chlapcov	Počet dievčat	Počet integrov. detí	Počet učiteliek
Bratislava I.	21	56	1111	571	540		110
Bratislava II	13	129	2963	1505	1458		265

Bratislava III	19	67	1502	773	729	1	132
Bratislava IV	29	117	2562	1350	1212	3	229
Bratislava V.	26	107	2412	1246	1166	4	217
Malacky	28	83	1844	981	863	11	170
Pezinok	30	85	1764	922	842	19	161
Senec	37	85	1820	940	880	12	169
BSK spolu:	203	729	15978	8288	7690	50	1453

Prameň: Krajský školský úrad v Bratislave, štatistické prehľady za rok 2005, 2006

Tabuľka č. 44 Počty základných škôl podľa okresov bratislavského kraja v roku 2005

Okres	Počet škôl	Počet tried	Žiaci	Chlapci	Dievčatá	Učebne	Učitelia
Bratislava I	14	173	3842	1929	1913	269	302
Bratislava II	21	362	7893	3947	3946	523	564
Bratislava III	15	212	4660	2573	2087	343	347
Bratislava IV	16	295	7151	3639	3512	461	460
Bratislava V	18	269	5857	3010	2847	466	426
Malacky	26	301	6299	3200	3099	439	437
Pezinok	20	241	5204	2671	2533	360	350
Senec	27	223	4596	2364	2232	300	328
BSK spolu:	157	2076	45502	23333	22169	3161	3214

Prameň: Krajský školský úrad v Bratislave, štatistické prehľady za rok 2005, 2006

Tabuľka č. 45 Počet škôl na všetkých druhoch stredných škôl v BSK v roku 2005

Okres	GYMNÁZIÁ					STREDNÉ ODBORNÉ ŠKOLY					ZŠŠ	SOU A UČILIŠTIA					SPOLU STREDNÉ ŠKOLY V BSK				
	Štátne školy - zriaďovateľ KŠÚ	Štátne školy - zriaďovateľ BSK	Súkromné školy	Cirkevné školy	SPOLU GYMNAZIÁ	Štátne školy - zriaďovateľ KŠÚ	Štátne školy - zriaďovateľ BSK	Súkromné školy	Cirkevné školy	SPOLU SOŠ	Štátne školy - zriaďovateľ BSK	Štátne školy - zriaďovateľ BSK	Súkromné školy	Cirkevné školy	SPOLU SOU a učilištia	Štátne školy - zriaďovateľ KŠÚ	Štátne školy - zriaďovateľ BSK	Súkromné školy	Cirkevné školy	SPOLU STREDNÉ ŠKOLY BK	
Bratislava I.		3	1	2	6		5		1	6				1	1	0	8	1	4	13	
Bratislava II.	5	3	3	1	12		4	3		7	4	7	1		8	5	18	7	1	31	
Bratislava III.		2		1	3		2	1		3	5	3	3		6	0	12	4	1	17	
Bratislava IV.	2	1	3		6		3	3		6	1	2			2	2	7	6	0	15	
Bratislava V.		3	2	4	9	1	4	4	1	10		3	1		4	1	10	7	5	23	
Malacky		1		1	2					0					0	0	1	0	1	2	
Pezinok		2			2		3			3		3			3	0	8	0	0	8	
Senec		2	1		3		2			2	3				0	0	7	1	0	8	
BSK spolu	7	17	10	9	43	1	23	11	2	37	13	18	5	1	24	8	71	26	12	117	

Prameň: Krajský školský úrad v Bratislave, štatistické prehľady za rok 2005, 2006

Tabuľka č. 46 Počet žiakov na všetkých druhoch stredných škôl v BSK v školskom roku 2005

Okres	Spolu gymnáziá	Splu SOŠ	Štátne školy - zriaďovateľ BSK	Spolu SOU a učilištia	Spolu stredné odborné školy v BSK
Bratislava I.	2618	1980	0	252	4850
Bratislava II.	5187	2252	1345	2505	11289
Bratislava III.	1106	1044	2087	1908	6145
Bratislava IV.	2430	1642	325	685	5082
Bratislava V.	3478	2882	0	1199	7559
Malacky	707	0	0	0	707
Pezinok	926	950	0	748	2624
Senec	525	450	1157	0	2132
BSK spolu	16977	11200	4914	7297	40388

Prameň: Krajský školský úrad v Bratislave, štatistické prehľady za rok 2005, 2006

Tabuľka č. 47 Počet žiakov na všetkých druhoch špeciálnych škôl v BSK v školskom roku 2005

P.č.	Názov špeciálnej školy v BSK	Počet žiakov		
		Spolu	Chlapci	Dievčatá
1.	Špeciálne materské školy:	214	135	79
2.	Špeciálne materské školy internátne:	47	25	22
	Špeciálne materské školy spolu:	261	160	101
3.	Špeciálne základné školy:	1731	1086	645
4.	Špeciálne základné školy internátne:	381	258	123
	Špeciálne základné školy spolu:	2112	1344	768
5.	Špeciálne stredné školy:	821	498	323
6.	Špeciálne stredné školy internátne:	127	50	70
	Špeciálne stredné školy spolu:	948	548	400

Prameň: Krajský školský úrad v Bratislave, štatistické prehľady za rok 2005, 2006

Sieť vzdelávacích zariadení je v regióne rovnomerne rozložená a je zastúpená vo všetkých typoch vzdelávacích inštitúcií. Kvalita a dostupnosť nimi poskytovaných služieb je dlhodobou poznačená nedostatkom investícií zo strany štátu ako aj zo strany obcí a VÚC, do ktorých pôsobnosti tieto zariadenia prešli v zmysle zákona o prechode kompetencií.

V záujme ďalšieho vyváženého rozvoja a konkurencieschopnosti Bratislavského samosprávneho kraja je nevyhnutné prostredníctvom dobudovania a modernizácie základnej infraštruktúry v prímestských a vidieckych oblastiach umožniť prenikanie rastových efektov z rozvinutejších do menej rozvinutých území Bratislavského kraja a tým znižovať vnútroregionálne disparity.

Sociálna vybavenosť

V oblasti sociálnej starostlivosti na území BSK je 24 zariadení sociálnych služieb pre deti dospelých, ktoré poskytujú starostlivosť občanom s telesným postihnutím, s duševnými poruchami, s poruchami správania, so zmyslovým postihnutím a pre starších občanov slúžia domovy dôchodcov a domovy – penzióny pre dôchodcov.

Z celkového počtu 24 zariadení je 8 domov sociálnych služieb pre deti s kapacitou 643 miest, 6 domov sociálnych služieb pre dospelých s kapacitou 415 miest, 5 detských domovov s kapacitou 252 miest a 5 domov dôchodcov s kapacitou 726 miest.

Okrem uvedených zariadení poskytuje sociálne služby odkázaným obyvateľom kraja 11 sociálnych zariadení s kapacitou 1 693 miest spravovaných Magistrátom hl. m. SR Bratislavy a miestnymi úradmi, 19 zariadení opatrovateľskej služby /344 miest/, 6 zariadení pestúnskej starostlivosti /30 miest/, 2 stanice opatrovateľskej služby pre deti /36 miest/ 2 domy pre osamelých rodičov /12 miest/ a 1 zariadenie chráneného bývania /30 miest/. Napriek existujúcim rôznym sociálnym zariadením nie je dostatočný počet ubytovacích kapacít pre bezdomovcov, najmä počas zimných mesiacov.

Tabuľka č. 48 Sociálne zariadenia v BSK v roku 2005

P.č.	Sociálne zariadenia	Počet zariadení v BSK
1.	Domovy sociálnych služieb pre dospelých	6
2.	Domovy dôchodcov	5
3.	Domovy sociálnych zariadení pre deti	8
4.	Detské domovy	5
5.	Sociálne zariadenia pre odkázané obyvateľstvo	14
6.	Zariadenia opatrovateľskej a pestúnskej starost.	25

Prameň: Stratégia rozvoja BSK

Zdravotníctvo

Zdravotná starostlivosť v kraji disponuje sieťou zariadení, z ktorých značná časť, najmä v hl.m. SR Bratislave predstavuje vysokošpecializované nemocnice, odborné liečebné ústavy, špecializované a rehabilitačné zariadenia, ktoré poskytujú liečebnú starostlivosť s celoslovenskou pôsobnosťou. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti v kraji má svoje výrazné špecifiká, ktoré sú dané postavením Bratislavy ako hlavného mesta SR. Na území kraja sa nachádza celkom 10 nemocníc krajského a okresného významu s kapacitou 4,4 tis. lôžok. Zdravotnícke zariadenia v pôsobnosti iných rezortov majú kapacitu 428 lôžok. Vysokošpecializované odborné ústavy s charakterom nemocnice majú kapacitu 1 314 lôžok a poskytujú zdravotnú starostlivosť s celoslovenskou pôsobnosťou.

Liečebne pre dlhodobo chorých a geriatrické centrá s celoslovenskou pôsobnosťou majú 274 lôžok, psychiatrické liečebne a nemocnice nadregionálneho významu majú kapacitu spolu 785 lôžok. Na území kraja sa nachádzajú aj špecializované doliečovacie a rehabilitačné zariadenia (70 lôžok),

detské rehabilitačné (30 lôžok), detské sanatóriá (329 lôžok), detské ozdravovne (72 lôžok) a vysokošpecializované zdravotnícke centrá Slovenska ako súčasť zdravotníckych lôžkových zariadení.

V ambulantnej liečebno – preventívnej starostlivosti poskytuje služby v kraji 9 polikliník. Vybavenosť BSK lôžkami zdravotníckych zariadení má klesajúcu tendenciu. Z celkového počtu postelí v jednotlivých druhoch zdravotníckych zariadení pripadá v kraji 11,4 postelí na 1000 obyvateľov pri celoslovenskom priemere 8,1 postelí na 1000 obyvateľov.

Tabuľka č.49 Zdravotnícke a nemocenské zariadenia za rok 2005

Kraj	Počet zdravotníckych zariadení	Počet lôžok (v tis.)	Lekárske miesta	Počet nemocníc	Počet lôžok (v tis.)	Lekárske miesta
BSK	1720	6	3506	10	4,4	1485
SR spolu	11620	52	18020	83	31,2	7250

Prameň: Štatistické údaje MZ SR, 2006

Kultúra a umenie

V oblasti kultúry vyše dvestoročnú tradíciu má divadelníctvo viazané na hl. m. SR Bratislavu. Medzinárodné renomé má Slovenské národné divadlo s činohernou, opernou, operetnou a baletnou scénou. Hudobný život reprezentuje Slovenská filharmónia s Bratislavskými hudobnými slávnosťami a jeho žánrovú pestrosť dopĺňajú ďalšie hudobné festivaly. Rozvetvená je sieť múzeí, najviac exponátov prezentuje Slovenské národné múzeum. Značne sa rozšíril počet galérií v súkromnom vlastníctve, najrozsiahlejšie a najcennejšie expozície sú v Slovenskej národnej galérii. Služby 115 verejných knižníc využíva približne desatina z počtu obyvateľov kraja.

BSK má rozsiahlu sieť kultúrnych zariadení, ktoré tvoria najmä divadlá, kiná, múzeá a galérie, hudobné telesá, osvetové strediská a kultúrne domy. Ich zriaďovateľom je Ministrestvo kultúry a Bratislavský samosprávny kraj (4 divadiel – Astorka –Korzo 90, Ludus. Bratislavské bábkové divadlo, Aréna, Malokarpatského múzea v Pezinku, Knižnica v Pezinku)

Porovnaním súčasnej sídelnej štruktúry Bratislavského kraja s rozsahom jeho kultúrno-historického potenciálu sa dá konštatovať, že 55 % obcí a miest má zákonom chránené kultúrno-historické hodnoty v území. V rámci sídiel je lokalizovaných 1 492 pamiatkových objektov a 1051 kultúrnych pamiatok (PÚ SR Bratislava, 2004). K najdôležitejším kultúrnym pamiatkam v súčasnosti patria 10 národných kultúrnych pamiatok. Ide o Bratislavský hrad s areálom, hrad Devín, pamätník Slavín s areálom, Academia Istropolitana, Dóm sv. Martina, Villa Rustica v Dúbravke, Evanjelické lýceum, hrad Červený kameň s areálom, súbor pamiatok k osobnosti L. Štúra v Modre, súbor historických dokumentov v Štátnom archíve.

Svetové kultúrne dedičstvo. V bratislavskom kraji sa nenachádza žiadna lokalita, zaradená do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Medzi pamiatky, zahrnuté do predbežného výberu sa nomináciu boli zaradené nasledovné vládne projekty SR:

- Archeologická lokalita slovanského hradiska a torzo hradu Devín (návrh r.1992)
- Pamätník Chatama Soféra v Bratislave (návrh r.2001)

- Limes Romanus – rímske pamiatky na Strednom Dunaji (návrh r.2001).

V rámci BSK sú 3 pamiatkové rezervácie. Mestská pamiatková rezervácia Bratislava I, pamiatková rezervácia ľudovej architektúry Habánsky dvor, mestská pamiatková rezervácia Svätý Jur) a 10 pamiatkových zón (centrálnej mestskej časti, Rača, Vajnory, Záhorská Bystrica, Devínska Nová Ves, Dúbravka, Lamač, Rusovce, Mariánka, Modra).

Tabuľka č. 50 Kultúrne zariadenia v BSK v roku 2005

P.č.	Kultúrne zariadenia	Počet zariadení v BSK
1.	Divadlá	16
2.	Kiná	44
3.	Prírodné amfiteátre	9
4.	Múzeá a galérie	28/25
5.	Knižnice	116
6.	Kultúrne domy	53

Prameň: Stratégia rozvoja BSK

Veda a výskum

V rámci vedy a techniky je podstatná časť inštitúcií zaoberajúcich sa výskumom a vývojom na Slovensku koncentrovaná v BSK, keď z celkového počtu 307 inštitúcií v SR je až 43% lokalizovaných na jeho území, najmä v Bratislave. Z hľadiska zamerania činnosti sa tieto inštitúcie zaoberajú základným a aplikovaným výskumom a experimentálnym vývojom.

Najdôležitejšie výskumné pracoviská s regionálnym a nadregionálnym významom sú Slovenská akadémia vied, vysoké školy, 17 výskumných ústavov ako aj výskumné pracoviská v podnikovom, resp. súkromnom sektore.

Slovenská akadémia vied sa podieľa na celkovom výskume a vývojovom potenciáli kraja zhruba tretinou. Pokrýva široké spektrum vedných disciplín v oblasti vied o Zemi a vesmíre, matematicko-fyzikálnych vied a informatiky, technických vied, lekárskeho, biologického a ekologického vied, ako aj poľnohospodárskych, lesníckych, veterinárnych, chemických a spoločenských vied.

Slovenská akadémia vied sa úspešne začleňuje aj do medzinárodného systému vied, spolupracuje s takmer 50-timi vedeckými inštitúciami vo vyše 30-tich krajinách pri riešení medzinárodných projektov.

Celkové náklady na výskum a vývoj v SR dosahujú 7 503 mil. Sk/r., čo činí 0,51% z vytvoreného HDP. V oblasti vedy a výskumu pracuje 22,3 tis. pracovníkov, z toho 17,5 výskume, z toho na BSK pripadá 45% podiel.

Životné prostredie

Životné prostredie BSK a osobitne Bratislavy je negatívne zaťažované najmä v oblasti ovzdušia exhalátmi z priemyslu, energetiky a dopravy. Územie kraja je zaradené medzi 9 najviac zaťažených oblastí v SR. Znečistenie ovzdušia je v BSK najviac zaťažené exhalátmi z chemického priemyslu, energetiky a dopravy. V posledných rokoch dochádzalo k znižovaniu znečistenia exhalátmi v dôsledku používania bezolovnatého benzínu, znížením spotreby ťažkého vykurovacieho oleja, spotreby

náterových látok s prchavými organickými látkami a plynofikáciou spaľovacích zariadení a domácností.

V štruktúre emisií zo stacionárnych zdrojov najväčší spád predstavuje oxid siričitý (11 725 t/rok), oxidy dusíka (6 892 t/rok) a oxid uhoľnatý (2 081 t/rok). K najviac zaťaženým okresom patrí okres Bratislava II (koncentrácia priemyslu) s podielom 84% z celkového objemu emisií.

Najmä Bratislava je zaťažená produkciou odpadov nad celoslovenský priemer. Z celkovej produkcie komunálneho odpadu v SR sa v kraji vyprodukuje 27% (cca 1,1 mil. t/rok). Najväčší podiel na tvorbe odpadov pripadá na odpad zo septikov 81,4%, domový odpad 8,5%, uličné smetie 0,8%, odpad zo zelene 1% a ostatný odpad 8,3%. Komunálny odpad sa z územia Bratislavy spaľuje v mestskej spaľovni, alebo je skládkovaný na miestnych a regionálnych skládkach. Problémom v likvidovaní komunálneho odpadu je nevyhovujúci stav mestskej spaľovne, ktorý sa rieši postupnou rekonštrukciou a modernizáciou za chodu. Ďalším vážnym problémom v odpadovom hospodárstve kraja je absencia spaľovne nebezpečných odpadov vrátane odpadov zo zdravotníckych zariadení a pretrvávajúce nedoriešeného systému separovaného zberu odpadu.

Kvalita povrchových vôd nie je priaznivá, nakoľko toky vôd v BSK dosahujú stupeň III-V, čo predstavuje silné až veľmi silné znečistenie. K najznečisteným vodným tokom patria: Malina, Morava, Mláka, Zohorský kanál, Gidra a Malý Dunaj.

Zdroje povrchových a podzemných vôd, vrátane vodných tokov, sú ohrozované znečisťujúcimi odpadmi a nedostatočne čistenými odpadovými vodami vplyvom nižšieho čistiaceho efektu niektorých ČOV, biologicky nečistenými odpadovými vodami (Istrochemu) a plošnými zdrojmi znečisťovania.

V zásobovaní pitnou vodou je v BSK 98% obyvateľov napojených na verejné vodovody. Nedostatočná kapacita vlastných podzemných vodných zdrojov pitnej vody v kraji je dopĺňaná z lokality Šamorín (Trnavský kraj) v množstve 200-300 l/s. Celkove je v rámci kraja vybudovaných 1,3 tis. km vodovodných sietí.

BSK vykazuje pomerne vysokú úroveň odkanalizovania, 85 % obyvateľov bývajúcich v domoch je napojených na kanalizáciu. V rámci kraja sú však značné rozdiely. Na území kraja je vybudovaných 0,9 tis. km kanalizačných sietí, 26 ČOV a 3 ČOV sú rozostavané.

Na úseku vodovodnej siete je potrebné dobudovať a rozšíriť vodné zdroje, vybudovať nové prívody, uskutočniť rekonštrukciu nevyhovujúcej vodovodnej siete a vo vidieckych okresoch vybudovať nové siete. Na úseku kanalizačnej siete dobudovať verejnú kanalizáciu a chýbajúcu stokovú sieť a ČOV, vybudovať kanalizačnú sieť v obciach, kde je verejný vodovod (okresy Malacky a Senec).

V rámci ochrany prírody zasahujú do BSK 3 chránené územia v celkovej výmere 54,2 ha. Ide o lesy Malých Karpát, lesy a lúky Záhoria a Dunajské luhy. Na území kraja sa nachádzajú aj 3 významné mokrade a to Niva Moravy, Dunajské luhy a Šúr. Chránené územia, ktoré majú význam pre záchranu biodiverzity a genofondu je zahrnutá v návrhu NECONET-u. Jej základom je vytvorenie integrovaného systému chránených území európskych krajín. Chránené územia sú spracované v mape chránených území v prílohe projektu.

Tabuľka č. 51 Vývoj ukazovateľov charakterizujúcich životné prostredie SR

Ukazovatele	2000	2001	2002	2003	2004	2005
BSK						
Ovzdušie, tuhé emisie spolu tis.t/rok	26,1	25,5	24,8	23,4	22,1	20,1
Spolu SR						
Ovzdušie, tuhé emisie spolu tis.t/rok	344,7	357,2	344,9	339,3	330,7	325,1

Prameň: Štatistická ročenka SR a Bulletin KS ŠÚ SR, 4/2005, 2006

V rámci odpadového hospodárstva sa BSK vytvorí ročne odpad v objeme 1,9 mil. t (priemyselný i komunálny odpad). Odpady sú zhodnocované materiálovým využitím (recykláciou) 87 tis. t a taktiež značná časť sa kompostuje, okolo 85 tis. t. V rámci zneškodňovania sa využíva v najširšej miere skládkovanie 1,282 tis. t odpad ročne.

V medzikrajovom porovnávaní najviac odpadu sa vyprodukuje v Košickom kraji a na druhom mieste je Bratislavský kraj s 20% podielom z celoštátnej produkcie. V štruktúre vyprodukovaného odpadu čelné miesto patrí stavebnému odpadu a odpadom z demolácií okolo 1,4 mil. t/r.. Ďalej nasleduje odpad z poľnohospodárstva, záhradníctva, lesníctva, čistiarní a úpravní vody, odpadových obalov, filtračného materiálu, zo spracovania dreva a celulózy atď.

Tabuľka č. 52 Vytvorený odpad za BSK za rok 2005

(v tis. tonách)

Názov odpadu	Odpady spolu	v tom							
		Zhodnocované				zneškodňované			neuve- dený spôsob
		Materiá- lovo	energetic- -ky	koposto- vaním	Iný spôsob	skládkov- aním	spaľova- ním	iný spôsob	
Odpad spolu	1722	87	23	85	165	1282	21	26	33
z toho									
nebezpečný odpad	97	16	6	11	1	31	19	12	1
ostatný odpad	1625	71	17	74	164	1251	2	14	32
Komunálny odpad	234	10	116	4	0	24	80	0	0

ŠÚ SR KS v Bratislave, Odpady v Bratislavskom kraji za rok 2005

Tabuľka č. 53 Vytvorený odpad za kraje za rok 2005

(v tis. tonách)

Kraj	Odpad spolu	v tom		Komunálny odpad
		nebezpečný	ostatný	
Bratislavský	1722	97	1625	234
Trnavský	563	49	514	200
Trenčiansky	1400	73	1327	162
Nitriansky	333	39	294	211
Žilinský	1088	54	1034	199
Banskobystrický	490	25	465	146
Prešovský	425	13	412	162
Košický	2833	81	2752	161
SR spolu	8854	431	8423	1475

ŠÚ SR KS v Bratislave, Odpady v Bratislavskom kraji za rok 2005

Medzinárodné vzťahy

BSK má pomerne široko rozvinutú medzinárodnú i cezhraničnú spoluprácu. Cezhraničná spolupráca sa rozvíjala najmä s Rakúskom a Maďarskom prostredníctvom programu PHARE CBC. Spolupráca sa realizovala na úrovni samosprávy, podnikateľských subjektov, neziskového sektoru a záujmových združení. Konkrétne boli podporené nasledovné projekty:

- Obnoviteľné zdroje energie pre obec Láb
- Vypracovanie dokumentácie novej cyklodráhy pre MČ Vajnory v spolupráci s mestom Gols
- Spolupráca SOPK Bratislava a Hospodárskej komory Dolné Rakúsko
- Rozvoj vzdelávacích aktivít v Slovenskej zdravotníckej univerzite s Univerzitou vo Viedni
- Spolupráca medzi UK Bratislava a Mestom Viedeň
- Spolupráca Mestského múzea v Pezinku a SNM s Dolným Rakúskom
- Certifikácia FSC Bratislavského regionálneho ochranárskeho združenia v spolupráci s Umweltverband Österreich.

Trilaterálna spolupráca medzi Rakúskom, Maďarskom a Slovenskom (BSK a Trnavským samosprávnym krajom) sa uskutočňovala prostredníctvom projektu JORDES, ktorý formuloval spoločné ciele a priority regionálnej politiky. BSK má schválené viaceré dohody o vzájomnej spolupráci:

- Dohoda o spolupráci medzi BSK, TSK, hl. M. SR Bratislava a Dolným Rakúskom
- Dohoda o spolupráci medzi BSK a samosprávou župy Győr-Moson-Sopron
- Dohoda o spolupráci medzi BSK a Juhomoravským samosprávnym krajom v ČR
- Protokol o spolupráci medzi BSK a Moskovskou oblasťou v Ruskej federácii
- Protokol o spolupráci medzi BSK a mestom Šanghaj v ČĽR.

Spolupráce sa realizovali najmä organizovaním spoločných odborných akcií, výmenou odborných materiálov, konzultáciami v oblasti formovania rozvojových a strategických priorít, reformy verejnej správy a zvyšovania nezávislosti samosprávy.

Okrem uvedených dohôd a protokolov boli nadviazané kontakty s regiónom Alsasko vo Francúzsku, s gréckymi regiónmi Atény a Pireus, regiónom Záhreb v Chorvátsku, regiónom Brémy v SRN a Stredočeským krajom v ČR.

V Bruseli fungovala kancelária BSK, ktorá bola založená v roku 2002. Kancelária mapovala aktivity a nástroje Európskej únie v oblasti regionálneho rozvoja.

1.3. Analýza realizovaných opatrení

Analýza realizovaných opatrení v BSK vychádza z kvantifikovaných dopadov realizovaných technických opatrení, financovaných z verejných zdrojov alokovaných na podporné politiky v oblasti globálnych cieľov, cieľov ekonomickej a sociálnej kohézie a hlavných cieľov politik EÚ. Okrem toho sa vy-

chádzalo pri analýze realizovaných opatrení z monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré boli realizované najmä na úrovni jednotlivých rezortov a v BSK.

Predmetom analýzy realizovaných opatrení v BSK boli nasledovné oblasti:

- legislatívne opatrenia
- finančno-ekonomické opatrenia
- organizačné opatrenia.

V legislatívnej oblasti k najdôležitejším strategickým dokumentom podporujúce cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť patria NSRR, Strategické usmernenia Spoločenstva, Lisabonská stratégia pre Slovensko, resp. Národný program reforiem 2006 – 2008, Göteborská stratégia, Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR, Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky, Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja na roky 2005 – 2010, Koncepcia územného rozvoja Slovenska – 2001, Stratégia rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja,

V legislatíve bolo prijatých za posledné 3 roky okolo 30 legislatívnych úprav na fungovanie a podporu samosprávnych orgánov. Najviac ich bolo v oblasti životného prostredia, správy majetku financovania, školstva a pracovných vzťahov. Tieto umožnili prevzatie väčších kompetencií a zároveň aj zodpovednosti na regionálnu úroveň. Konkrétne zasahujú najmä oblasti riadenia školstva, sociálnych vecí, kultúry, časti dopravy, územného rozvoja, životného prostredia a zdravotníctva. V praxi ide o nasledovné legislatívne úpravy:

Základná úprava postavenia samosprávy, jej orgánov a poslania

- Zákon č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 351/2004 Z. z.,
- Zákon č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov,
- Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností
- Zákon č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach,
- Ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov,
- Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon),
- Zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 351/2004 Z. z.,

Pracovnoprávne vzťahy a odmeňovanie zamestnancov

- Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme,
- Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 369/2004 Z. z.,
- Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

zákona č. 191/2004 Z. z.,

- Zákon č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení zákona č. 601/2003 Z. z.,
- Zákon č. 283/2002 o cestovných náhradách,

Civilná ochrana, bezpečnosť pri práci, požiarna ochrana

- Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení zákona č. 330/2003 Z. z.,
- Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 27/1995 Z. z. o zabezpečovaní organizovania jednotiek civilnej ochrany v znení vyhlášky č. 268/1998 Z. z.,
- Zákon č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 95/2000 Z. Z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 231/2002 Z. z.,
- Zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení zákona č. 438/2002 Z. z.,
- Zákon č. 414/2002 o hospodárskej mobilizácii a o zmene zákona č.274/1993 Z. z. o vymedzení pôsobnosti orgánov vo veciach ochrany spotrebiteľa v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení zákona č. 515/2003 Z. z.,

Financovanie a účtovná evidencia

- Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 440/2000 Z. z. o správach finančnej kontroly v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 150/2001 Z. z. o daňových orgánoch a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 440/2000 Z. z. o správach finančnej kontroly,
- Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty,
- Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení zákona č. 562/2003 Z. z.,
- Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Majetok, právne služby, podnikanie, byty a nebytové priestory, matriky

- Zákon č. 40/1964 Zb. občiansky zákonník v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov,

- Zákon č. 189/1992 Zb. o úprave niektorých pomerov súvisiacich s nájmom bytov a bytovými náhradami v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových predpisov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 500/1991 Zb. o pôsobnosti obcí vo veciach nájmu a podnájmu nebytových priestorov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 172/2004 Z. z. o prevode vlastníctva nehnuteľného majetku vo vlastníctve Slovenskej republiky na obec alebo vyšší územný celok,
- Zákon č. 513/1991 Zb. obchodný zákonník v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 99/1963 Zb. občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní,
- Zákon č. 420/2004 Z. z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 328/1991 Zb. o konkurzoch a vyrovnaní v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 554/2003 Z. z. o dani z prevodu a prechodu nehnuteľností a o zmene a doplnení zákona č.

36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch v znení zákona č. 238/2000 Z. z.,

- Zákon č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov,

Sociálne veci

- Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení,

Územné plánovanie, stavebný poriadok, architektúra a výstavba

- Zákon č. 50/1976 Z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)
- Zákon č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov

Komunikácie, doprava a spoje

- Zákon č. 525/2003 Z. z. o organizácii štátnej správy na úseku cestnej dopravy a pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov

- Vyhláška č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách,
- Zákon č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov,

Životné prostredie, odpady, obaly a recyklovanie:

- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 525/2003 Z. z. o štátnej starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov novelizovaný zákonom č. 205/2004 Z. z.,
- Zákon č. 127/1994 Z. Z. o posudzovaní vplyvu na životné prostredie v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona č. 525/2003 Z. z. ,
- Zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší),
- Vyhláška č. 127/2000 Z. z. Ministerstva životného prostredia SR o ustanovení najvyšších prípustných množstiev znečisťujúcich látok vypúšťaných do ovzdušia,
- Vyhláška č. 474/2000 Z. z. Ministerstva životného prostredia o zisťovaní množstva vypúšťaných znečisťujúcich látok, o spôsobe a podmienkach zisťovania, sledovania a preukazovania údajov o dodržiavaní určených emisných limitov a všeobecných podmienok prevádzkovania a o požiadavkách na technické prostriedky na monitorovanie emisií a imisií,
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon),
- Vyhláška č. 315/2004 Z. z. Ministerstva životného prostredia SR, ktorou sa ustanovuje rozsah a početnosť odberu vzoriek a požiadavky na rozsah a vykonávanie rozborov odpadových vôd,
- Zákon č. 76/1998 Z. z. o ochrane ozónovej vrstvy Zeme v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška č. 283/1998 Z. z. v znení vyhlášky č. 437/2000 Z. z. Ministerstva životného prostredia, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane ozónovej vrstvy Zeme,
- Zákon č. 468/2002 Z. z. o systéme environmentálne orientovaného riadenia a auditu,
- Zákon č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov,
- Zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 17/2004 o poplatkoch za uloženie odpadov,
- Vyhláška č. 234/2001 Z. z. v znení vyhlášky č. 410/2002 Z. z. Ministerstva životného prostredia SR o zaradení odpadov do Zeleného zoznamu odpadov, Žltého zoznamu odpadov a Červeného zoznamu odpadov a o vzoroch dokladov požadovaných pri preprave odpadov,
- Nariadenie vlády č. 22/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú záväzné limity pre rozsah zhodnocovania odpadov z obalov a pre rozsah ich recyklácie vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov,
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 273/2001 Z. z. v znení vyhlášky č. 399/2002 Z. z. o autorizácii, o vydávaní odborných posudkov vo veciach odpadov, o ustanovení osôb oprávnených na vydávanie odborných posudkov a o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb,
- Vyhláška č. 284/2001 Z. z. v znení vyhlášky č. 409/2002 Z. z. Ministerstva životného prostredia SR, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov,

- Vyhláška č. 516/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov Ministerstva životného prostredia SR o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu,
- Zákon č. 529/2002 Z. z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 127/2000 Z. z. o ustanovení najvyšších prípustných množstiev znečisťujúcich látok vypúšťaných do ovzdušia,
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 474/2000 Z. z. o zisťovaní množstva vypúšťaných znečisťujúcich látok, o spôsobe a podmienkach zisťovania, sledovania a preukazovania údajov o dodržiavaní určených emisných limitov a všeobecných podmienok prevádzkovania a o požiadavkách na technické prostriedky na monitorovanie emisií a imisí,

Dane a poplatky

- Zákon č. 544/1990 Zb. o miestnych poplatkoch v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 317/1992 Zb. o dani z nehnuteľností v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave finančných orgánov v znení neskorších predpisov,

Registratúra

- Zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 515/2003 Z. z.,
- Vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 628/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov,

Kultúra a pamiatková starostlivosť

- Zákon č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona SNR č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Zb. o Matici slovenskej v znení zákona č. 416/2001 Z. z.,
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu,
- Zákon č. 176/2002 Z. z. o navrátení nezákonne vyvezených kultúrnych predmetov,
- Vyhláška Ministerstva kultúry SR č. 16/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu,
- Zákon č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti v znení zákona č. 416/2002 Z. z.,

Školstvo

- Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení zákona č. 564/2004 Z. z.

V rámci finančno-ekonomických opatrení BSK využíval európske fondy na podporu regionálneho rozvoja, dotácie zo štátneho rozpočtu, podporné bankové produkty, ako aj vlastné prostriedky. Európske spoločenstvo ako jedno z ekonomicky najprosperujúcejších oblastí sveta, má regióny, ktoré majú vzhľadom na prírodno-geografické podmienky, históriu a ďalšie faktory, ktoré určujú ich sociálno-ekonomický rozvoj, majú rôznu ekonomickú úroveň. Ignorovať tieto skutočnosti by mohlo mať za následok prehľbovanie disparít medzi regiónmi a následné narastanie sociálneho pnutia v rámci Spoločenstva, čo by v konečnom dôsledku znamenalo brzdu pre rozvoj Európskej únie ako celku. Snaha o riešenie načrtnutého možného rizika sa prejavila tým, že Spoločenstvo sa usiluje o znižovanie ekonomických rozdielov medzi regiónmi a sociálnymi skupinami podporou zaostávajúcich a znevýhodnených regiónov, vrátane vidieckych oblastí. Nástrojmi na realizáciu takto definovanej regionálnej politiky EÚ sa stali štrukturálne fondy:

- ERDF – European Regional Development Fund
- ESF – European Social Fund
- EAGGF – European Agricultural Guidance and Guarantee Fund
- FIGF – Financial Instrument for Fisheries Guidance

Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) je určený na hospodársky a sociálny rozvoj Európskej únie cestou znižovania rozdielov medzi tzv. znevýhodnenými regiónmi (regióny, kde prebieha hospodárska a sociálna konverzia), ako aj medzi jednotlivými sociálnymi skupinami. Finančná pomoc z ERDF je určená najmä na:

- podporu malých a stredných podnikov
- podporu produktívnych investícií
- rozvoj infraštruktúry
- posilnenie miestneho rozvoja.

Konečným cieľom pomoci z ERDF je udržanie existujúcich a vytváranie nových pracovných príležitostí, čo je prvoradým predpokladom napredovania spoločnosti v zmysle trvalo udržateľného rozvoja.

Európsky sociálny fond (ESF) je hlavným finančným nástrojom, ktorým Európska únia transformuje svoje strategické ciele v oblasti politiky zamestnanosti do konkrétnych aktivít zameraných na zlepšenie odbornej kvalifikovanosti, ďalej na systémy vzdelávania a následný rast pracovného potenciálu. Pomoc z ESF je nasmerovaná na:

- zaradenie nezamestnaných a znevýhodnených sociálnych skupín do pracovného života;
- boj proti dlhodobej nezamestnanosti;
- uľahčenie integrácie mladých ľudí do pracovného procesu;
- adaptáciu pracujúcich na procesy modernizácie v priemysle;
- vyrovnanie príležitostí pre ženy a mužov;
- integráciu postihnutých osôb do pracovného života.

Prostriedky zo štrukturálnych fondov boli vo všeobecnosti určené na menšie projekty v oblastiach ako ekonomický rozvoj, priemysel, služby, doprava, životné prostredie, poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka, rybolov a ľudské zdroje. Pridelujú sa na základe presne stanovených pravidiel so zámerom dosiahnuť jeden z troch cieľov regionálnej politiky EÚ, ktoré sú definované nasledovne:

Cieľ 1 — pomoc zaostávajúcim regiónom. Pomoc poskytovaná v rámci plnenia Cieľa 1 predstavuje najvyššiu možnú mieru pomoci, aká vôbec môže byť členskému štátu EÚ zo štrukturálnych fondov poskytnutá. Uchádzať sa o ňu môžu výhradne tie regióny, ktorých HDP na obyvateľa, meraný paritou kúpnej sily a vypočítaný na základe údajov EÚ v priemere za posledné tri kalendárne roky, je nižší ako 75

% priemeru HDP Európskej únie. S výnimkou Bratislavského samosprávneho kraja sa do tejto kategórie klasifikovali všetky ostatné samosprávne kraje Slovenskej republiky. Prostriedky na dosiahnutie Cieľa 1 sa poskytujú z: Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF), Európskeho sociálneho fondu (ESF); Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EAGGF).

Cieľ 2 — podpora ekonomickej a sociálnej konverzie regiónov čeliacich štrukturálnym ťažkostiam. Do tejto kategórie bol zaradený Bratislavský samosprávny kraj. Prostriedky na dosiahnutie Cieľa 2 sa poskytujú z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF), Európskeho sociálneho fondu (ESF).

Cieľ 3 — modernizovanie systémov vzdelávania a podpora rozvoja zamestnanosti v znevýhodnených regiónoch. Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ vyhradené pre Cieľ 3 sú určené pre celú Európsku úniu okrem regiónov spadajúcich do kategórie Cieľa 1. Do kategórie Cieľa 3 bol zaradený Bratislavský samosprávny kraj. Prostriedky na dosiahnutie Cieľa 3 sa poskytujú z Európskeho sociálneho fondu (ESF).

BSK sa zapájal do Jednotného programového dokumentu NUTS II — Bratislava Cieľ 2 a Cieľ 3. V rámci NUTS II Cieľ 2 vymedzoval jednu prioritu a 5 opatrení, ktoré boli zamerané na podporu MSP a rozvoj obcí. Riadiacim orgánom bolo MVRR SR. Projekty boli predkladané v nasledovných opatreniach:

1. Podpora hospodárskej činnosti a trvalo udržateľného rozvoja
 - 1.1. Rozvoj malého a stredného podnikania
 - 1.2. Podpora spoločných služieb pre podnikateľov
 - 1.3. Rozvoj podnikateľských aktivít a služieb v záujme zvýšenia konkurencieschopnosti cestovného ruchu a rekreácie
 - 1.4. Dobudovanie infraštruktúry súvisiacej s cestovným ruchom
 - 1.5. Obnova a rozvoj obcí a zachovanie kultúrneho dedičstva

V rámci Jednotného programového dokumentu NUTS II — Cieľ 3 projekty z BSK boli zamerané na činnosti v oblasti rozvoja ľudských zdrojov. Globálnym cieľom SPD Cieľ 3 je zvýšenie konkurencieschopnosti regiónu prostredníctvom udržateľnosti vysokého ekonomického potenciálu a rozvoja ľudských zdrojov, ktorý sa bude postupne dosahovať realizáciou špecifických cieľov, priorít a opatrení SPD Cieľ 3. Dva špecifické ciele boli určené tak, aby reagovali na potrebu podporiť konkrétne oblasti rozvoja ľudských zdrojov. SPD Cieľ 3 vymedzuje 2 priority a 4 opatrenia, ktoré pokrývajú problematiku rozvoja aktívnej politiky trhu práce, sociálnej integrácie, rozvoja celoživotného vzdelávania a podporu výskumu a vývoja v kontexte zvyšovania kvality ľudských zdrojov. Rozvoj ľudských zdrojov v regióne bol zabezpečený prostredníctvom SPD Cieľ 3, ktorý koordinovalo MPSVR SR ako riadiaci orgán daného programu. Išlo o nasledovné priority a aktivity:

1. Rozvoj aktívnej politiky trhu práce a sociálnej integrácie

1.1. Zvýšenie zamestnateľnosti rizikových skupín ohrozených a sociálna integrácia sociálnou exklúziou

1.2. Zlepšenie štruktúry trhu práce a posilnenie implementačnej kapacity verejných služieb zamestnanosti

2. Rozvoj celoživotného učenia a podpora výskumu v kontexte zvyšovania kvality ľudských zdrojov

2.1. Rozvoj terciálneho vzdelávania a ďalšieho vzdelávania vo väzbe na celoživotné učenie

2.2. Zapojenie výskumu a vývoja do zvyšovania konkurencieschopnosti regiónu.

Okrem možnosti čerpania prostriedkov zo Štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci uvedených cieľov je možné uchádzať sa o podporu z iniciatív Spoločenstva. Ide o špeciálne programy zamerané na hľadanie spoločných riešení problémov, ktoré zasahujú celú EÚ. Ide o programy:

- Interreg III
- Equal

Iniciatíva Spoločenstva Interreg III je zameraná na podporu cezhraničnej spolupráce a vyváženého rozvoja multiregionálnych oblastí. Prostriedky pre Iniciatívu Interreg III sa poskytujú z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). Hlavným cieľom tejto línie je zlepšenie cezhraničnej spolupráce medzi susednými krajinami. Je zameraný hlavne na rozvoj cezhraničných ekonomických a sociálnych centier prostredníctvom spoločných stratégií trvalo udržateľného územného rozvoja. Do programu môžu byť začlenené všetky oblasti pozdĺž vnútorných a vonkajších hraníc s Úniou, načrtnuté v administratívnom stupni III Nomenklatúry územných štatistických celkov (NUTS III). BSK bol zapojený do nasledovných rozvojových programov:

- Program INTERREG III A Slovensko — Rakúsko; 2,9 mil. EUR
- Program INTERREG III A Slovensko — Poľsko; 2,9 mil. EUR
- Program INTERREG III A Slovensko — Česko; 1,4 mil. EUR
- Trilaterálny program INTERREG III A/TACIS Slovensko — Maďarsko — Ukrajina. 2,9 mil. EUR

Programovým dokumentom na čerpanie pomoci v rámci Iniciatívy Spoločenstva INTERREG III B je:

Jednotný programový dokument Iniciatívy Interreg III B (SPD — INTERREG III B). Národný koordinačný orgán — MŽP SR, Sekcia zahraničnej pomoci a medzinárodných vzťahov. Programovým dokumentom na čerpanie pomoci v rámci Iniciatívy Spoločenstva INTERREG III C je Jednotný programový dokument Iniciatívy Interreg III C (SPD — INTERREG III C). Národný koordinačný orgán — MH SR, Odbor predvstupových fondov a INTERREG III C.

Iniciatíva Spoločenstva Equal je orientovaná na elimináciu faktorov vedúcich k nerovnoprávnosti a diskriminácii na trhu práce. Prostriedky pre Iniciatívu Equal sa poskytujú z Európskeho sociálneho fondu (ESF). Programovým dokumentom na čerpanie pomoci v rámci Iniciatívy Spoločenstva EQUAL je Jednotný programový dokument pre Iniciatívu EQUAL (SPD EQUAL). Koordináčnym orgánom je MPSVR SR, Odbor Riadiaceho orgánu pre iniciatívu EQUAL.

Prostredníctvom iniciatívy EQUAL sa realizovali rozvojové partnerstvá, ktoré zahrňali široké spektrum inštitúcií zo štátneho a verejného sektoru, samospráv, podnikateľskej sféry, mimovládnych organizácií, zástupcov sociálnych partnerov, zamestnávateľov ap. Rozvojové partnerstvá sa

zameriavali na riešenie problému diskriminácie a nerovností v rámci tém, ktoré boli vybrané pre realizáciu na území Programovým dokumentom na čerpanie pomoci z Kohézneho fondu je Stratégia pre Kohézny fond. Riadiacim orgánom SR pre tento program je MVRR SR, Odbor riadenia a koordinácie KF. Úlohy sprostredkovateľských orgánov plnili MDPT SR a MŽP SR

Celková suma prostriedkov určená pre SR na roky 2004—2006, vyjadrená v stálych cenách bola 1 563,- mil. EUR, pričom na štrukturálne fondy pripadá 1 053,30 mil. EUR a na Kohézny fond 509,70 mil. EUR. BSK mal k priamo dispozícii 76 mil. EUR (Cieľ 2 a 3), ktoré ešte nie sú plne dočerpané, nakoľko čerpanie je do októbra 2008. Okrem toho subjekty z BSK zúčastňoval sa aj na Iniciatívach spoločenstva Interreg, Equal a Kohéznom fonde. Podrobnejšie údaje sú v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka č. 54 Rozdelenie prostriedkov európskych fondov na roky 2004—2006 (v mil. EUR)

Rozvojový program	Fond ERDF	Fond ESF	Fond FIFG	Spolu Fondy EU	Národné zdroje	Spolu zdroje
Cieľ 1 (okrem BSK)	414,6	254,2	252,0	920,9	233,8	1154,7
Cieľ 2 (BSK)	36,0	-	-	36,0	39,5	75,5
Cieľ 3 (BSK)	-	39,9	-	39,9	40,5	80,4
Iniciatívy spoločenstva	36,8	19,7	-	56,5	6,0	62,5
Štrukturálne fondy spolu	489,4	313,8	252,0	1053,3	319,8	1373,1
Kohézny fond	-	-	-	509,7	32,0	541,7
SR spolu	-	-	-	1563,0	351,8	1914,8

Prameň: MVRR SR, Interné materiály MVRR SR, 2005 a 2006

Tabuľka č. 55 Čerpanie Fondov EÚ za BSK k 30. 9. 2006

Programy EÚ	Schválené finančné prostriedky		
	(v mil. Sk)	(v mil. EUR)	projekty (počet)
SOP Priemysel a služby / MH SR / ERDF	0	0	0
SOP Ľudské zdroje / MPSVR & MŠ SR / ESF	42,2	1,2	11
SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka / MP SR / EAGGFu & FIFG	0	0	0
OP Základná infraštruktúra / MVRR SR / ERDF	0	0	0
JPD NUTS II - Bratislava Cieľ 2 / MVRR SR / ERDF	2576,8	67,8	125
JPD NUTS II - Bratislava Cieľ 3 / MPSVR SR & MŠ SR/ ESF	1167,7	30,8	253
CIP INTERREG IIIA / MVRR SR / Rakúsko - SR	97,7	2,5	32
42. CIP INTERREG IIIA / MVRR SR / Poľsko - SR	0	0	0
43. CIP INTERREG IIIA / MVRR SR / SR - ČR	0	0	0
44. NP Program susedstva Maďarsko-SR-Ukrajina	0	0	0
51. EQUAL	130,7	3,4	11
BSK celkom	4015,1	105,7	432

Zdroj: Web stránka MVRR SR, 10/2006

V organizačnej oblasti bol systém samosprávy regiónov zavedený zákonom č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch, ktorý predstavuje jednu zložku verejnej správy podľa štátnej správy. Samosprávny kraj je právnickou osobou, ktorá hospodári za podmienok stanovených zákonmi samostatne s vlastným a so zvereným majetkom, ako i s vlastnými a zverenými finančnými príjmami. Základnou úlohou samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Proces rozširovania pôsobnosti samosprávy bude v ďalšom období pokračovať. Finančná decentralizácia sa realizuje od 1. 1. 2005 a predstavuje zmeny v terajšej sústave daní a poplatkov.

Orgánmi samosprávneho kraja sú samosprávne zastupiteľstvo a predseda samosprávneho kraja. Samosprávne zastupiteľstvo predstavuje zastupiteľský zbor obyvateľov mesta a orgán samosprávy mesta. Tvoria ho poslanci zvolení v priamych voľbách občanmi BSK na štyri roky.

Predseda ako ďalší orgán samosprávneho kraja samosprávu volia priamo občania kraja s hlasovacím právom na 4-ročné funkčné obdobie. Jeho postavenie je vymedzené vo viacerých smeroch:

- je štatutárnym orgánom v majetkovoprávných vzťahoch a v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov
- je správnym orgánom v administratívnych vzťahoch
- zvoláva a vedie zasadnutia zastupiteľstva a podpisuje ich uznesenia.

Odborný a výkonný aparát samosprávneho kraja zabezpečuje odborné, administratívne, organizačné a výkonné práce súvisiace s plnením úloh kraja. Tvorí ho Úrad samosprávneho kraja, Hlavný kontrolór so svojim útvarom, Ich organizačnú štruktúru, úlohy a funkcie a vzájomné vzťahy upravuje organizačný a pracovný poriadok.

Úrad samosprávneho kraja je výkonným orgánom zastupiteľstva a predsedu samosprávneho kraja. Zabezpečuje najmä odborné, administratívne a organizačné práce spojené s plnením úloh územnej samosprávy kraja stanovené zákonmi, vedie písomnú agendu všetkých orgánov BSK. Významným predpokladom zvýšenia efektívnosti činnosti úradu je prehĺbenie analytických a koncepčných činností, riešenie problémov v širších súvislostiach, včas alebo v predstihu a z aspektu dlhodobejšej perspektívy.

Na čele Úradu Bratislavského samosprávneho kraja stojí prednosta zodpovedný predsedovi BSK, ktorý ho vymenúva a odvoláva. Prednosta vedie úrad a organizuje a riadi jeho činnosť. V rozsahu písomného poverenia predsedu plní úlohy v oblasti pracovnoprávných vzťahov a ďalšie úlohy uložené rozhodnutím orgánov samosprávneho kraja.

Zastupiteľstvo je zbor zložený z 50 poslancov Bratislavského samosprávneho kraja, zvolených v priamych voľbách na štvorročné obdobie. Funkčné obdobie Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja sa skončí zložením sľubu poslancov novozvoleného zastupiteľstva. Zastupiteľstvu je vyhradené rozhodovať o základných otázkach samosprávneho kraja, najmä:

- uznávať sa na nariadeniach,
- určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom samosprávneho kraja a s majetkom prenechaným do užívania samosprávnemu kraju,
- schvaľovať program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja samosprávneho kraja,

regionálne rozvojové plány a programy, ako aj územnoplánovacie podklady samosprávneho kraja a územné plány regiónov,

- schvaľovať rozpočet samosprávneho kraja a jeho zmeny, kontrolovať čerpanie rozpočtu a schvaľovať záverečný účet samosprávneho kraja,
- o prijatí úveru alebo pôžičky samosprávneho kraja,
- o vyhlásení referenda,
- zriaďovať, zakladať, zrušovať a kontrolovať právnické osoby samosprávneho kraja a vymenúvať a odvolávať ich vedúcich (riaditeľov), ak osobitný zákon neustanovuje inak, ako aj schvaľovať majetkovú účasť samosprávneho kraja v právnickej osobe,
- schvaľovať dohody podľa § 5, schvaľovať združovanie prostriedkov a činností samosprávneho kraja, ako aj členstvo samosprávneho kraja v združeniach,
- voliť a odvolávať na návrh predsedu z poslancov zastupiteľstva podpredsedu samosprávneho kraja, vymedziť na návrh predsedu právomoci, ktoré nemôže podpredseda vykonávať v čase neprítomnosti predsedu, ako aj určovať podpredsedovi, ktorý je dlhodobo uvoľnený na výkon funkcie, primeranú odmenu,
- zriaďovať komisie a iné orgány zastupiteľstva, voliť a odvolávať ich predsedov a ďalších členov,
- voliť na šesť rokov a odvolávať hlavného kontrolóra samosprávneho kraja a určovať jeho plat a odmenu
- určovať odmenu poslancom
- určovať odmenu členom komisií, ktorí nie sú poslancami,
- zriaďovať úrad samosprávneho kraja a určovať jeho organizačnú štruktúru
- schvaľovať rokovací poriadok zastupiteľstva.

Zastupiteľstvo zriaďuje komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Komisie sú zložené z poslancov zastupiteľstva samosprávneho kraja. Na čele komisie je predseda, ktorý je poslancom zastupiteľstva samosprávneho kraja. Volí a odvoláva ho zastupiteľstvo samosprávneho kraja. Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja zriadilo podľa § 11 ods. 2, písm. j zákona č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch, uznesením č. 2 /2006 zo dňa 1. 2. 2006 nasledovné komisie:

- Mandátová komisia
- Finančná komisia
- Komisia regionálneho rozvoja a územného plánovania
- Komisia regionálnej spolupráce, cestovného ruchu a životného prostredia
- Komisia dopravy
- Komisia školstva, kultúry, športu a mládeže
- Komisia zdravotníctva
- Komisia sociálnych služieb
- Komisia na ochranu verejného záujmu

Komisie zasadajú podľa potreby, spravidla však raz za mesiac, podľa komisiou schváleného plánu zasadnutí komisie. Rokovanie komisie je neverejné. O účasti obyvateľov samosprávneho kraja na zasadnutí komisie rozhoduje predsedajúci komisie.

Chystá sa zlúčenie Bratislavského samosprávneho kraja s Krajským úradom v Bratislave, čím sa spojí samosprávna funkcia s výkonom verejnej správy v kraji. Tento fakt by mal priniesť úsporu pracovných miest a tým aj finančných prostriedkov. Toto opatrenie by mohlo priniesť cca 10-15% úspory pracovníkov, najmä prierezového charakteru.

V rámci organizačných opatrení Bratislavský samosprávny kraj má platný, vládou schválený územný plán VÚC Bratislavský kraj, ďalej má spracovanú a zastupiteľstvom BSK schválenú Stratégiu rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja do roku 2013, ktorá slúžila aj ako východiskový dokument pre vypracovanie Jednotného programového dokumentu NUTS II Bratislava Cieľ 2 a Jednotného programového dokumentu NUTS II Bratislava Cieľ 3. Na Stratégiu rozvoja BSK nadväzuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BSK na roky 2007 – 2013. Vypracovanie PHSR Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013 BSK zabezpečuje realizáciou projektu, v rámci výzvy na opatrenie č. 1.5. JPD NUTS II Bratislava, Cieľ 2.

K najdôležitejším uskutočneným štrukturálnym reformám patria reforma riadenia verejných financií, daňová reforma, reforma sociálneho systému, reforma trhu práce, dôchodková reforma, reforma financovania regionálneho školstva a reforma verejnej správy. Uskutočnené štrukturálne reformy vytvárajú nevyhnutné predpoklady na dosiahnutie čo najvyššieho rastu zamestnanosti a produktivity a tým aj životnej úrovne. Ich hlavnou konkurenčnou výhodou sú v súčasnosti dobré podmienky pre efektívnu výrobu. BSK však z nej bude môcť plne ťažiť len istý čas. Okrem iného aj preto, že s postupným dobíjaním úrovne najvyspelejších Európskych regiónov bude ekonomika túto výhodu strácať. Dlhodobá konkurencieschopnosť sa dá zabezpečiť vytváraním podmienok pre rozvoj tzv. znalostnej ekonomiky. To znamená, že hospodársky rast musí byť založený na schopnosti občanov pracovať s neustále novými informáciami, produkovat' nové poznatky a využívať ich v praxi.

1.3. SWOT analýza

SWOT analýza vychádza z výsledkov socio - ekonomickej analýzy, ako aj z analýzy výsledkov realizovaných opatrení. SWOT analýza (Strong points, Weak points, Opportunities, Threats – silné stránky, slabé stránky, príležitosti a hrozby) – štandardná metóda, ktorá sa používa na prezentáciu analytických poznatkov. Jej výhody sú:

- oproti obvyklým analytickým metódam prezentuje vyvážený pohľad na minulosť a súčasnosť
- svojím usporiadaním do štyroch kvadrantov (silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia) dobre vyhovuje charakteru úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégie a jej implementácie počas celého programovacieho obdobia.
- umožňuje pružne realizovať spätné korekcie jednotlivých identifikovaných javov vrátane ich preraďovania do iných kvadrantov, ak si to vyžadujú meniace sa pohľady na budúci vývoj analyzovaného subjektu.
- vytvára predpoklady na to, aby v rovnako prehľadnej štruktúre, ako bola vytvorená analýza, bola formulovaná aj stratégia usmernenia budúceho vývoja:
 - ako zachovať, resp. rozvíjať stránky regiónu
 - ako odstraňovať, resp. eliminovať jeho slabé stránky

- ktoré z budúcich príležitostí možno využiť pre jeho ďalší rozvoj
- akými aktivitami možno čeliť očakávaným ohrozeniam jeho ďalšieho rozvoja.

Pre Bratislavský samosprávny kraj pri navrhovaní programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja boli formulovaná nasledovné matica silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození:

Silné stránky	Slabé stránky
<u>v poľnohospodárstve</u> <ul style="list-style-type: none"> - dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v zeleninárstve, ovocinárstve a vinohradníctve - rozmanitosť prírodných celkov (lesy, jazerá, geotermálne vrtý) s jestvujúcim centrom cestovného ruchu v Bratislave - rozvinuté stredné odborné školstvo 	<u>v poľnohospodárstve</u> <ul style="list-style-type: none"> - pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané a hovädzí dobytok) - nerozvinutosť vidieckych oblastí a nedostatočná motivácia obyvateľstva k podnikaniu
<u>v priemysle</u> <ul style="list-style-type: none"> - rôznorodosť hospodárskej základne s dlhodobým pôsobením predovšetkým chemického a automobilového priemyslu - priaznivé hospodárske podmienky a ekonomické ukazovatele nad celoštátny priemer - rozsiahla koncentrácia zahraničných investícií 	<u>v priemysle</u> <ul style="list-style-type: none"> - vysoká energetická a surovinová náročnosť priemyselnej výroby - slabé využitie obnoviteľných zdrojov energie – malé vodné elektrárne, veterná energia, solárna energia a bioenergia - nedostatočný inovačný potenciál, najmä v porovnaní s vyspelými krajinami EÚ
<u>v službách</u> <ul style="list-style-type: none"> - vysoký podiel služieb na trhu a sortimentu poskytovaných služieb (napr. obchod, CR a pod.) - sústredená štruktúra inžinierskych sietí - dobre rozvinutá podnikateľská i nepodnikateľská (nezisková) oblasť - dobrá vybavenosť internetom a mobilnou komunikáciou v štátnej správe - dobrá sieť pamäťových a fondových inštitúcií 	<u>v službách</u> <ul style="list-style-type: none"> - zníženie konkurenčnej schopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku expanzie nadnárodných spoločností, najmä v obchode - nedostatočné investície do nájomného a sociálneho bývania - nízky stupeň informatizácie samosprávy na vidieku - nízky stupeň verejných e-obchodov - vysoká cena internetu a mobilnej komunikácie
<u>v technickej infraštruktúre</u> <ul style="list-style-type: none"> - križovanie dopravných koridorov cestnej, železničnej, vodnej a leteckej dopravy a vybudované spojenia so svetom - pomerne vysoký stupeň plynofikácie a vodovodných sietí. 	<u>v technickej infraštruktúre</u> <ul style="list-style-type: none"> - nedostatočné kapacity cestnej siete a nedobudovaný ťažiskový systém dopravy na území Bratislavy a neuspokojivý stav ciest II.a III. triedy - nízka priepustnosť ciest na území Bratislavy - chýbajúce cestné obchvaty obcí (Rovinka, Dunajská Lužná, Pezinok, Modra) - málo využívané letecké spojenia a chýbajúce

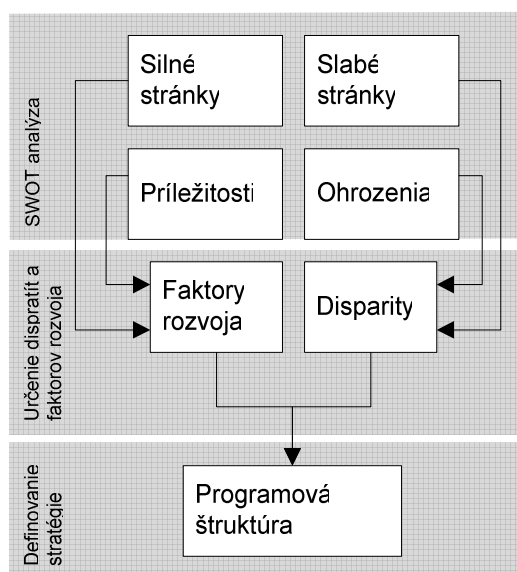
	<p>štandardy s medzinárodnými požiadavkami</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedobudovaná kanalizačná sieť v mimobratislavských okresoch.
<p><u>v sociálno-spoločenskej infraštruktúre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - nízka miera nezamestnanosti - vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva - sústredenie vedecko-výskumných kapacít a inštitúcií - výhodný geopolitický polohový potenciál umožňujúci priame kontakty s vyspelými regiónmi - dostupnosť sociálnych a zdravotníckych zariadení - rozvinutá sieť školstva na všetkých úrovniach - silný kultúrno-spoločenský potenciál daný koncentráciou kultúrnych a spoločenských inštitúcií - značná rôznorodosť druhov a ekosystémov 	<p><u>v sociálno-spoločenskej infraštruktúre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pomerne vysoký podiel poproduktívneho a nízky podiel predproduktívneho obyvateľstva - odliv kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia, najmä Rakúska a Čiech - narušené životné prostredie (ovzdušie, hluková záťaž, neriadené skládky) a nedostatok zariadení na zneškodňovanie odpadov - nedobudovaný komplexný monitorovací systém ochrany životného prostredia - nedostatočná ochrana pre veľkými povodňami - nedostatočný systém ochrany prírody a krajiny - neoptimálna sieť školských zariadení s požadovanými profesiami na trhu práce - pomalá obnova kultúrno-historických pamiatok.
Príležitosti	Riziká
<p><u>v poľnohospodárstve</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - možnosť rozvoja vidieka na základe MaSP, predovšetkým v oblasti agroturistiky (zatiaľ chýbajú výraznejšie motivačné stimuly) 	<p><u>v poľnohospodárstve</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - nedostatok vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových projektov - príliv lacnejších vysoko dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ
<p><u>v priemysle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví na základe využitia eurofondov - možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu - možnosti využívania investičných projektov na základe súkromného a verejného partnerstva 	<p><u>v priemysle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - nedostatok vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov - zvýšenie ekologického zaťaženia v dôsledku rozvoja priemyselnej výroby (najmä chemickej – exhalátmi) - postupný presun investorov do krajín resp. oblastí s lacnejšou pracovnou silou
<p><u>v službách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - možnosť zintenzívnenia medzinárodnej spolupráce, najmä s Rakúskom (Viedenská oblasť) - možnosť využitia Bratislavy pre umiestnenie medzinárodných organizácií - zvýšenie medzinárodného obchodu – vývozu a dovozu 	<p><u>v službách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - nedoriešené vlastnícke vzťahy s nehnuteľnosťami a ich málo rozvinutý trh - absentujúca kvalita napr. v cestovnom ruchu

<ul style="list-style-type: none"> - pomerne dobre rozvinutý tretí sektor – sociálne služby, pomoc deťom, ochrana prírody ap. 	
<p><u>v technickej infraštruktúre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - možnosť lepšieho využívania leteckej a vodnej dopravy na základe zapojenia do medzinárodnej spolupráce - možnosti materiálového a energetického využitia odpadov na základe separovaného zberu a recyklácie - možnosti využitia obnoviteľných zdrojov energie najmä veternej a biomasy. 	<p><u>v technickej infraštruktúre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie ekologického zaťaženia v dôsledku rozvoja dopravy (zvyšovanie exhalátov a hlukovej situácie) a tým nižšia pripravenosť na podmienky EÚ v oblasti životného prostredia - riziko ohrozenia ľudského a materiálneho potenciálu z titulu nedobudovania protipovodňovej ochrany na riekach Dunaj a Morava.
<p><u>v sociálno-spoločenskej infraštruktúre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zvyšovanie environmentálneho vedomia prostredníctvom vzdelávacích programov a osvetu - možnosť využitia kultúrno-historického potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu - možnosti rozvoja bývania na vidieku na základe osídlenia pôvodných sídiel - možnosti rozvíjania miestnych tradícií a kultúrnych zvykov. 	<p><u>v sociálno-spoločenskej infraštruktúre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - odliv kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia - pomerne vysoký stav negatívnych sociálno-patologických javov (rozvody, samovraždy) - rast kriminality a extrémizmu a iných patologických javov v spoločnosti.

1.5. Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja

Potreba určenia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja je daná nevyhnutnosťou zabezpečiť čo najvyššiu adresnosť programového dokumentu. Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja vychádza zo SWOT analýzy, spresňuje smerovanie podpory na odstránenie alebo zmiernenie koherentne usporiadaných disparít s využitím faktorov rozvoja.

Schéma č. 2 Postup určenia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja a definovania stratégie

Prameň: MVRR SR: Metodická príručka pre vypracovanie PHSR samosprávneho kraja

K hlavným disparitám v Bratislavskom samosprávnom kraji patria nasledovné fakty:

v poľnohospodárstve

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané a hovädzí dobytok) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EU

v priemysle

- pomerne rozsiahla priemyselná výroba priamo v Bratislave, čo si vyžaduje rozsiahlu dopravu (materiálov, zásob, osôb ap.), čím sa vytvára negatívne životné prostredie zvýšenými exhalátmi v ovzduší, ako z výrobných procesov, tak aj z výfukových plynov z cestnej dopravy. Túto disparitu je potrebné riešiť do budúcnosti presunom výrobných procesov mimo mesta Bratislavy.
- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou, čo máva za následok obmedzení v medzinárodnom obchode
- inovačné a technologické zaostávanie, čím sa zvyšuje energetická a surovinová náročnosť výroby

v službách

- disparity vo vzťahu mesta a okolia jestvujúce nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií.
- nízka úroveň informatizácie produkčnej sféry
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb
- nízka kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére.

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity cestnej siete a nedobudovaný ťažiskový systém dopravy na území Bratislavy má za následok zvýšenie ekologického zaťaženia v dôsledku rozvoja dopravy a priemyselnej výroby (zvyšovanie exhalátov a hlukovej situácie).
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy, čo má často za následok dopravné nehody

- nedostatočná ochrana pred tisíc ročnými povodňami na riekach Dunaj a Morava a tým aj systém ochrany krajiny a ŽP.

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- značný podiel poproduktívneho obyvateľstva v Bratislave, čo si vyžaduje riešenie otázok sociálneho zabezpečenia obyvateľstva v dôchodkovom veku. Ide o kvalitu poskytovaných služieb, výhod a budovanie sociálnych zariadení.
- výraznejšie vyšší podiel nezamestnaných v obciach ako v Bratislave.
- značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady. Táto disparita priamo súvisí s finančným ohodnotením pracovníkov, čo v našich ekonomických podmienkach zatiaľ nie je možné realizovať a z tohto titulu je riešenie dlhodobého charakteru.
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrno - historických pamiatok spôsobuje disparita v nedostatku vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov.
- disparita hlavného mesta voči vidieku, predovšetkým v oblasti zamestnania a miezd.

K hlavným faktorom rozvoja patria:

v poľnohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva dáva možnosti rozvoja bývania na základe vidieckeho osídlenia

v priemysle

- rozvinutá priemyselná výroba a rôznorodosť hospodárskej základne s dlhodobým pôsobením dáva možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví na základe využitia eurofondov v službách
- geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty s vyspelými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia zahraničných investícií a medzinárodnej spolupráce, predovšetkým s Rakúskom, najmä v oblasti rozvoja cestovného ruchu
- rozsiahla koncentrácia zahraničných investícií dáva predpoklad k využívaniu nových technológií a inovácií

v službách

- dobre rozvinutá podnikateľská i nezisková sféra dáva predpoklad pre zvýšenie medzinárodného obchodu i spolupráce

v technickej infraštruktúre

- križovanie dopravných koridorov cestnej, železničnej, vodnej a leteckej umožňuje lepšie využívanie leteckej a vodnej dopravy na základe zapojenia do medzinárodnej dopravy

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva a sústredenie vedecko-výskumných kapacít je predpokladom možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu

- silný kultúrno-spoločenský potenciál daný koncentráciou kultúrnych a spoločenských inštitúcií dáva možnosť využitia kultúrno-historického potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu a vytváraníu medzi-národných inštitúcií.

1.6. Zhrnutie analýzy

Na základe analýzy ekonomických a sociálnych východísk, možno konštatovať, že v BSK prevládajú viac pozitívne faktory, ako negatívne pri medzikrajovom porovnaní a porovnaní s celoslovenským priemerom. Tento fakt do určitej miery platí aj pri porovnaní s vyspelými krajinami EÚ, avšak pri porovnávaní na základe ekonomickej vyspelosti krajiny (napr. v súvislosti s vytvoreným HDP) je situácia aj pre BSK menej priaznivá. Významnou mierou sa na rozvoji BSK podieľa fakt, že má výhodnú geografickú polohu, ktorá je zdrojom rastu najvyššieho významu, ovplyvňujúcim celé hospodárstvo SR. Pri porovnaní ekonomickej úrovne v mestských a vidieckych okresoch vyplýva, že vo vidieckych okresoch je nižšia miera zamestnanosti, nižšia priemerná mzda a niektoré ďalšie ukazovatele .

Vykonaná makroekonomická analýza poukazuje na fakty, že BSK je najvyspelejším krajom v rámci Slovenskej republiky. Potvrdzujú to najmä nasledovné ukazovatele:

- najväčší vytvorený HDP na obyvateľa
- najnižšia miera nezamestnanosti
- najvyššie priemerné príjmy na obyvateľa
- najväčšie zahraničné investície
- najväčší počet vedecko-výskumných pracovísk
- najväčší počet školských a vzdelávacích zariadení.

Uvedené ukazovatele patria len k časti hlavných ukazovateľov, samozrejme existuje rad ďalších ukazovateľov v ktorých Bratislavský samosprávny kraj potvrdzuje svoje dominantné postavenie. Tieto ukazovatele už nie sú tak priaznivé, ak ich porovnáваме s regiónmi vyspelých Európskych krajín. Ide najmä o ukazovatele ako sú vyprodukovaný HDP na obyvateľa a priemerné príjmy na obyvateľa. Pri porovnávaní HDP na obyvateľa v EUR možno konštatovať, že Bratislavský samosprávny kraj sa môže porovnávať len regiónmi v Grécku a Portugalsku, kde je podobná situácia. Pri porovnávaní s regiónmi pôvodných členských štátov je ich úroveň cca 2 krát vyššia. Priaznivá situácia je však pri porovnávaní s regiónmi prístupujúcich krajín, kde úroveň BSK je vyššia resp. výrazne vyššia. Na základe uvedených faktov možno konštatovať, že BSK je v nadpriemernej úrovni regiónov EU 25.

Pri porovnávaní HDP na obyvateľa v PKS je situácia priaznivá a presahuje priemer EU 25 na 115,8%. Bratislavský samosprávny kraj sa môže porovnávať aj s regiónmi v SRN, Francúzsku, Veľkej Británii i ďalších krajinách. Zaostáva len za najvyspelejšími regiónmi ak sú Luxemburg, Hamburg, Brusel Cap., Ile de France, kde je úroveň opäť cca 2-násobne vyššia. Podrobnejšie údaje podáva komparačná tabuľka medzinárodného porovnávania regiónov – tab.č.10. Práve tieto ciele sú kladené pred samosprávny kraj v horizonte rokov 2007 – 2013 a je potrebné eliminovať ekonomické a sociálne rozdiely na možné minimum a tým zvyšovať životnú úroveň regiónu i Slovenska.

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ možno konštatovať, že bratislavský región využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni a využití inovačného potenciálu sústredeného v Bratislave, kde sa nachádza najviac kapacít vedy a výskumu SR. Dôsledkom je jeho slabé prenikania do priemyslu a služieb v odvetviach alokovaných v regióne. Verejné služby poskytované štátnymi a ostatnými verejnými inštitúciami v regióne sú málo efektívne. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie bratislavského regiónu nízka.

Socio - ekonomická analýza poukazuje, že vývoj počtu obyvateľstva v rámci Bratislavskom samosprávnom kraji má stagnujúcu tendenciu, nárast počtu obyvateľstva bol daný počtom prisťahovaných osôb, čím dosiahol počet 602 tis. obyvateľov. Najväčší prírastok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2005 v okrese Bratislava II a to o 1071 osôb.

Dlhodobá prognóza počtu obyvateľstva BSK predpokladá pokračovanie trendu prirodzeného úbytku obyvateľstva, najmä okresy Bratislava I., II a III a rastom podielu obyvateľstva produktívneho a poproduktívneho veku. Obyvateľstvo Bratislavského kraja bude starnúť, predpokladá sa priemerný vek 46,5 rokov, maximálnymi hodnotami v okrese Bratislava I, priemerný vek 49,2 rokov. Trendy demografických procesov budú mať nepriaznivý vplyv na zabezpečenie zdrojov pracovných síl z vlastného územia, vzrastú nároky na dochádzku pracovných síl nielen z okolitých, ale aj zo vzdialenejších regiónov SR. Demografický vývoj si bude vyžadovať zvýšené nároky na zabezpečenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti pre obyvateľstvo poproduktívneho veku.

Zamestnanosť dosiahla 340 tis. osôb (prepočítaný stav), čo je zvýšenie o 1,1 % v medzioročnom porovnaní. Najväčší stav zamestnancov vykazuje okres Bratislava I a to 125 tis. zamestnancov a najnižší Pezinok 7,1 tis. zamestnancov. Tieto fakty vyplývajú predovšetkým z pracovných príležitostí, s ktorými jednotlivé okresy disponujú.

Miera nezamestnanosti v Bratislavskom samosprávnom kraji má klesajúcu tendenciu. Tento trend je daný vyššou ponukou pracovných príležitostí, z titulu množstva inštitúcií, zahraničných i domácich firiem. V roku 2005 metódou výberového zisťovania dosahovala 5,2% a metódou Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny 2,6%. V medzikrajovom porovnaní ide o najnižšie miery nezamestnanosti, pričom priemer za SR dosahoval 15,6 resp. 11,3%.

Priemerná mzda v Bratislavskom samosprávnom kraji je najvyššia v rámci všetkých krajov SR a má stúpajúcu tendenciu, čo je odrazom ekonomickej sily regiónu. V roku 2005 činila 25,1 tis. Sk, pričom absolútne najvyššia mzda bola v okrese Bratislava II, kde sa nachádzajú významné podniky ako sú SPP, a.s. a Slovnaft, a.s. V medzikrajovom porovnaní priemerná mzda za SR činila 17,2 tis. Sk, čo znamená, že všetky kraje, okrem Bratislavského kraja boli pod priemernou mzdou. Peňažné výdaje domácností na osobu a mesiac v roku 2005 dosiahli 9,9 tis. Sk, pričom priemer za SR je 7,9 tis. Sk.

Bratislavský samosprávny kraj má aj výrazné odvetvové ukazovatele. V poľnohospodárstve hospodári s 96,2 tis. ha pôdy, z ktorej pripadá na ornú pôdu 77,1 tis. ha. Tržby za predaj vlastných výrobkov 2 132 mil. Sk, čo predstavuje 5,2% z tržieb v poľnohospodárstve SR. Najväčšími tržbami

disponuje Nitriansky kraj 12 932 mil. Sk, čo predstavuje 31,8%. Na lesné hospodárstvo pripadá 75,4 tis. ha, čo znamená, že BSK má vcelku priaznivé podmienky na rozvoj turistiky a cestovného ruchu.

V priemysle Bratislavského samosprávneho kraja dominujú odvetvia chemický, strojársky a potravinársky, pričom v priemyselných organizáciách pracuje 76 tis. pracovníkov. Tržby za vlastné výrobky v priemysle činili 611 150 mil. Sk, čo predstavuje 38% z celkových tržieb priemyslu na Slovensku. Ide predovšetkým o výrobu aut, rafinérskych a petrochemických výrobkov a potravinárskych výrobkov.

Stavebníctvo v Bratislavskom samosprávnom kraji sa zameriava na výstavbu polyfunkčných objektov, občiansku vybavenosť a bytovú výstavbu. Tržby za vlastné výkony v roku 2005 dosiahli 59 601 mil. Sk, čo predstavovalo 31,2% z celkových stavebných výkonov v SR a zároveň tento objem bol najväčší zo všetkých krajov. Stavebné organizácie v Bratislavskom samosprávnom kraji zamestnávali okolo 20 tis. zamestnancov. V bytovej výstavbe bolo v roku 2005 dokončených 4 673 bytov a rozostavaných 12 033 bytov.

Cestovný ruch je významným faktorom rozvoja Bratislavskom samosprávnom kraji, nakoľko v roku 2005 bolo evidovaných 158 ubytovacích zariadení s 12 tis. lôžkami, ktoré využilo 786 tis. návštevníkov, pričom 60% bolo zo zahraničia. Tržby vo vnútornom obchode, hoteloch a reštauráciách v podnikoch s 20 a viac zamestnancami dosiahli 354 750 mil. Sk, čo 59% z celkových tržieb služieb na Slovensku.

Priaznivo možno hodnotiť aj rozvoj malého a stredného podnikania v Bratislavskom samosprávnom kraji, ktoré bolo v roku 2005 reprezentované 33,4 tis. právnickými osobami a 59,8 tis. fyzickými osobami (živnostníci, slobodné povolania a samostatne hospodáriaci roľníci). V medzi-ročnom porovnaní je tento stav zvýšenie o 4,2% uvedených subjektov. Dominantné postavenie patrí firmám obchodným - s potravinami a spotrebným tovarom, opravám motorových vozidiel a spotrebného tovaru, firmám stavebným, s nehnuteľnosťami a cestovného ruchu. U právnických osôb podľa foriem registrácie dominantné postavenie patrí spoločnostiam s ručením obmedzeným 21,8 tis. subjektov v BSK.

Doprava v Bratislavskom samosprávnom kraji naznačuje, že stabilne najsilnejšou zložkou je železničná doprava vo všetkých základných ukazovateľoch, ako sú preprava tovaru, výkony i preprava osôb. Konkrétne v rámci železničnej dopravy v roku 2005 bolo prepravených 47,7 mil. t tovaru, výkony dosiahli 9 326 mil. tkm a počet prepravených osôb prevýšil 50 mil. osôb. Preprava tovaru i výkony oproti roku 2004 mierne klesli a počet prepravovaných osôb mierne vzrástol.

Druhé miesto v dopravnej infraštruktúre patrí cestnej doprave s výrazne nižšími ukazovateľmi. Preprava tovaru činila 3,4 mil. t, výkony dosiahli hodnotu 884 mil. tkm a počet prepravených osôb činil 18 mil. osôb. V cestnej doprave preprava tovarov a výkony oproti roku 2004 približne 2-násobne vzrástli a počet prepravených osôb mierne poklesol. Na treťom mieste sa drží letecká doprava a na poslednom je lodná doprava. Obe dopravy mali pokles prepravy tovarov oproti roku 2004, vo výkonoch boli zachované dosiahnuté ukazovatele oproti roku 2004 a v preprave osôb sa v leteckej doprave vyše 2-násobne sa zvýšil počet a v lodnej doprave bol zaznamenaný pokles počtu

prepravených osôb oproti roku 2004. Možno koštatovať, že v oboch formách dopravy sú výrazné rezervy, ktoré nie sú využité.

Výskumno-vývojový a technologicko-inovačný potenciál v Bratislavskom samosprávnom kraji, má tendencie dosahovať špičkové výkony a nimi prispieť k riešeniu rozvojových programov regiónu. Minimálne rovnako dôležité je zvyšovať výkonnosť a konkurencieschopnosť výroby a služieb, s dôrazom na verejné služby poskytované občanom a podnikateľom v regióne. Transfer nových inovatívnych technológií je kapitálovo veľmi náročný. Inovačná infraštruktúra je v BSK nie je dostatočne rozvinutá, z tohto dôvodu je dôležitý postupný rozvoj materiálnej ale aj nemateriálnej, teda poradenskej inovačnej infraštruktúry. V oblasti materiálnej inovačnej infraštruktúry je žiadúce zakladanie a rozvoj technolo-gických centier a technologických parkov, ktoré priamo podporujú vznikajúce inovačné firmy a zároveň technologické parky patria k významným nástrojom pre alokáciu zahraničných technologických firiem v regióne. V oblasti nemateriálnej infraštruktúry je potrebné rozvíjať poradenstvo v oblasti inovačných aktivít, poradenstvo v oblasti ochrany duševného vlastníctva, patentové poradenstvo vrátane poradenstva v oblasti financovania patentovej ochrany, poradenstvo v oblasti financovania inovačných aktivít.

Úroveň informatizácie verejnej správy v Bratislavskom samosprávnom kraji, predovšetkým v obciach je pomerne nízka. Vzhľadom na celý komplex úloh, ktoré verejné inštitúcie zabezpečujú v spoločnosti v súvislosti s ich úlohami v oblasti získavania, spracovania, uchovávanía a sprístupňovania dokumentov a informácií, každý z nich obsahuje veľké množstvo metodologických, metodických, organizačných, technických a technologických problémov súvisiacich s informatizáciou. Napriek vysokému stupňu penetrácie internetu Bratislavy v porovnaní s ostatnými regiónmi SR existujú výrazne vnútroregionálne rozdiely v dostupnosti širokopásmového internetu vo vidieckych oblastiach.

Sieť vzdelávacích zariadení je v regióne rovnomerne rozložená a je zastúpená vo všetkých typoch vzdelávacích inštitúcií. Konkrétne je tu 10 vysokých škôl, 117 stredných škôl, 157 základných škôl a 203 materských škôl. Kvalita a dostupnosť nimi poskytovaných služieb je dlhodobo poznačená nedostatkom investícií zo strany štátu, ako aj zo strany obcí a VÚC, do ktorých pôsobnosti tieto zariadenia prešli v zmysle zákona o prechode kompetencií. V záujme ďalšieho vyváženého rozvoja a konkurencieschopnosti samosprávneho kraja je nevyhnutné prostredníctvom dobudovania a modernizácie základnej infraštruktúry v prímestských a vidieckych oblastiach umožniť prenikanie rastových efektov z rozvinutejších do menej rozvinutých území Bratislavského kraja a tým znižovať vnútroregionálne disparity. Systém vzdelávania v regióne musí reagovať na súčasný dlhodobý pokles populačnej krivky. Neustály rozvoj technológií, výrobných procesov a technických riešení vo výrobnom procese si vyžadujú zabezpečiť celoživotný proces vzdelávania s dôrazom na permanentný rast odbornosti pracovníkov, v ktorom môžu a musia zohrávať školy oveľa významnejšiu úlohu ako doteraz. Cieľom tejto zmeny je zvýšenie zamestnanosti, zvýšenie šancí pre ich uplatnenie v nových podmienkach, keď budú zanikať mnohé pracovné príležitosti, ale zároveň budú vznikať a vytvárať sa nové.

Predmetom analýzy realizovaných opatrení v Bratislavskom samosprávnom kraji boli oblasti legislatívnych, finančno-ekonomických, organizačných a technických opatrení. V legislatívnej oblasti

bolo prijatých za posledné 3 roky okolo 30 legislatívnych úprav na fungovanie a podporu samosprávnych orgánov. Najviac ich bolo v oblasti životného prostredia, správy majetku financovania, školstva a pracovných vzťahov. Tieto umožnili prevzatie väčších kompetencií a zároveň aj zodpovednosti na regionálnu úroveň. Konkrétne zasahujú najmä oblasti riadenia školstva, sociálnych vecí, kultúry, časti dopravy, územného rozvoja, životného prostredia a zdravotníctva.

V rámci finančno-ekonomických opatrení Bratislavský samosprávny kraj využíval európske fondy na podporu regionálneho rozvoja, dotácie zo štátneho rozpočtu, podporné bankové produkty, ako aj vlastné prostriedky. Konkrétne sa zapájal do programu NUTS II, Cieľ 2 a Cieľ 3. Európske spoločenstvo ako jedno z ekonomicky najprosperujúcejších oblastí sveta, má regióny, ktoré majú vzhľadom na prírodno-geografické podmienky, históriu a ďalšie faktory, majú rôznu ekonomickú úroveň. Celkove bolo pre Bratislavský samosprávny kraj priamo vyhradených 79 mil. EUR, ktoré sa ešte stále čerpajú.

K silným stránkam kraja a rozvojovým faktorom patrí polohový potenciál kraja, rozvinutý priemysel a vzdelaná pracovná sila, čo láka najmä zahraničných investorov a spôsobuje najvyššiu koncentráciu zahraničných investícií na Slovensku. Okrem toho je v Bratislavskom samosprávnom kraji dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál, široká podnikateľská sféra, sústredená štruktúra inžinierskych sietí, nízka miera nezamestnanosti, dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení a silný kultúrno-spoločenský potenciál. Vyspelosť kraja sa prejavuje takmer na všetkých socio-ekonomických ukazovateľoch, čo v budúcnosti bude nutné zachovať a zároveň akcelerovať pre dobiehanie vyspelých regiónov európskych krajín.

K slabým stránkam kraja a k disparitám patrí pokles pestovateľských plôch a chovných zvierat, vysoká energetická a surovinová náročnosť výroby, nízky stupeň informatizácie verejnej správy, nedostatočné kapacity cestnej siete v Bratislave, nárast počtu poproduktívneho obyvateľstva, značný odliv produktívneho obyvateľstva za prácou do zahraničia a nedostatok predproduktívneho obyvateľstva. Tento fakt negatívne sa môže odraziť v sociálnom zabezpečení poproduktívneho obyvateľstva. V tomto smere badať prvé nové motivačné aspekty pre mladé rodiny.

Záverom možno konštatovať, že súčasná sociálno-ekonomická situácia v Bratislavskom samosprávnom kraji vychádza zo stagnujúceho prirodzeného prírastku obyvateľstva, čo možno pozorovať posledných 9 rokov. Absolútny prírastok obyvateľstva v kraji je v súčasnosti spôsobený vyšším počtom prisťahovaných, ako je počet vystahovaných. Tento fakt súvisí najmä s vyššou ponukou pracovných príležitostí. Stagnujúci resp. mierne klesajúci prírastok obyvateľstva je možné pociťovať aj v základných a stredných školách a taktiež v učilištiach. Z tohto titulu sa otvára menej tried v jednotlivých ročníkoch, najmä na základných školách. Taktiež sa začínajú objavovať problémy s počtom žiakov na súkromných stredných školách, ktoré sú výslovne závislé na počtoch žiakov. V oblasti vysokého školstva sa tento problém neobjavil, nakoľko počet vysokých škôl v Bratislavskom kraji za posledné roky vzrástol zo 6 na 10. Tieto školy majú problémy iného charakteru a to najmä s kvalifikovaným pedagogickým personálom, technickým a materiálovým vybavením škôl.

Absolventi nastupujúci do zamestnania po ukončení škôl majú relatívne dobrú východziu pozíciu, nakoľko pre odborne kvalifikované sily sú vytvárané kontinuálne nové pracovné miesta. Zabezpečujú ich etablované zahraničné firmy, novovznikajúce domáce firmy a expandujúce

existujúce firmy. Okrem toho časť absolventov odchádza do zahraničia na dočasné brigády resp. aj nastupujú do firiem ako kvalifikované pracovné sily. Na trhu práce dlhodobo zostávajú predovšetkým osoby s nedokončeným vzdelaním, všeobecným vzdelaním a marginálne skupiny, ktoré majú resp. nemajú ani ukončené základné vzdelanie. Pre tieto skupiny sa realizujú vzdelávacie aktivity vo forme rôznych kurzov, ktoré časti nezamestnaným napomôže vrátiť sa do pracovného procesu. Zároveň je treba aj dodať fakt, že nezamestnanosť do 3% možno všeobecne pokladať za bežný a normálny stav, nakoľko absolventi musia určitý čas si musí hľadať zamestnanie, časť pracovníkov rozväzuje pracovný pomer, časť pracovníkov dostáva výpoveď z rôznych dôvodov a žiaľ existuje aj malá časť obyvateľstva, ktorá sa vyhýba práci.

Bratislavský samosprávny kraj disponuje s najväčším počtom vysokoškolsky i stredoškolsky vzdelanými jednotlivcami, čo je dobrý predpoklad k hospodárskemu rozvoju, ako v tradičných oblastiach ako sú priemysel, stavebníctvo, doprava, poľnohospodárstvo, služby a pod., ale aj v nových odvetviach tkz. znalostnej ekonomiky ako sú automatizácia, informatizácia, digitalizácia, biotechnológie a pod. Súčasná vzdelaná populácia, jazykovo dobre vybavená je predpokladom k úspešnej medzinárodnej spolupráci, ku ktorej je potrebné neustále vytvárať podmienky. Súčasná medzinárodná spolupráca inštitúcií sa zakladá na výmene informácií, odborných materiálov a literatúry. Pre jej účinnejšie formy je potrebné časom hľadať vyššie formy spolupráce, najmä práce v spoločných riešiteľských kolektívoch, odborných stážach, štúdiách a pod. Na základe takejto spolupráce je možné v budúcnosti účinnejšie a rýchlejšie riešiť problémy vo všetkých oblastiach hospodárskeho a spoločenského života.

Problémy v jednotlivých odvetviach ekonomiky ako v SR, tak aj v Bratislavskom samosprávnom kraji majú podobné znaky. Vo všetkých odvetviach sú hlavným problémom nedostatok finančných prostriedkov na vlastný rozvoj, investície, prevádzku, údržbu a servis. Vo výrobných odvetviach predovšetkým ide o zabezpečenie nových technologických zariadení, strojov a celkového vybavenia. Inovačný proces výroby i výrobkov je pomalý, čo vplýva na výkonnosť trhu i ekonomiky. V súčasnosti tento problém nepociťujú organizácie sprostredkujúce finančné služby, IT firmy a čiastočne aj vládne inštitúcie.

V súčasnosti prebieha, najmä v Bratislave, intenzívna výstavba najmä polyfunkčných a administratívnych budov. Pomaly sa znižujú najmy za podnikateľské a kancelárske priestory, nakoľko sa trh nasycuje uvedenými stavbami. Neklesajú však ceny nehnuteľností, ale skôr stúpajú a to najmä v centrálnej časti Bratislavy. Ceny nehnuteľností na vidieku sú výrazne nižšie, výnimku tvoria obce Modra - Harmónia a Senec – Slnčné jazerá, kde sú rekreačné oblasti a to sa premietá do miestnych pomerov.

Poskytované služby v kraji majú rôznu úroveň, najmä v cestovnom ruchu. Každopádne badať vzostupnú tendenciu, i keď stále pretrvávajú kvalitnejšia propagácia, ako skutočne poskytnuté služby. Nedostatky sú aj v prístupe k zákazníkom, jazykovej vybavenosti a komunikácii, organizácii práce a pedantnosti vykonaných služieb. Vyplýva to aj z faktu, že časť poskytovateľov začala podnikať viac menej amatérsky, bez príslušného vzdelania a praxe. Časť týchto znakov (prístup ku klientom a komunikácia s nimi) sa prejavuje aj v ostatných odvetviach služieb, napríklad súkromné školstvo,

zdravotníctvo, šport a pod. V remeselných službách absentuje organizácia práce, nižšia technická vybavenosť a skôr vyniká profesionalita vykonaných služieb.

Prezentované nositeľa analýzy ekonomických a sociálnych východísk PHSR Bratislavského samosprávneho kraja odkryli značnú časť predností i nedostatkov, ktoré bude v ďalšom programovacom období nutné zlepšovať, využívať a zdokonaľovať. Na základe vykonanej analýzy súčasného stavu možno predbežne konštatovať, že v ďalšom období je nutné zamerať sa najmä na nasledovné konkrétne úlohy:

- dobudovať chýbajúcu infraštruktúrnú sieť obcí - vodovodnú a kanalizačnú sieť v niekoľkých obciach, ČOV, dokončiť plynofikáciu obcí.
- podporovať rozvoj obnoviteľných zdrojov energií, predovšetkým solárnej a vodnej energie (na štátnej i regionálnej úrovni)
- rozvoj nových i existujúcich priemyselných parkov
- riešiť sociálne bývanie (krízové strediská, resocializačné strediská, sociálne byty) pre marginálne skupiny obyvateľstva v Bratislave (bezdomovci, sociálne prípady, duševne chorí a pod.)
- riešiť a podporovať výstavbu nájomných bytov pre mladé rodiny
- vybudovať obchvaty obcí Rovinka, Sv. Jur, Pezinok, Modra, Malacky a severný obchvat Bratislavy
- dobudovať riadené skládky a separovaný zber odpadov v obciach
- dobudovať dopravný systém MHD o rýchlостnú električku
- vybudovať komplexný monitorovací systém životného prostredia v Bratislave a vytesňovať priemyselnú výrobu a nákladnú dopravu mimo širšieho centra mesta
- zvyšovať vybavenosť a technickú úroveň školských zariadení
- zlepšovať vybavenie a kvalitu poskytovaných služieb v zdravotníckych zariadeniach a v sociálnych zariadeniach, predovšetkým v Bratislave
- ochraňovať a renovovať kultúrne dedičstvo v 10 kultúrnych pamiatkach (Bratislavský hrad s areálom, hrad Devín, pamätník Slavín s areálom, Academia Istropolitana, Dóm sv. Martina, Villa Rustica v Dúbravke, Evanjelické lýceum, hrad Červený kameň s areálom, súbor pamiatok k osobnosti Ľ. Štúra v Modre, súbor historických dokumentov v Štátnom archíve)
- ochraňovať 3 pamiatkové rezervácie (Mestská pamiatková rezervácia Bratislava I, pamiatková rezervácia ľudovej architektúry Habánsky dvor, mestská pamiatková rezervácia Svätý Jur) a 10 pamiatkových zón (centrálna mestská časť, Rača, Vajnory, Záhorská Bystrica, Devínska Nová Ves, Dúbravka, Lamač, Rusovce, Mariánka, Modra)
- zlepšovať životné prostredie v oblasti znižovania znečistenia ovzdušia na území Bratislavy, vôd (Moravy, Malého Dunaja a Čiernej vody), pôdy (na úpätí Malých Karpát, Záhorských pláňav a Novoveskej Terasy),
- vybudovať komplexnú protipovodňovú ochranu Bratislavy na riekach Dunaj a Morava
- realizovať úplnú likvidáciu odpadov v kraji (nebezpečný odpad, priemyselný odpad, autovraky, staré elektrospotrebiče a elektronika).

Okrem investične náročných aktivít je potrebné venovať pozornosť aj neinvestičným projektom. Vyplýva to najmä z nutnosti zefektívnenia fungovania samosprávneho kraja, nakoľko doposiaľ sa podobné aktivity nerealizovali resp. sa realizovali minimálne. Ide konkrétne o nasledovné projekty:

- energetické audity objektov samosprávy (školy, nemocnice a pod.)
- personálne audity orgánov a organizácií samosprávy
- štúdie uskutočniteľnosti PPP projektov (Public Privat Partnerschip) verejno-súkromné partnerstvá pri veľkých investičných projektoch
- protipovodňové mapy
- cenové mapy nehnuteľností
- navigátor podnikateľských aktivít a databáza podnikateľov v regióne na internete
- komplexná automatizácia a internetizácia samosprávy
- certifikácia kvality pre samosprávne organizácie (obchodné spoločnosti, zdravotnícke zariadenia a pod.)
- územné plány, digitálne mapy a plány hospodárskeho rozvoja na úrovniach obcí a ich aktualizácia
- projekty krízového riadenia a bezpečnostné projekty
- pasportizácia majetkov obcí
- marketingová propagácia obcí v rôznych jazykových mutáciach.

Uvedené projekty prispievajú k efektívnejšiemu vynakladaniu finančných prostriedkov samosprávy a profesionálnemu prístupu riešenia problémov. Tieto projekty je nutné zadávať na báze súťaží, najmä verejným obstarávaním, resp. u malých projektov obchodnou súťažou, čím je možnosť vygenerovania optimálnej ceny.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. Stratégia rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja, 2003, BSK
2. Metodická príručka pre vypracovanie „Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja, 2004, MVaRR SR
3. Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013, MVaRR SR, 2006
4. Regionálny operačný program Bratislavského kraja, 2001
5. Souček Z.: Jak připravit a prosadit efektivní strategii podniku, Strategia sro., 1990
6. Autorský kol.: Vytvárame a realizujeme strategiu prosperity, Haufe Praha, 1992
7. Papula J.: Strategický manažment, Elita 1993
8. Strategický plán ekonomicko-sociálneho rozvoja mesta Bardejov, Berman Group, 2004
9. Zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,
10. Zákon č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch,
11. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
12. Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy,
13. Zákon č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy,
14. Zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
15. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Levoča, MESA 10, 2004
16. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Košice, MsÚ Košice, 2004
17. Návrh strategického cieľa a priorít SR prepojených na kohéznú politiku EÚ pre budúce programovacie obdobie 2007 – 2013, schválený uznesením vlády SR č. 499/2005 doplneným o uznesenie vlády SR č. 583/2005
18. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, schválená uznesením vlády SR č. 1033/2001
19. Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010, schválená uznesením vlády SR č. 140/2005 a Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 – Akčné plány, schválené uznesením vlády SR č. 557/2005
20. Národná stratégia trvaloudržiateľného rozvoja SR, schválená uznesením vlády SR č. 978/2001 a Akčný plán trvaloudržiateľného rozvoja v SR na roky 2005 – 2010, schválený uznesením vlády SR č. 574/2005
21. Národný program reforiem SR na roky 2006 – 2008, schválený uznesením vlády SR č. 797/2005
22. Aktualizovaný konvergenčný program Slovenska na roky 2005 – 2010, schválený uznesením vlády SR č. 1121/2004, Konvergenčný program Slovenska na roky 2005 – 2010, schválený uznesením vlády SR č. 949/2005
23. Čapková S.: Rozvoj miestnej ekonomiky, EF UMB Banská Bystrica, 2004
24. Kohézna politika na podporu rastu a zamestnanosti: Strategické usmernenia Spoločenstva na roky 2007 – 2013
25. Strednodobá koncepcia hospodárskeho a sociálneho vývoja SR (SKHSV SR)
26. Strednodobé priority hospodárskej politiky SR

27. Národný environmentálny akčný plán (NEAPII), MŽP SR, 2003
28. koncepcia štátnej vednej a technickej politiky, MH SR, 2004
29. Stratégia informatizácie spoločnosti, MH SR
30. Štátna dopravná politika, MDPT SR, 2002
31. Koncepcia lesníckej politiky do roku 2005, MP SR, 2000
32. Koncepcia vodohospodárskej politiky do roku 2005, MDPaT SR, 2000
33. Koncepcia rozvoja vidieka v Slovenskej republike MVaRR SR, 1998
34. Koncepcia usporiadania pozemkového vlastníctva v Slovenskej republike, MP SR, 1993
35. Národný program rozvoja cestovného ruchu v SR, MH SR
36. Návrh energetickej politiky SR, MH SR
37. Návrh programu znižovania energetickej náročnosti a využitia alternatívnych zdrojov energie, vrátane podpory výskumu v tejto oblasti, MH SR
38. Analýza vývoja malého a stredného podnikania a návrh na zmeny v systéme podpory malého a stredného podnikania, MH SR, 2000
39. Koncepcné zameranie technickej politiky priemyselných odvetví, MH SR
40. Koncepcia modernizácie mobilného parku ŽSR, MDPaT SR
41. Koncepcia rozvoja kombinovanej dopravy, MDPaT SR
42. Nový projekt výstavby diaľnic a rýchlostných ciest, MDPaT SR
43. Koncepcia rozvoja leteckej dopravy Slovenskej republiky, MDPaT SR
44. Koncepcia rozvoja vodnej dopravy Slovenskej republiky, MDPaT SR
45. Koncepcia tvorby regionálnej dopravnej politiky na úrovni krajov so zvýraznením podpory rozvoja integrovaných dopravných systémov, MDPaT SR
46. Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky, MŽP SR, 1993
47. Koncepcia rozšírenia separovaného zberu druhotných surovín a hospodárenie s komunálnym odpadom v SR, MŽP SR 1994
48. Koncepcia územného rozvoja Slovenska I. (1994), II., MVaRR SR, 1997
49. Program odpadového hospodárstva SR (krajov, okresov). MŽP SR, 1996
50. Národný environmentálny akčný program I (1996) a krajské a okresné environmentálne akčné programy (1996 – 1998), MŽP SR
51. Národný environmentálny akčný program II, MŽP SR, 1999
52. Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja, MŽP SR, 2001
53. Štatistická ročenka 2005, 2006
54. ŠÚ SR, Krajská správa v Bratislave, Bulletin 4/2005, 2006
55. MVRR SR, Koncepcia systému riadenia ŠF a KF pre programovacie obdobie 2007 – 2013
56. MVRR SR, Aby európske fondy slúžili Slovensku, 2003

PRÍLOHOVÁ ČASŤ

Príloha č. 1. Zoznam skratiek

Príloha č. 2. Mapové prílohy

- **Krajinná štruktúra**
- **Geopolitické postavenie Slovenska v európskom kontexte**
- **Širšie vzťahy**
- **Hlavné dopravné trasy**
- **Atraktivity cestovného ruchu**
- **Priemyselné parky**
- **Chránené územia**
- **Počet obyvateľov a hustota zaľudnenia v okresoch BK**
- **Chránené vodohospodárske oblasti v rámci BK**
- **Kategória lesov v rámci BK**
- **Chránené územia podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v BK**
- **Územie zaradené do národného zoznamu chránených vtáčích území v rámci BK**
- **Kategórie pamiatkového fondu v rámci BK**

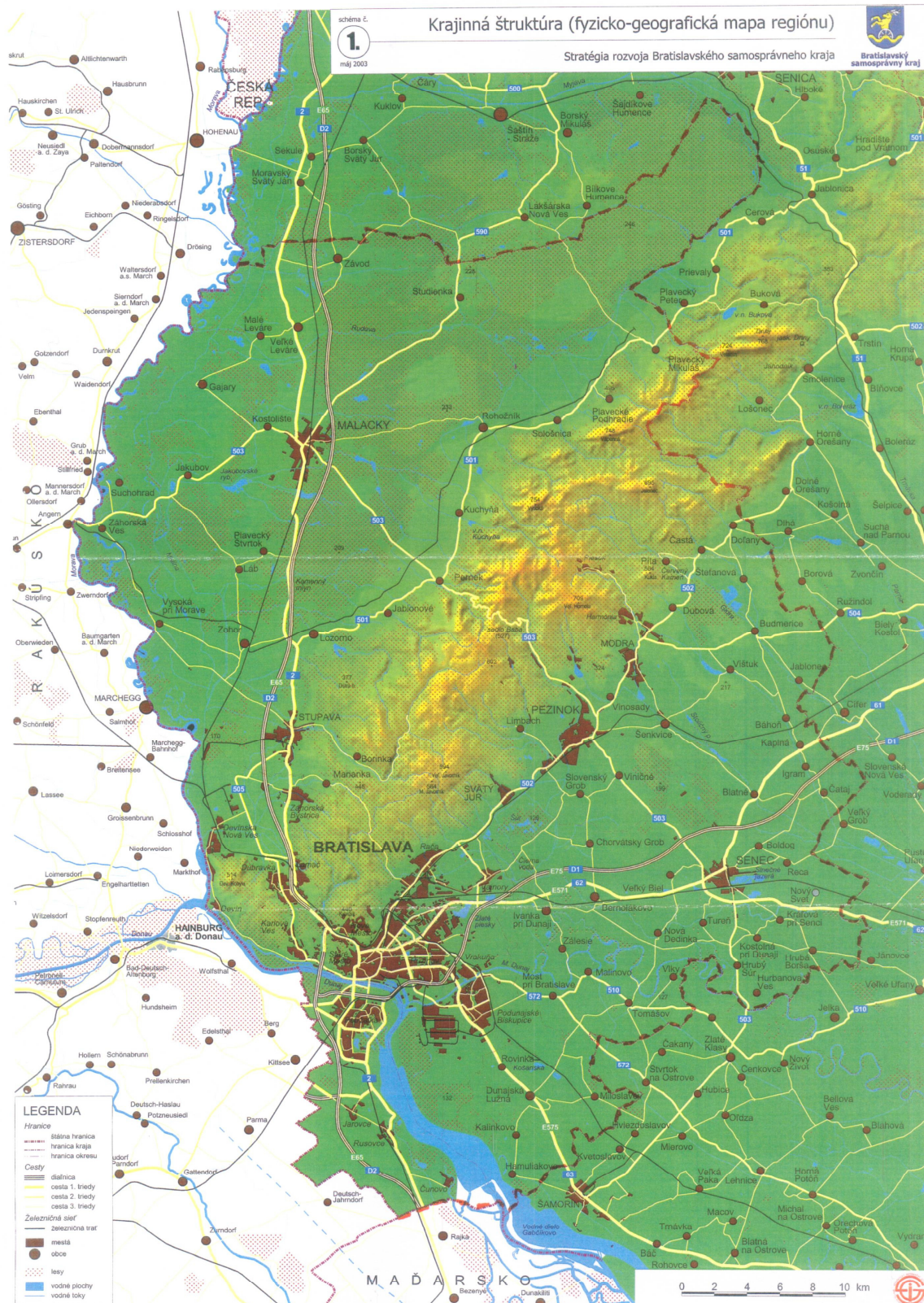
Príloha č. 1 Zoznam použitých skratiek

BK	Bratislavský kraj (skratka používaná pri štatistických údajoch)
BSK	Bratislavský samosprávny kraj (skratka používaná pri samosprávnych údajoch)
CKO	Centrálny koordinačný orgán NSRR, MVR SR
CO	Certifikačný orgán, MF SR
CSF	Community Support Framework - Rámec podpory Spoločenstva
EFF	European Fisheries Fund - Európsky fond pre rybné hospodárstvo
EIB	Európska investičná banka
EK	Európska komisia
ERDF	European Regional Development Fund - Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF	European Social Fund - Európsky fond sociálneho rozvoja
EÚ 15	tzv. „staré“ členské štáty Európskej únie (Veľká Británia, Taliansko, Francúzsko, Belgicko, Dánsko, Fínsko, Grécko, Írsko, Luxembursko, Holandsko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko, Švédsko)
EÚ 25	„staré“ členské krajiny plus „nové“ členské krajiny (Slovensko, Česko, Poľsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Estónsko, Slovinsko, Cyprus, Malta)
HDP	hrubý domáci produkt
HND	hrubý národný dôchodok
IKT	informačno-komunikačné technológie
KF	Kohézny fond
KURS 2001	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
MRK	marginalizované rómske komunity
MSP	malé a stredné podniky
NDP	National Development Plan - Národný rozvojový plán
NSRR	Národný strategický referenčný rámec
NUTS	Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques - klasifikačný systém štatistických územných jednotiek zavedených EUROSTATom v spolupráci s národnými štatistickými úradmi.
OA	Orgán auditu, MF SR
PHaSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PKS	Parita kúnej sily
PPP	public private partnership – verejno – súkromné partnerstvo
RO	riadiaci orgán
SAV	Slovenská akadémia vied
SO/RO	sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom
SR	Slovenská republika
ŠF	štrukturálne fondy
TUR	trvalo-udržateľný rozvoj
VÚC	vyšší územný celok

VVZ	vedecko – výskumná základňa
MDPT SR	Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MŠ SR	Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
MVRR SR	Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Príloha č. 2. Mapové prílohy

- **Krajinná štruktúra**
- **Geopolitické postavenie Slovenska v európskom kontexte**
- **Širšie vzťahy**
- **Hlavné dopravné trasy**
- **Atraktivity cestovného ruchu**
- **Priemyselné parky**
- **Chránené územia**
- **Počet obyvateľov a hustota zaľudnenia v okresoch BK**
- **Chránené vodohospodárske oblasti v rámci BK**
- **Kategória lesov v rámci BK**
- **Chránené územia podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v BK**
- **Územie zaradené do národného zoznamu chránených vtáčích území v rámci BK**
- **Kategórie pamiatkového fondu v rámci BK**

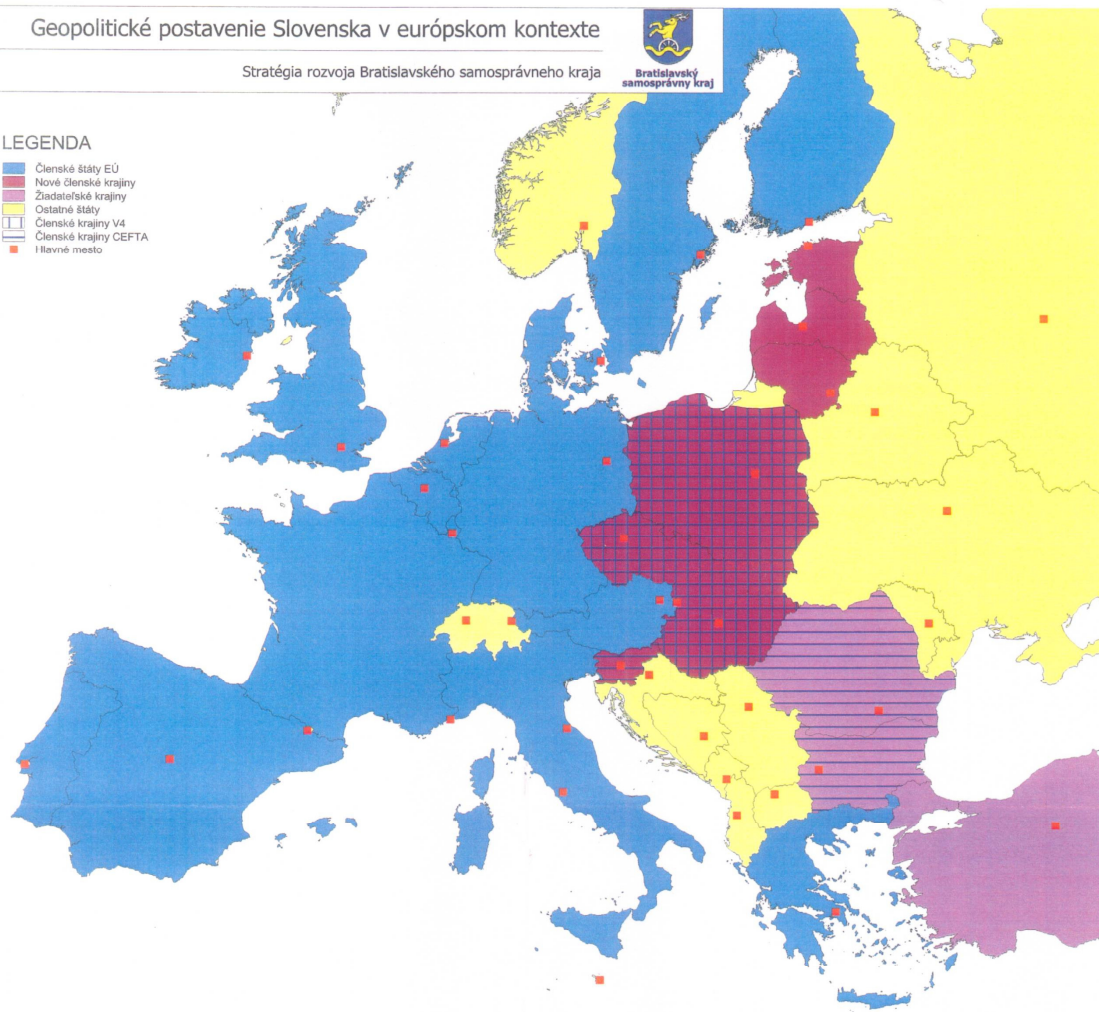
Geopolitické postavenie Slovenska v európskom kontexte

Stratégia rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja

Bratislavský
samosprávny kraj

LEGENDA

- Členské štáty EÚ
- Nové členské krajiny
- Ziadateľské krajiny
- Ostatné štáty
- Členské krajiny V4
- Členské krajiny CEFTA
- Hlavné mesto

Členské krajiny NATO

Členské krajiny OECD

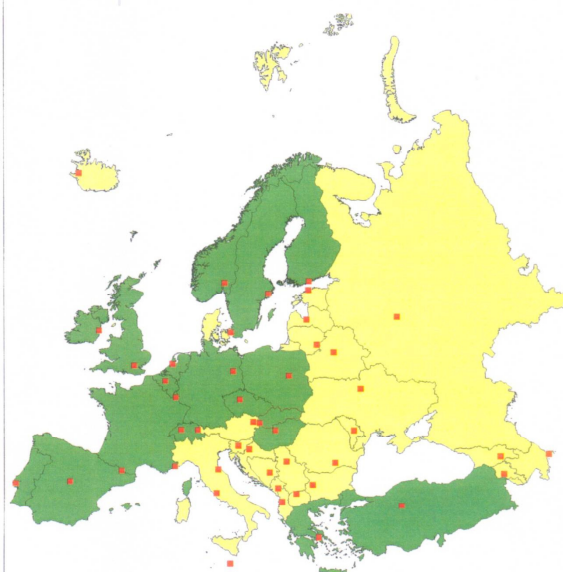

schéma č.

3.

máj 2003

Širšie vzťahy

Stratégia rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja

Bratislavský samosprávny kraj

LEGENDA

Terciárne centrá

- Bratislava
- 1.a skupina centier
- 1.b skupina centier
- 2.a skupina centier
- 2.b skupina centier
- 3.a skupina centier
- 3.b skupina centier
- 4. skupina centier
- 5. skupina centier

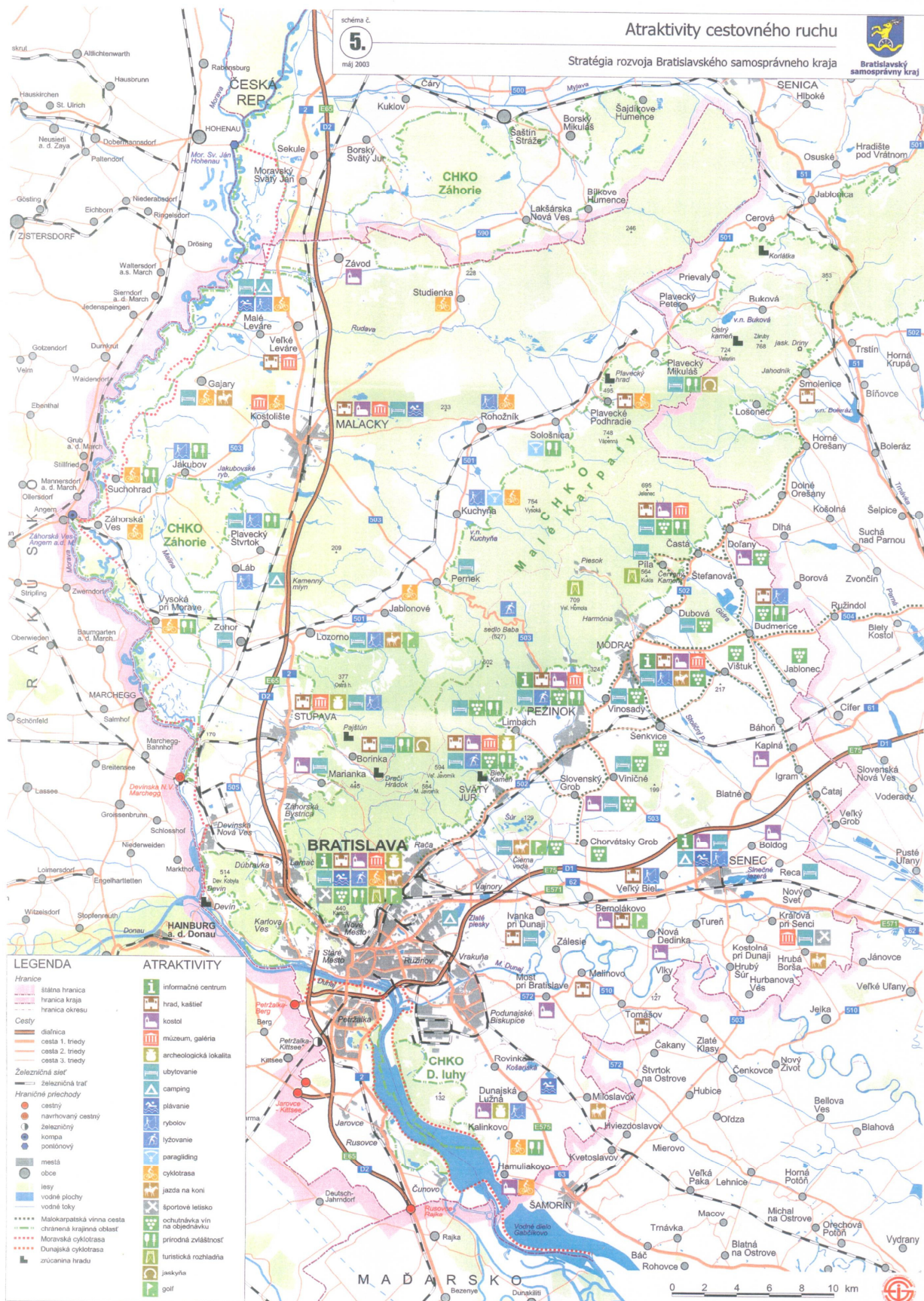
Rozvojové osi

- ||||| rozvojová os 1 stupňa
- ||||| rozvojová os 2 stupňa
- ||||| rozvojová os 3 stupňa

Multimodálne koridory

- medzinárodné dopravné koridory
- rieka Dunaj

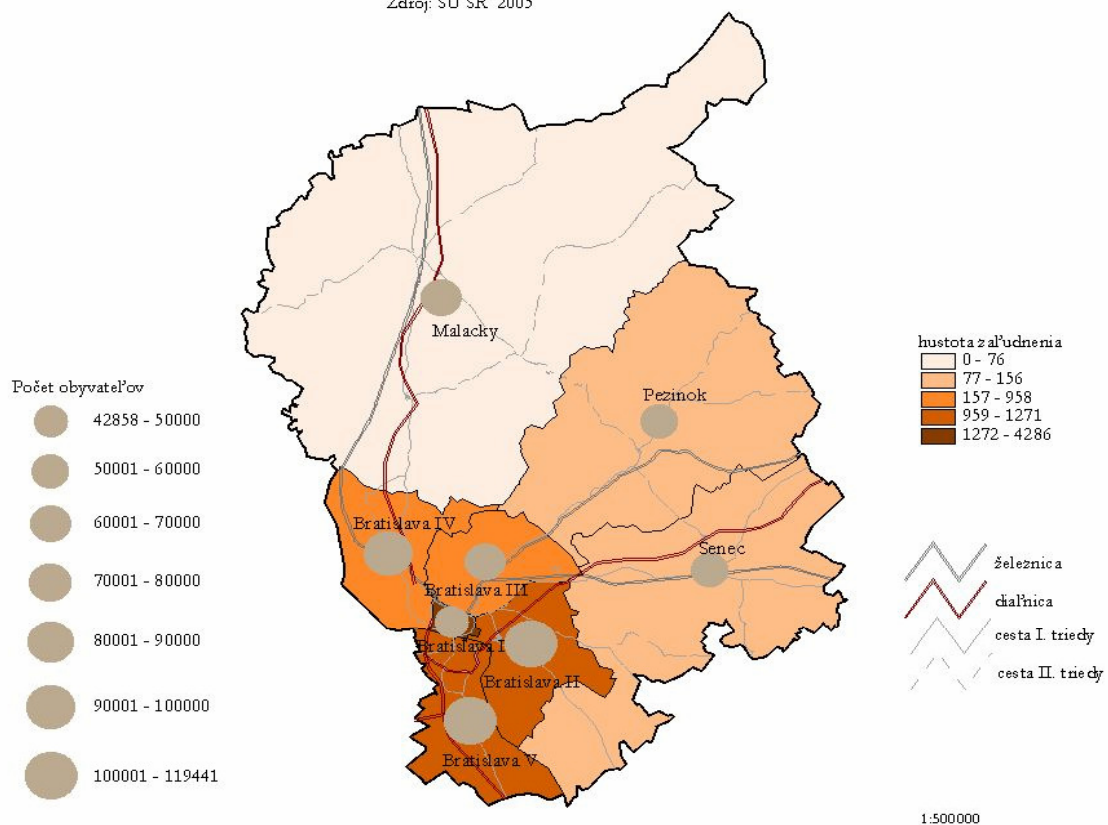

08. Mapa: Počet obyvateľov a hustota zaľudnenia v okresoch Bratislavského kraja k 31.12. 2004

Zdroj: SU SR 2005

09 Mapa Chránené vodohospodárske oblasti v rámci BSK

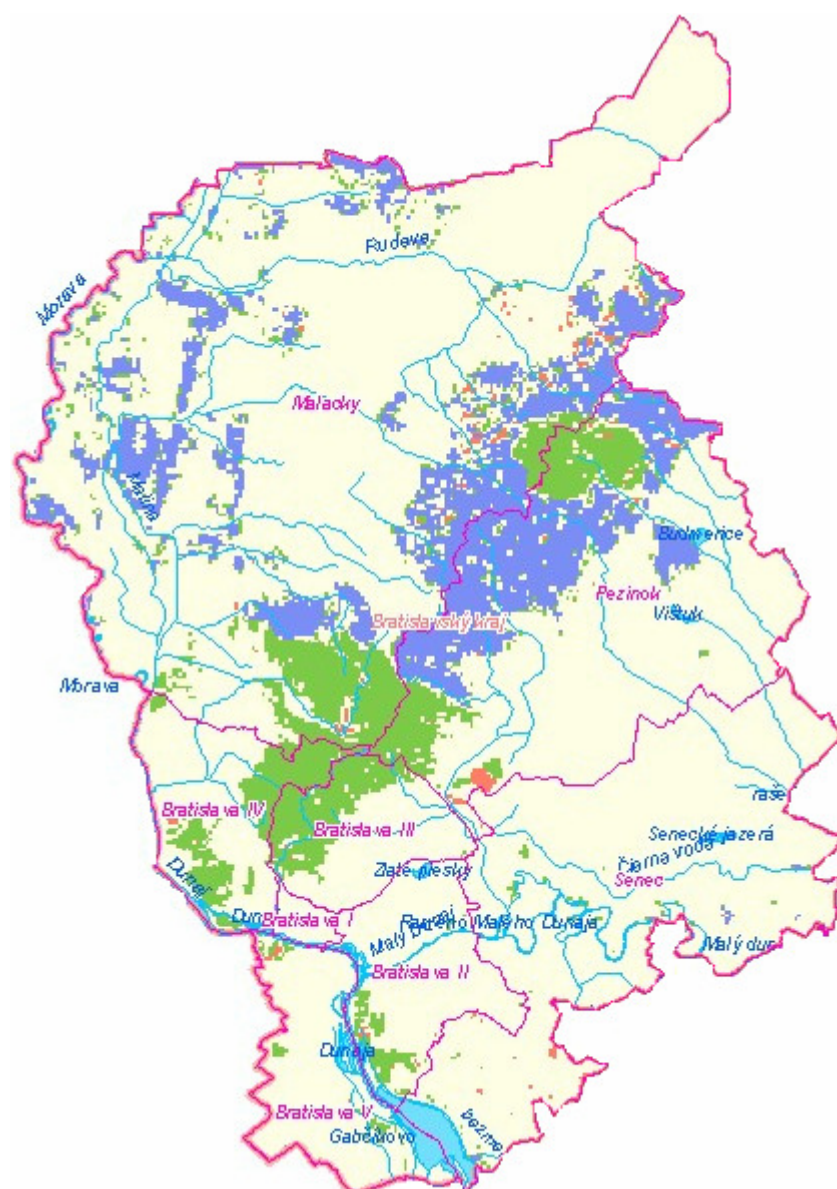

Legenda:

OCHRANA PODZEMNÝCH A POVRCHOVÝCH VÔD

- Vodohospodársky významné vodné toky
- Ochranné pásmo II. stupňa, prírodný liečivý zdroj
- Ochranné pásmo II. stupňa, prírodný liečivý zdroj a prírodný zdroj minerálnych stolových vôd
- Ochranné pásmo II. stupňa, prírodný zdroj minerálnych stolových vôd
- Ochranné pásmo II. a III. stupňa, prírodný liečivý zdroj
- Ochranné pásmo II. a III. stupňa, prírodný zdroj minerálnych stolových vôd
- Ochranné pásmo III. stupňa
- Pásmo hygienickej ochrany 2. stupňa podzemných vôd
- Pásmo hygienickej ochrany 2. a 3. stupňa povrchových vôd
- Chránené vodohospodárske oblasti (CHVO)

10 Mapa: Kategórie lesov v rámci BSK

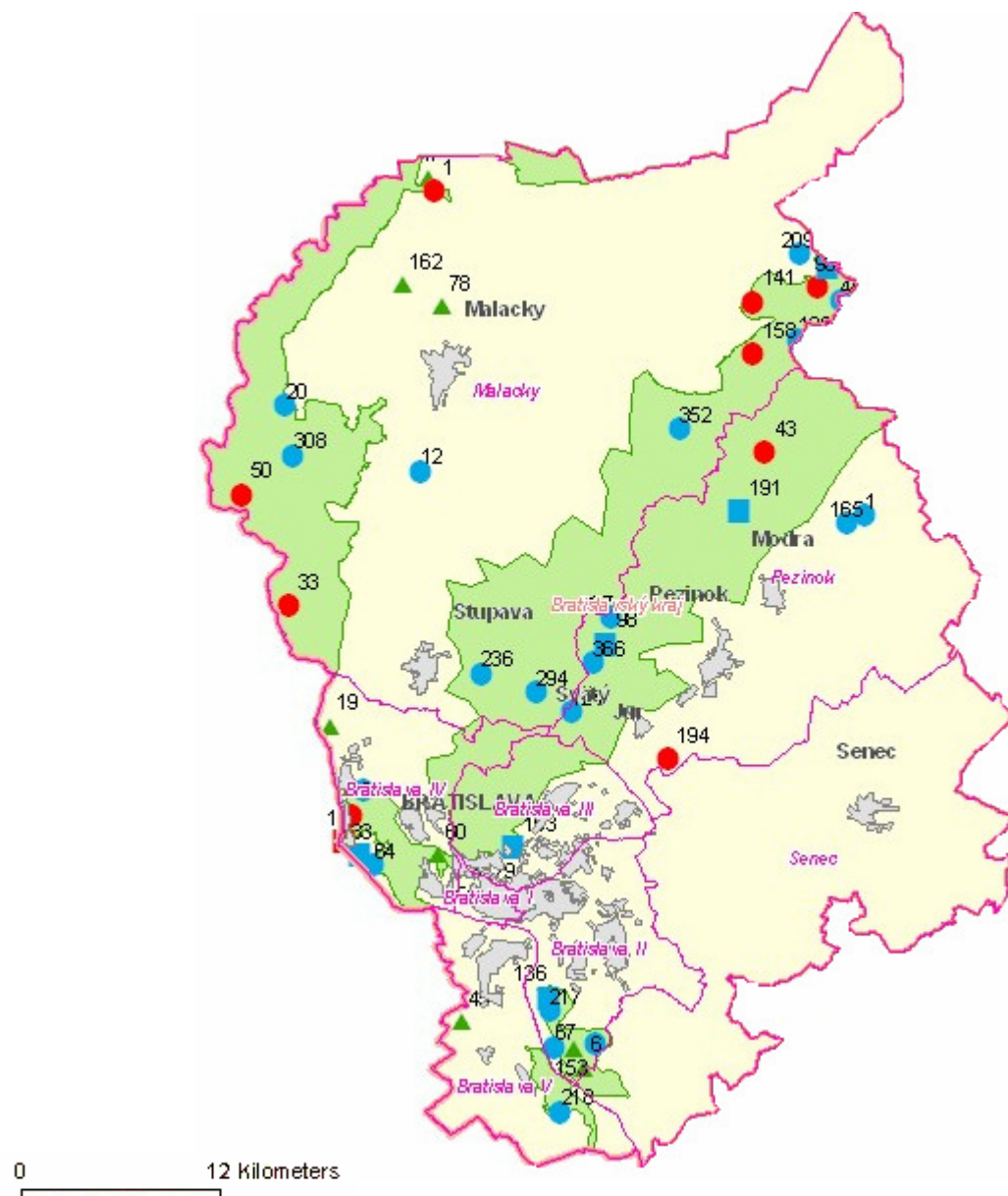

Legenda:

KATEGÓRIE LESOV

- hospodárske lesy
- lesy osobitného určenia
- poľnohospodársky pôdny fond
- ochranné lesy

11. Mapa: Chránené územia podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v rámci Bratislavského kraja

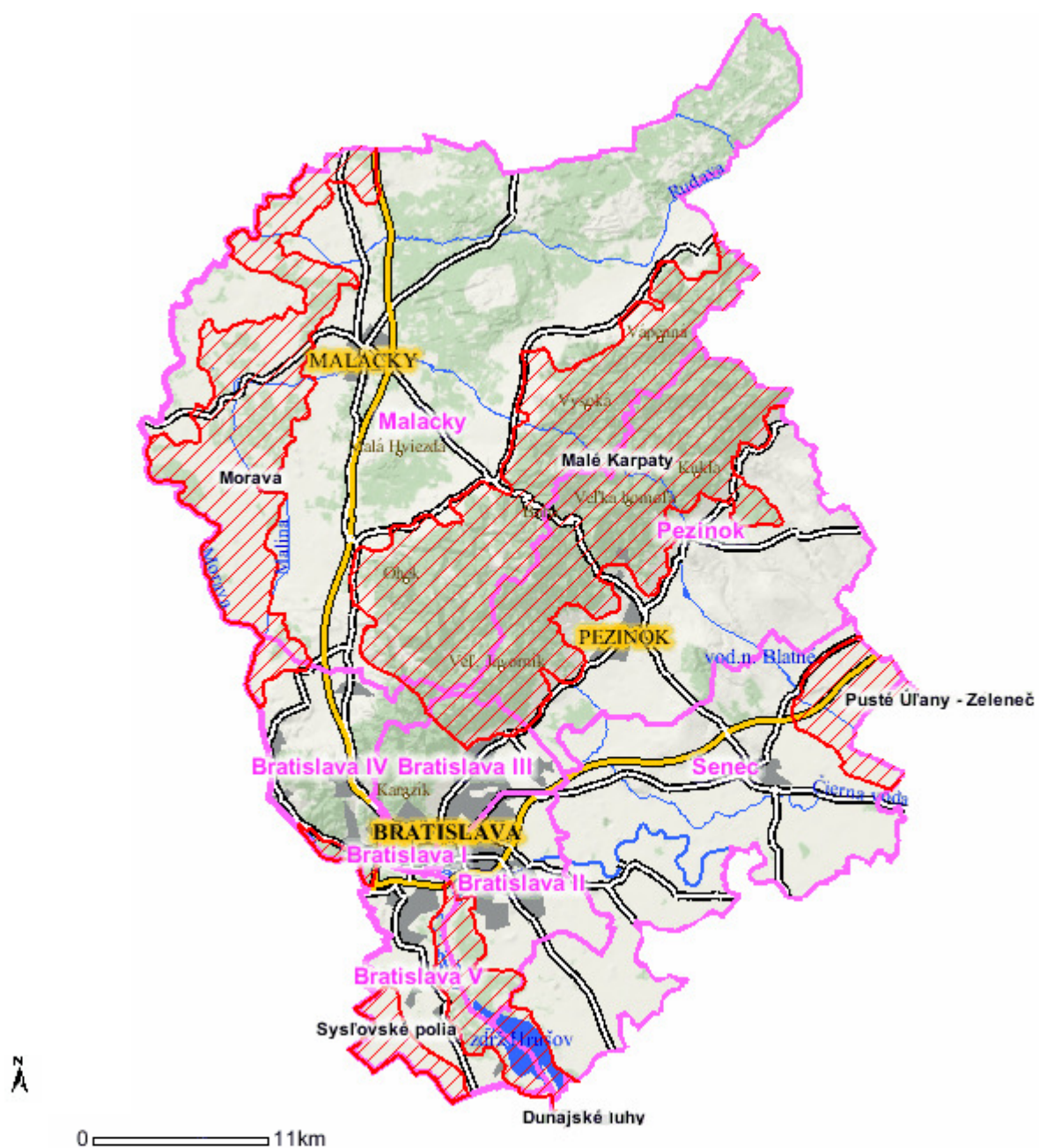

LEGENDA:

CHRÁNENÉ ÚZEMIA PODĽA ZÁKONA 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
v znení neskorších predpisov

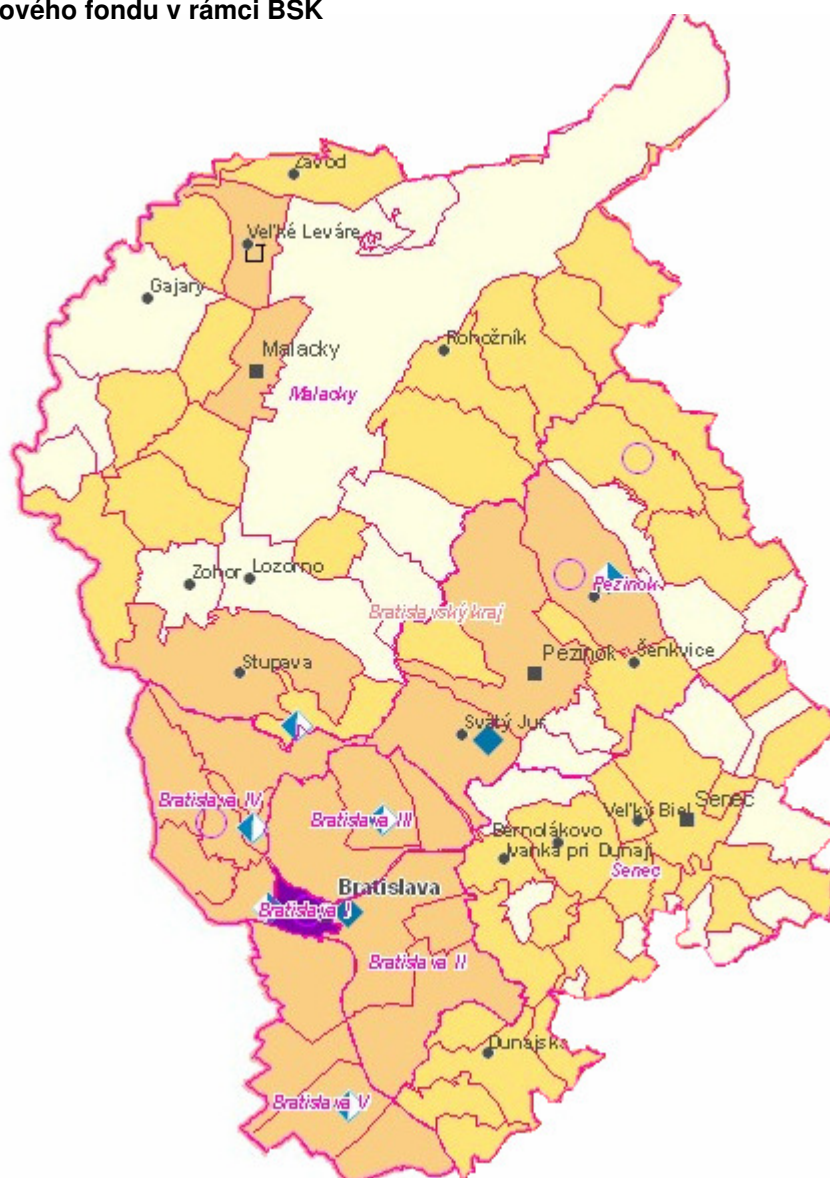
- národná prírodná pamiatka (5. stupeň ochrany) + Poradové číslo
- prírodná pamiatka (5. stupeň ochrany) + Poradové číslo
- národná prírodná rezervácia (5. stupeň ochrany) + Poradové číslo
- prírodná rezervácia (5. stupeň ochrany) + Poradové číslo
- ▲ chránený areál (4. stupeň ochrany) + Poradové číslo
- chránená krajinná oblasť (2. stupeň ochrany)

12. Mapa: Územie zaradené do národného zoznamu chránených vtáčích území v rámci Bratislavského kraja

územie zaradené do národného zoznamu navrhovaných vtáčích území

13 Mapa: Kategórie pamiatkového fondu v rámci BSK

Legenda.

KATEGÓRIA OCHRANY PAMIATKOVÉHO FONDU

- národná kultúrna pamiatka
- mestská pamiatková rezervácia
- pamiatková rezervácia ľudovej architektúry
- pamiatková rezervácia s prevládajúcim počtom technických pamiatok
- pamiatková zóna mestského typu
- pamiatková zóna vidieckeho typu
- svetové kultúrne a prírodné dedičstvo

POČET KULTÚRNYCH PAMIAŤOK V KATASTRÁLNOH ÚZEMÍ

- 0
 1 – 10
 11 – 100
 101 – 300
 301 – 500
 > 500

